

Møte mandag den 13. desember kl. 12

President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l**

D a g s o r d e n (nr. 28):

1. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2000 vedkommende rammeområde 1 Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Finans- og tolldepartementet og Sosial- og helsedepartementet, rammeområde 2 Barne- og familiedepartementet og rammeområde 3 Kulturdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1999-2000), kap. 11, 1502 og 1508, St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 5 (1999-2000), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 8 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (1999-2000))
2. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om utvidelse av kostnadsrammen for Nytt Rikshospital – økning av bevilgningen for 1999 (Innst. S. nr. 68 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 5 (1999-2000))
3. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om endringer på statsbudsjettet 1999 under Arbeids- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 59 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 16 (1999-2000) unntatt kap. 1592)
4. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om endringer på statsbudsjettet 1999 under Barne- og familiedepartementet (Innst. S. nr. 58 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 15 (1999-2000))
5. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om endringer i bevilgninger under folketrygden i statsbudsjettet for 1999 (Innst. S. nr. 60 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 17 (1999-2000), kap. 2530)
6. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 173/1999 av 26. november 1999 om endring av Protokoll 31 til EØS-avtalen om EFTA/EØS-landenes deltakelse i det femårige rammeprogrammet for forbrukerpolitikk (Innst. S. nr. 72 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 28 (1999-2000))
7. Forslag fra stortingsrepresentant Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999: (Jf. Innst. O. nr. 14)
«Stortinget ber Regjeringen om å fremme sak for Stortinget med en plan for en snarest mulig privatisering av NRK»
8. Forslag fra stortingsrepresentant Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999: (Jf. Innst. O. nr. 14)
«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget med en plan hvor kringkastingsavgiften avskaffes i løpet av en tre-års periode»

9. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999: (Jf. Innst. O. nr. 14)
«Stortinget pålegger Regjeringen å utarbeide forslag til regler for visning av filmer som omfattes av straffeloven § 382, slik at disse kan fremføres som et åndsverk når dette ikke skjer i næring»
10. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999: (Jf. Innst. O. nr. 14)
«Stortinget ber Regjeringen iverksette at ingen lokalradio skal fratras sendetid i konsesjonsperioden, med unntak av særskilte tilfeller»
11. Referat

Presidenten: Representantene *John Dale*, *Ivar Østberg* og *Gunnar Skaug*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Hordaland fylke: *Gard Folkvord*

For Oppland fylke: *Kjell Ivar Fossnæs*

For Oslo: *Sissel Dagslet*

For Sør-Trøndelag fylke: *Bjørge Bruslet* og *Michael Momyr*

Fra representanten *Steinar Bastesen* foreligger søknad om sykepermisjon fra og med 13. desember og inntil videre.

Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første og andre vararepresentant for Nordland fylke, *Arvid Falch* og *Karl N. Meløysund*, foreligger søknader om å bli fritatt for å møte under representanten *Steinar Bastesens* permisjon i tiden fra og med 13. desember og inntil videre, på grunn av sykdom.

Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Tredje vararepresentant for Nordland fylke, *Benn Mikalsen*, foreslås innkalt for å møte i permisjonstiden. – Det anses vedtatt.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Tom Thoresen (A): Jeg foreslår *Bjarne Håkon Hanssen* og *Oddbjørg Ausdal Starrfelt*.

Presidenten: *Bjarne Håkon Hanssen* og *Oddbjørg Ausdal Starrfelt* er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og *Bjarne Håkon Hanssen* og *Oddbjørg Ausdal Starrfelt* anses enstemmig valgt som settepresidenter for inneværende ukens møter.

Statsråd *Åslaug Marie Haga* overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2000 vedkommende rammeområde 1 Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Finans- og tolldepartementet og Sosial- og helsedepartementet, rammeområde 2 Barne- og familiedepartementet og rammeområde 3 Kulturdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1999-2000), kap. 11, 1502 og 1580, St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 5 (1999-2000), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 8 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten om budsjettinnstillingen deles i to, slik at man først behandler rammeområde 3 og deretter rammeområdene 1 og 2. – Dette anses vedtatt.

Etter ønske fra komiteen vil presidenten foreslå at hver debatt blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 35 minutter, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre 15 minutter hver, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletiden, får en taletid på inntil 3 minutter, og disse innleggene blir felles for de to debattene.

– Dette anses vedtatt.

Ågot Valle (SV) (fungerende leder for komiteen): Jeg vil takke komitemedlemmene for et godt samarbeid i budsjettforhandlingene. Det er svært mange som vil ha vår komite i tale. Det er positivt, og sånn skal det være, men det fører unektelig til en hektisk innspurt, også ut i de lyse morgentimene. Når vi så er kommet til budsjettdebatten, vil jeg sitere et lite dikt av Olav H. Hauge, kanskje til inspirasjon for oss alle:

«I dag kjende eg

at eg laga eit godt dikt.

Fuglane kvitra i hagen då eg kom ut,

og soli stod blid yver Bergahaugane.»

Alle parti vil argumentere for sine synspunkt, så jeg vil bruke resten av tida mi til å ta opp SVs synspunkt.

Det mangler ikke på festtaler for norsk kunst og kultur, hvor viktig kunst og kultur er for hele samfunnsutviklinga, for samfunnets og den enkeltes evne til å utvikle identitet og kreativitet, til deltakelse, til å få utfordringer og opplevelser. Festtaler er viktig, men det monner så lite når store deler av kulturlivet lever nesten av knapper og glansbilder. Krav til lønnsomhet og økende egeninntekter kan true mangfoldet og legge kjelker i vegen for nyskaping.

SV mener at kunsten og kulturen er sjøve gjæren i samfunnet, ikke bare glasur når alt annet er på plass. Ved å gi kunsten og kulturen rom og armslag og sikre alle rett til å delta i kulturlivet, kan dette samfunnet i framtida sikres nysgjerrige, kreative og skapende mennesker, et samfunn der det er plass for nytenking og mangfold.

For SV er kunst og kultur sentralt i morgendagens grønne kunnskapssamfunn. SV vil være med på å løfte kunsten og kulturen opp fra festtalene. Derfor foreslår vi i dag en opptrappingsplan for å øke bevilgningene til kunst og kultur gjennom rammeområde 3 til minst 1 pst. av statsbudsjettet, og at dette målet skal nås innen 2005. Det er et beskjedent og realistisk mål, det skaper definitivt ikke overoppheting eller inflasjon, og jeg er sikker på at alle kulturinteresserte politikere er enig i intensjonen. Sjøl om forslaget skulle bli nedstemt nå, vil vi i SV gjøre alt vi kan for å få gjennomslag seinere. I vårt primære budsjett foreslo vi en økning på 300 mill. kr mer enn Regjeringa, 345 mill. kr mer enn den vedtatte ramma. Også dette var et forslag om en beskjeden økning, men det ville utløst mye kreativitet og godt arbeid.

Det lokale kulturlivet er en viktig bærebjelke i norsk kulturliv. I kommuner med trange budsjett blir ofte kulturen en salderingspost, slik det også var det i den kommunen der kultursjefen gikk til politisk streik. Derfor, og fordi det er behov for å stimulere til bedre samarbeid mellom skole og kultur, barnehage og kultur, helse og kultur, foreslår SV en pott med utviklingsmidler til det lokale kulturfeltet. Herfra bør kommunene søke ut fra lokale forhold. Det lokale kunst- og kulturlivet er avhengig av at kunstnere kan bo og leve av arbeidet sitt. Kulturskolene vil stå sterkere med lokale kunstnere som lærerkrefter. Derfor er SV opptatt av at kunstnere faktisk kan få arbeidsoppgaver og stipendordninger som gjør dem i stand til å leve også utenfor Oslogryta. Vi er glad for at vi har fått gjennomslag for at utsmykkingsordninga til fylkeskommunale og kommunale bygninger må trappes opp. Men vi er samtidig utålmodige når det gjelder utviklinga av arbeidsstipend til unge kunstnere og til garantiinntektsordninga.

Vi er glad for debatten om scenekunstheltet som kommer, og vi ønsker den velkommen. Jeg vil understreke hvor viktig det er at alle aktører får delta i denne debatten. Men en framtidig debatt må ikke hindre Stortinget i å gjøre noe mer offensivt for de profesjonelle, frie sceniske gruppene her og nå, for det er virkelig de som har de trangeste karene av alle. Bare 3,7 pst. av midlene til scenekunstheltet går til disse gruppene. Jeg er overbevist om at det er i møtet mellom institusjonene og de frie gruppene at mye av utviklings- og nyskapingspotensialet ligger på scenekunstheltet. Det er ved å rive ned murene mellom de frie gruppene og institusjonene at vi kan få til en utvikling. Jeg synes at budsjettet er tafatt på dette området, og jeg minner om at SV har foreslått en styrking av bevilgningen til frie grupper, Nettverk for Scenekunst og Danse- og Teatersentrum. Det gjorde vi i vårt primære forslag.

Jeg tar opp forslagene SV har under alle tre rammene. Jeg vil spesielt henvise til det forslaget vi har om utvik-

ling og nyorganisering av formidling av kunst og kultur til utlandet. Her trengs det et løft, og det har også debattene i det siste vist.

Presidenten: Representanten Valle har tatt opp de forslag hun selv refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Som representanten Valle var inne på, har nok sikkert SV en god kulturpolitikk hvis vi måler det i kroner og øre, og det er vel slik en må se det. For på tross av at SV plusser på kulturbudsjettet med 300 mill. kr, strøs det rimelig jevnt utover, og jeg har vanskelig for å se noen klar profil på SVs kulturpolitikk utover at det er mer penger til alle. Er det da virkelig slik at SVs kulturpolitikk er den samme som Arbeiderpartiets, pluss 10 pst.? Det passer ypperlig i dette tilfellet.

En annen ting som overrasker meg litt, er SVs merknad om kunstnere med flerkulturell bakgrunn. Vi er helt enige om at det er et problem at de ikke deltar i norsk kunstliv på det nivået vi kunne ønsket oss. Men SVs løsning på det er at det skal opprettes en form for dokumentasjonsstipend for kunstnere med flerkulturell bakgrunn, slik at de kan få dokumentert at de innehar den kompetansen som trengs for å bli medlemmer av norske kunstorganisasjoner. Mener virkelig SV at det er disse kunstnerne som skal tilpasse seg kunstlivet, og ikke kunstlivet som må være såpass åpent at det også finnes plass for kunstnere med denne bakgrunnen?

Ågot Valle (SV): Det er nok ikke sånn at SV følger etter Arbeiderpartiets politikk og så plusser på 10 pst. Arbeiderpartiet har på mange måter en god kulturpolitikk, men jeg synes det har vært for lite spenst og satsing spesielt på det nyskapende. Jeg mener, hvis man ser på hva slags forslag vi har hatt, at vi har satset spesielt på det nyskapende området. Jeg mener også at vårt forslag om å tilføre kommunene utviklingsmidler, er et spesielt godt forslag som vil løfte opp det lokale kulturfeltet. Men – og det har jeg argumentert med også – det er nesten bare knapper og glansbilder til kunst- og kulturlivet, og det er veldig sterke krav om lønnsomhet og egeninntekter overfor hele kunstfeltet, så jeg mener at hele kulturfeltet bør få et løft. Det vises også gjennom vårt forslag.

Så til kunstnerne med flerkulturell bakgrunn. Sjølsagt skal de ikke bare få lov til, de skal også ha muligheter til å berike det norske kulturlivet med sin egenart. Men det å kunne delta i de norske kunstnerorganisasjonene er på en måte et viktig springbrett for å kunne delta med og yte sin kunst på egne premisser. Kunstnerorganisasjonene krever også en viss form for dokumentasjon på hva man innehar av kvalifikasjoner. Det er veldig mange kunstnere med flerkulturell bakgrunn som kanskje har reist fra verkene sine der de kom fra, som trenger økonomisk hjelp til å kunne dokumentere hva de kan, sånn at de kan få lov til å bli medlem av de norske kunstnerorganisasjonene. Det vil da gi dem muligheter til å yte sin kunst på egne premisser.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg hadde på forhånd sant å si ikke tenkt å ta replikk på representanten Valle, men jeg føler at det er riktig å konfrontere henne med det som er hovedanliggendet i SVs kulturpolitikk, nemlig den veldige pengerikdommen som de strør utover norsk kulturliv. Jeg har ikke noe negativt å si om SVs ønske om å gi mer penger til norsk kultur, det skulle vi gjerne ha gjort alle sammen, og det er jeg ganske sikker på at det er bred enighet om i Stortinget. Men problemet er at SV kaster blå i øynene på folk utover i landet når de nå vifter med så mange kroner som det ikke er realiteter bak.

Jeg stilte dette spørsmålet til representanten Valle i kulturdebatten i fjor, og da fikk jeg i grunnen ikke noe særlig godt svar på hvorfor SV gjør dette, og om SV ser virkningene av sin politikk på dette området. Tror ikke representanten Valle at man, når man strør om seg med økte bevilgninger til alle slags gode formål, skaper falske forventninger utover i landet, som man i neste omgang får problemer med å hale inn igjen? Eller tror representanten Valle at institusjonene utover landet gjennomskuer dette spillet?

Ågot Valle (SV): Jeg tror at alle her mener oppriktig at kunsten og kulturen skulle fått bedre kår – kanskje ikke alle, men de fleste av oss. Det vi foreslår av økning, er svært så beskjedent, det er svært så overkommelig, men det er ingen midler som utløser så mye kreativitet, så mye arbeid, så mange tiltak som kommer hele samfunnet til gode, som nettopp kulturmidlene. Gir SV da falske forhåpninger? Sjølsagt er kunst- og kulturlivet såpass våkent at de ser hva som foregår i Stortinget, men jeg tror at kunstnerne og kulturarbeiderne er glad for at det er noen som taler deres sak også i Stortinget. Og når vi nå legger inn et forslag om å øke kulturbudsjettets andel av statsbudsjettet opp til beskjedne 1 pst., inviterer jeg de andre partiene til å se hva slags muligheter som ligger i det. Dette er ikke noe overbud, det er svært så beskjedent, det er muligheter for om-disponering innenfor rammene vi inviterer til.

Jeg fattet også håp da jeg hørte referatet fra debatten om forsvarsbudsjettet. Da sa Anne Enger Lahnstein at kultur både kunne virke fredsskapende, øke toleransen og få ned volden i samfunnet. Det er ikke det at jeg vil ha en instrumentell forklaring på hvorfor man skal satse på kunst og kultur, men dette viser jo at hvis man hadde villet, kunne man ført over noen av forsvarspengene, og de ville gjøre samme nytten, nemlig føre til større forhåpninger om fred.

Per Roar Bredvold (Frp): Representanten fra SV, Ågot Valle, sier i merknadene at markedet ikke er tilstrekkelig for å sikre kvalitet for kulturlivet. Derfor må det offentlige inn med tiltak, slik at kunsten og kulturen får mulighet til å spille sin samfunnsrolle. Bet dette at SV ikke har tro på enkeltmennesket, slik Fremskrittspartiet har, at mennesket har sine egne tanker og meninger om hva og hvilken kultur den enkelte ønsker seg, i stedet for å bli pådyttet kulturbegrepet fra politikerne?

Ågot Valle (SV): Det at markedet ikke kan sikre all kultur, burde være sjølsagt for de fleste. Men er det slik

at vi ikke tror på enkeltmennesket? Sjølsagt gjør vi det. Det er jo for å gi alle enkeltmennesker mulighet til både å delta i og oppleve kunst og kultur vi vil at det offentlige skal inn. Det er ikke snakk om noen styring av kunsten og kulturen. Kunsten og kulturen skal sikres sin frie plass, men det må altså gjøres ved at vi ikke har det kjempekravet til lønnsomhet og egeninntekter som kunst- og kulturlivet er utsatt for i dag. Med Fremskrittspartiets politikk ville det bare bli enda større krav til egeninntekter, enda større krav til lønnsomhet og enda større plass for markedet, slik at færre fikk muligheter til å oppleve kunst og kultur, til å delta i kunst- og kulturlivet.

Jeg har mange ganger undret meg når Fremskrittspartiet roser det lokale kulturlivet. Det gjør jo Fremskrittspartiet når det gjelder amatørkulturen osv. Det er bra. Men Fremskrittspartiet burde skjønne at det lokale kunst- og kulturlivet trenger profesjonelle kunstnere, både som medarbeidere og til å være med og hjelpe dem og inspirere dem til videre arbeid. Hva hadde f. eks. en revy vært uten en profesjonell skuespiller som instruktør? Hva hadde festivalene vært uten at man både hadde profesjonelle kunstnere og amatører? Det er det som skaper rikdom.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Grethe G. Fossum (A): Kulturpolitikk handler ikke bare om produksjon og distribusjon av kunst og kultur, men også om samfunnets forvaltning av livskvalitet og verdier. Å støtte eller velge ikke å støtte visse former for kultur er et verdivalg. Kulturpolitikken i et land vil også ofte gjenspeile de grunnleggende samfunnsverdier, og derfor er det viktig å se kulturpolitikken i en vid politisk sammenheng.

I et historisk perspektiv er det forholdsvis nytt at styresmaktene støtter aktivt et kulturliv. Før annen verdenskrig var det faktisk ganske vanlig at kunst- og kulturområdet var overlatt til privat initiativ, og staten, som ikke hadde noen selvstendig kulturpolitikk, engasjerte seg i kulturspørsmål etter initiativ og press fra idealistiske enkeltpersoner og organisasjoner.

Noen politiske partier har som verdivalg at moderne kulturpolitikk skal overlates til markedet og man lar markedet bestemme hva folk egentlig skal ha. Så lettvingt kan en gjøre kulturpolitikken. Dermed vil verdivalg og prioriteringer gjøres av markedskreftene, slik Fremskrittspartiet er det fremste partiet til å foreslå.

For Arbeiderpartiet handler bl.a. moderne kulturpolitikk om den rollen statlige, regionale og lokale styresmakter spiller når det gjelder å støtte produksjon og distribusjon av kunst og kultur. Det dreier seg om å fordele de godene som kunst og kultur i vid forstand representerer for samfunnsborgerne. Spørsmålet blir da ikke bare hvem som skal nyte godt av kunst og kultur, men også hvem som skal betale for disse godene.

Kulturpolitikk handler, som så mye annet, om å prioritere. På dette området er det dessverre knappe goder og byrder som må fordeles. I denne prioriterings- og fordelingsprosessen blir grunnleggende verdier i de forskjelli-

ge politiske partier svært så synlige. Høyre ønsker å vedlikeholde den kollektive hukommelse og bevilger mange penger, som de har til overs – tilsynelatende – til museene, og Fremskrittspartiet er imot finkultur og store, statlige institusjoner og vil ikke pådytte enkeltindividet noen form for kultur, men vil dermed heller ikke legge til rette for at det blir noen form for felles kultur.

Kulturpolitikken er en del av velferdspolitikken, og de som ønsker å rive ned velferdssamfunnet, begynner ofte med kulturpolitikken. Spørsmålet vi må stille oss ved inngangen til år 2000, er: Vil moderne kulturpolitikk overleve som samfunnsprogram, eller vil den forsvinne, slik de ekstreme liberalistiske kreftene ønsker, og merket overta? Arbeiderpartiet er av den oppfatning at i en verden i forandring trenger ikke folk bare å vite hvor røttene er, gå tilbake og bevare det som var, men de trenger også å kjenne at forandring er av det gode. Nyskaping og kreativitet er ikke et angrep på det som var, men en måte å overleve på i den nye, moderne verden. Spørsmålet som Arbeiderpartiet da må stille seg i kulturpolitikken, er: Kan vi på noen måte bruke kultur til dette? Men det er ikke det eneste spørsmålet vi stiller: Kan kulturen gi oss bedre forståelse av oss selv og vårt eget samfunn og av andres samfunn og deres måte å leve sammen på? Svaret er igjen: Kultur kan faktisk hjelpe oss til bedre forståelse av livet og hvordan de andre og vi selv ordner det på. Og sist, men ikke minst stiller vi oss spørsmålet: Har kulturen en egen verdi? Gir den livskvalitet og mening for en stor del av befolkningen? Og svaret må igjen bli ja.

Arbeiderpartiet har ved år 2000-skiftet bedt om en ny kulturmelding. Den vil gi oss muligheten til å utforme en kulturpolitikk for et samfunn i forandring. En kulturmelding må være overordnet og prinsipiell og ta opp i seg vårt flerkulturelle samfunn, og at kultur og kunst skal gjøres tilgjengelig for alle. Det er viktig at vi ser på om de virkemidlene som vi til nå har brukt innenfor kultursektoren, har blitt brukt på riktig måte – om vi får maks ut av alle kulturkronene, eller om det kanskje må bevilges mer penger. Er strukturen riktig? Har vi for få museer, teater, festivaler, eller har vi for mange? Har forventningene til knutepunktinstitusjonene, til landsdels- og regionalteaterordningen gitt en oppblomstring av kulturlivet i hele regionen?

Arbeiderpartiet ønsker at dette skal gjennomgås. Samtidig må også teatrene og den teaterstrukturen som vi har lagt opp til i Norge, gjennomgås. Derfor har vi også foreslått en teatermelding.

Et annet område som er i stadig endring, er filmsektoren. Når Arbeiderpartiet foreslo å øke tilsagnsfullmakten for film fra 20 til 50 mill. kr, var dette i visshet om at film både bevarer og styrker norsk språk og kultur, men også fordi filmen bærer i seg framtidens kulturformidling. Film og bilder er et språk som oppfattes av de fleste, og kan eksponere både verdier og holdninger i samfunnet. Det var derfor viktig for oss å få en framtidsgaranti for at filmskaperne kunne få lov til å fortsette å produsere nettopp norske filmer.

Det er ikke til å skjule at debatten om Kulturrådet og dets stilling i det norske samfunn vil fortsette. Kulturrå-

det er ett av Arbeiderpartiets ektefødte barn. Opprettelsen av Norsk kulturfond og Norsk kulturråd i 1964 handlet i realiteten om å definere kultur som et eget politikk-område og plassere kulturpolitikken i forhold til de andre politikkområdene.

Både kunstnerne og politikerne var aktive i debatten, spesielt forfatterne, og da proposisjonen om Norsk kulturfond og Norsk kulturråd kom opp i Stortinget i desember 1964, ble Arbeiderpartiets forslag vedtatt mot 46 stemmer. Arbeiderpartiet hadde dermed vunnet en viktig kulturpolitisk sak, og hadde gjennom det fått aksept for at staten har et politisk ansvar for kulturlivet. Dette ansvaret må vi fortsatt ha, både gjennom et sterkt og styringsdyktig kulturdepartement og gjennom et kulturråd som skal fange opp det som skjer i norsk kulturliv. Det Arbeiderpartiet ønsker, er at arbeidsoppgaver, rollefordeling og forventninger mellom kulturråd og departement skal være klarlagt. På samme måte må man vite hva slags spilleregler Stortinget har i forhold til Kulturrådet. Jeg ser fram til en gjennomgang av Kulturrådets oppgaver i vårsesjonen år 2000.

Jeg er lei meg for at vi i samarbeidsavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumsregjeringen ikke klarte å komme fram til enighet om en økning av pressestøtten. Nå ble det heldigvis heller ikke noen nedskjæring på det området av vesentlig betydning.

Jeg holder fast ved det jeg sa i fjor, og har faktisk også fått støtte fra Ytringsfrihetskommisjonen, at pressestøtten er et av de viktigste virkemidlene vi har i forhold til ytringsfrihet. Jeg håper når vi skal diskutere Ytringsfrihetskommisjonens innstilling, og når vi skal bestemme hvilke virkemidler vi skal bruke, at det blir gjort på en slik måte at vi beholder ytringsfriheten som vi har den i Norge. Pressestøtte til aviser og media vil gi dem mulighet til å være kritiske og oppgående og uavhengige av markedskreftenes krav til økonomisk lønnsomhet.

La meg få understreke at de frivillige organisasjonene er svært vesentlige i forhold til det norske kulturlivet. Innen idretten og på andre områder er de menneskene som på frivillig basis og i sin fritid driver musikkorps, amatørteater, historielag, støttegrupper for museer, filmklubber, kor og alt annet spennende som drives rundt i hele Norges land, en viktig kilde til livskvalitet både for seg selv og mange andre. Derfor er jeg glad for at den aktiviteten som drives for barn og unge, skal følges opp i revidert budsjett, og at fordelingsnøkkelen for de frivillige organisasjonene skal være klar fra dag null når revidert budsjett er bestemt.

Idretten er en del av det utvidede kulturbegrepet, og etter gårdsdagens seier i VM i håndball – gratulerer med seieren, forresten! – har vi vel alle en følelse av hvor viktig idrett er som underholdning, men også som en kilde til nasjonal fellesopplevelse. Det å vinne et VM er stort både for utøverne og for dem som ser på. Men en må aldri glemme det arbeidet som ligger bak en slik seier. Arbeidet i idretten legges ned av foreldre, idrettsutøvere og ildsjeler som reiser land og strand rundt for å delta i turneringer, kamper og tilstelninger. Tusenvis av dugnadstimer brukes til å lage fotballbaner, idrettshaller og idretts-

arrangementer og til å holde kakebasarer og å dele ut reklame. Det var faktisk en seier for alle disse idrettens ildsjeler vi så resultatet av i går: seier i VM.

Men også idretten er i forandring. Mange unge faller fra den organiserte idretten i 12-årsalderen. Hva kan idrettslagene og samfunnet gjøre for å gi ungdommen et tilbud som de ønsker og vil benytte?

Arbeiderpartiet har gjennom budsjettforliket bevilget 9 mill. kr til flerbrukshaller. Ideen bak flerbrukshallmodellen er at barns, unges og voksnes interesse for idrett og kultur kan samles på et forholdsvis lite område. En flerbrukshall kan bestå av fotballbane, håndballbane, fritidsklubb for de unge, bibliotek, eventuelt et kommersielt satscenter, en skaterampe, klatrevegg og muligheten til å drive med aktiviteter som ikke er tenkt på ennå av oss voksne. Derfor har Arbeiderpartiet altså gått inn for at 9 mill. kr skal brukes til flerbrukshaller, og vi håper at det i årene som kommer, vil bli mulighet til å bygge flere, bl.a. i de store byene, som vil gjøre at vi fanger opp en del av de uorganiserte ungdommene.

La meg til slutt få understreke viktigheten av at kultur må være tilgjengelig i hele landet. Det er ikke uvesentlig at de kommunene som har et godt kulturtilbud, oppfattes av befolkningen som gode å leve i.

Arbeiderpartiets forslag om distriktopera er eksempel på en slik tenkemåte – omdannet til en måte å organisere på. Distriktoperaen vil aldri kunne konkurrere med Operaen i Oslo. Men den kan være et godt supplement, den kan være det som produserer interesse for opera i distriktet, og selv de minste stedene i vårt grisgrendte land kan ha mye kultur å tilby også hovedstadsbefolkningen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (Frp): Det er alltid mye å gripe fatt i når representanten Fossum har holdt et innlegg om kultur. Mye av det kjenner jeg faktisk også igjen, særlig i forhold til det som gjelder modernisering av kulturen. Derfor merket jeg meg det interessante ved innlegget til representanten Fossum når det gjelder det som går på ny struktur, og at vi nå skal se på hvor midlene til kulturen går hen. Jeg formoder at dette kan trekkes opp mot det Dokument nr. 8-forslaget som Fremskrittspartiet har fremmet, og som ligger til behandling – som også går på gjeldende område – for å se hva vi virkelig bruker kulturmidlene til.

Jeg merker meg også at representanten Fossum er veldig opptatt av at de gjennom forliket får bevilget 9 mill. kr til flerbrukshaller. Jeg har et spørsmål i forhold til det: Tror representanten Fossum at 9 mill. kr alene skal få to flerbrukshaller på føttene? Eller skal vi også her ha inn kommuner og fylkeskommuner for å bidra med finansieringen? Og når vi vet hvordan situasjonen er for kommunene og fylkeskommunene, deler da representanten Fossum mitt syn, at her blir det problematisk å få fullfinansiering, og at kommunene her må foreta en prioritering i forhold til andre primæroppgaver de har, i retning av disse flerbrukshallene?

Jeg ser også at representanten bruker litt tid på frivillige lag og organisasjoner. Da er mitt spørsmål: Var det ikke mulig for Arbeiderpartiet i dette samarbeidet å få penger på budsjettet for de frivillige lag og organisasjoner allerede fra 1. januar, og ikke vente til revidert nasjonalbudsjett?

Representanten Fossum bruker innledningsvis sitt innlegg på å prøve å sikte inn Høyres og Fremskrittspartiets kulturpolitikk. Jeg må først få lov til å si at når representanten Fossum sier at Høyre har gått inn for å støtte museene, har vel representanten Fossum studert Fremskrittspartiets budsjett dårlig, for vi har i hvert fall prioritert museene. Vi har også gjort det representanten Fossum er opptatt av med hensyn til å konsentrere veldig mye midler opp mot regionene, kommunene, frivillige lag og organisasjoner. Faktisk har vi i vårt alternative budsjett, subsidiært innenfor rammene selvfølgelig, prioritert de to områdene med 700 mill. kr.

Grethe G. Fossum (A): Den eneste grunnen til at Fremskrittspartiet har en kulturpolitikk av noen vesentlig betydning, er budsjettreformen. At de har vært nødt til å bruke penger på kultur, skyldes at vi har lagt om rutinene i Stortinget, hvis ikke ville de ha snauhogd kulturbudsjettet for alt som var noe verdt, og alt som var under utvikling i norsk kultur.

Jeg har lyst til å si at de flerbrukshallene Arbeiderpartiet har lagt inn, er på ingen måte fullfinansiert. Det er helt klart at dette er et spleiselag: Det som står på statsbudsjettet, er 4,5 mill. kr til hver hall, og det skal gå noe fra kommunen, noe fra tippemidlene og noe fra fylket. Det betyr at de kommunene og de stedene som vil prioritere dette, må be om å få midlene. Det var to steder som var i kjømda for å få slike haller, og det var Mjøndalen – Arbeiderpartiet og Høyre bestemte i fellesskap at der skulle det ligge en hall – og Oslo. Flerbrukshallen har en videre betydning enn bare å drive med idrett. De som bygger slike haller, ønsker rett og slett at uorganisert ungdom skal komme sammen med organisert ungdom for å få en bedre struktur på fritidstilbudet sitt, og de planene som bl.a. Mjøndalen har lagt fram, viser at dette absolutt er mulig.

Trond Helleland (H): Jeg har lyst til å ta opp to av Arbeiderpartiets «barn» i denne replikken – om de er ektefødte, vet jeg ikke. Det første er Kulturrådet. Grethe G. Fossum snakket i sitt innlegg mye om den debatten som hadde vært knyttet til overføring av oppgaver til Kulturrådet. Dette var en overføring som kom i budsjettet, og som ikke var debattert overhodet i Kultur-Norge på forhånd, og som vakte iallfall delte reaksjoner. Kan Grethe G. Fossum si at vi nå står fritt til å diskutere dette i forbindelse med den saken Stortinget vil få seg forelagt før revidert nasjonalbudsjett, slik at vi vet at det er et flertall i Stortinget som ikke har forpliktet seg allerede gjennom en avtale f.eks. mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet til hva resultatet skal bli? For hvis det er tilfellet, vil vi på en måte ikke ha noen grunn til å diskutere dette noe mer i Stortinget. Jeg håper at Grethe G. Fossum kan

bekrefte klart at dette er en sak vi står fritt i å diskutere i Stortinget uavhengig av budsjettavtaler.

Så er det et barn som ikke har fått vokse seg så veldig stort ennå, og det kan kanskje være like bra når en ser på de merknadene som Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet har gått sammen om – en ganske oppsiktsvekkende merknad på området rytmisk musikk, eller rock, der flertallet i likhet med i fjor vil instruere en organisasjon, organisasjonen Norgesnett, om hvordan den skal drive, hvem som skal sitte i styret, etc.

I tillegg slår Arbeiderpartiets rockepolitiske talsmann Jon Olav Alstad fast at pengene fra turné-, transport- og festivalstøtteordningen skal overføres til GramArt, som i det siste har vært i medias søkelys. Mener representanten Fossum at det er uproblematisk å detaljstyre en frivillig organisasjon på den måten, og mener representanten at det er lurt å legge ned en ordning som gir nye rockeband muligheten til å opptre på spillesteder rundt i hele landet?

Grethe G. Fossum (A): Kulturrådet er og har vært en meget viktig institusjon i vår kulturpolitikk, og det de gjør, er viktig for utviklingen av en moderne kulturpolitikk. Derfor er det viktig for Arbeiderpartiet hele tiden å se på hvilket ansvar de skal ha, hvilket ansvar departementet skal ha og hvilket ansvar Stortinget skal ha.

Representanten Helleland var veldig opptatt av om det var en forpliktende avtale mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet, om man hadde kommet fram til konklusjonene når det gjaldt Kulturrådet eller ikke. Hvis vi hadde kommet fram til konklusjonene, hadde vi overført ymsepostene direkte. Det vi har gjort, er å be om en melding om hva slags myndighetsområde Kulturrådet skal ha, hva slags myndighetsområde vi skal ha og hva slags departement vi ser for oss når Kulturrådet får flere forvaltningsoppgaver. Og når vi i Stortinget har kommet fram til en enighet her, ser jeg det som en selvfølge at statsråden følger opp det Stortinget har blitt enig om. Det er et ganske viktig demokratisk prinsipp, og Arbeiderpartiet vil i hvert fall påse at det skjer.

Når det gjelder det andre spørsmålet som Helleland tok opp, vil jeg si at det viktigste for Arbeiderpartiet i den saken har vært å styrke utøvernes stilling, både de som er nye og de som er etablert. Det er viktig for å få en rockemusikk i dette landet. Ellers overlater jeg svaret til rockepolitisk talsperson, Jon Olav Alstad.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Per Roar Bredvold (Frp): Først hadde jeg hatt lyst til å kommentere representanten Fossums svar på replikken fra Fremskrittspartiet, men det får stå for hennes egen regning når hun bedre enn Fremskrittspartiet kan si hva Fremskrittspartiets kulturpolitikk består av. Nok om det.

Fremskrittspartiet har som grunnholdning at kulturen og kulturlivet i størst mulig grad skal være fri for politisk styring. Kultur må være basert på frivillighet og et personlig engasjement, slik at enkeltmennesket, dvs. du og jeg, med vår fantasi og kreativitet kan skape noe nytt hvis vi ønsker det. Statens og politikernes rolle og oppgave i

denne prosessen bør være begrenset til å opprettholde en rettslig ramme for individets egne valg. Fremskrittspartiet mener at politisk målstyring av kulturlivet slik det praktiseres i dag, vil kunne føre til passivitet og stagnasjon, og dette er det motsatte av hva kulturlivet fortjener.

Fremskrittspartiet mener at kultur er et meget vidt begrep som hver enkelt innbygger tillegger særlige egenskaper. Det som oppfattes som positiv kultur av en person, kan oppfattes som en vulgaritet av en annen. En runde på pub med viseaften kan være det maksimale for noen, mens andre må en tur i operaen for å oppleve sin kultur. Andre igjen har sine begreper om hva som er god og riktig kultur for dem. Derfor må dette være et frivillig valg uten altfor stor innblanding fra det offentlige.

Skillelinjene i norsk kultur går ikke på den individuelle oppfatning av kulturbegrepet, men mellom den kulturen som er støttet av offentlige midler, og den kulturen som ikke omfattes av slike støtteordninger. Fremskrittspartiet mener at kultur er noe som på ulik basis dyrkes fram av et samfunn. Kultur kan være noe helt personlig eller noe som oppfattes som allemannseie. Kulturen skal være folkestyrt, slik at folkets oppfatning av kultur vil styre kulturpolitikken og kulturutviklingen i landet. I det ligger også at statlige støtteordninger som garantilønn, kunstnerstipend, billettsubsidiering, ved f.eks. operaen, og lignende ordninger bør reduseres eller fjernes. Der som en kunstner vil leve av sine kunstneriske framstillinger, bør vedkommende framstille kunst som er salgbar uten statlige støtteordninger.

Overføringer til kunst, kultur og fritidsaktiviteter er isolert sett store i Norge. Fremskrittspartiet ser et problem i at staten disponerer midlene og dermed vanskelig kan yte en rettferdig fordeling. Det er urealistisk å tro at den offentlige kultursatsingen i Norge noen gang skal bli i stand til å yte rettferdighet, i den forstand at alle får sin del. Offentlige som private bidrag er og blir selektive og gitt på et subjektivt grunnlag. I realiteten er det derfor ingen praktisk logikk i at offentlige kulturbyråkrater foretar valg på vegne av den enkelte. Man må forvente at det i et uavhengig marked fins mennesker som er skikket til å fornye og videreutvikle felles kulturverdier. Derfor ønsker Fremskrittspartiet at en mye større del av den offentlige støtten skal gå mer direkte til dem som skal bruke pengene. Fremskrittspartiet tror at de frivillige lag og organisasjoner mye mer målrettet og riktig kan foreta denne fordelingen til alles beste.

Fremskrittspartiets kulturpolitikk tar utgangspunkt i at hver enkelt i større grad selv betaler for de kulturelle tilbud man vil benytte seg av. På denne måten vil enhver eksisterende forskjellsbehandling mellom ulike kulturtilbud forsvinne. Det er ingen prinsipielle forskjeller mellom f.eks. en operaforestilling og en rockekonsert eller en countryfestival. Det vi mener med dette, er at godt voksne, etablerte mennesker med god økonomi i større grad enn i dag bør og må betale for sine opplevelser. Vi har hørt om subsidiering av f.eks. operabilletter i størrelsesordenen 1 000-2 000 kr, og nå sist en subsidiering av noen av våre regionteatre med hele 721 kr pr. billett. Her må vi holde tungen rett i munnen.

Fremskrittspartiet ønsker og vil strebe etter å skjerme barn og unge samt eldre som av ulike årsaker har problemer – i motsetning til dem som er godt etablert. På denne bakgrunn har Fremskrittspartiet i sitt budsjettforslag fremmet forslag om kraftige reduksjoner på enkelte poster, samtidig som vi vil prioritere andre. På enkelte områder vil målet være en total nedbygging av støtteordninger over tid for å få en rettferdig og riktig bruk av våre kulturmidler.

Fremskrittspartiet vil samtidig vise til Fremskrittspartiets skatte- og avgiftslettelse som også gir den enkelte bedre råd til selv å betale for de kulturelle tilbud man ønsker å delta i.

Fremskrittspartiet ønsker generelt å bruke kulturpenge på noen viktige nasjonale bygg og tiltak. For øvrig vil vi prioritere «den vanlige kultur» framfor «finkultur». Barn, ungdom og eldre vil, som tidligere nevnt, prioriteres framfor godt etablerte mennesker. Idrettslag, musikk og bl.a. amatørteater vil komme inn under disse forslag.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at de midler som avsettes til kulturformål over statsbudsjettet, i større grad enn i dag bør kanaliseres direkte ut til de ledd som ligger nærmest hver enkelt bruker av de enkelte kulturtiltak. Fremskrittspartiet ser med stor skepsis på at det skal legges sterke føringer fra statlige myndigheter når det gjelder hvordan kulturmidler skal disponeres. Vi er også skeptiske til en oppbygging av store statlige kulturinstitusjoner, fordi en slik oppbygging kan hindre den enkeltes frie valg med hensyn til hvordan midlene skal benyttes, og fordi slike institusjoner i stor grad er fjerne for folk flest. En ideell utvikling av kulturlivet i Norge vil etter Fremskrittspartiets oppfatning komme dersom midlene i vesentlig grad blir kanalisert nærmest mulig den enkelte bruker og viktige beslutninger blir fattet etter demokratiske prinsipper i disse ledd. I denne sammenheng vil Fremskrittspartiet vise til Dokument nr. 8:6 for 1999-2000 som ivaretar disse prinsippene.

Fremskrittspartiet har i sitt budsjett redusert det opprinnelige budsjettet med drøyt 900 mill. kr. Veldig mye penger, som Fremskrittspartiet ønsker å bruke på andre områder med et større behov for penger enn hva det kan synes som flertallet mener. Selv om beløpet kan virke stort, er Fremskrittspartiet overbevist om at kulturlivet i Norge heller vil blomstre enn visne. Fremskrittspartiet har kuttet generelt på driftsutgifter, hvor vi tror at det både kan reduseres og rasjonaliseres. Vi er fortsatt imot en offentlig utgiftspost for 2000 på drøyt 60 mill. kr i forbindelse med tusenårsskiftet. Vi har halvert kunstnerstipend, men sagt at resterende halvpart skal kunne brukes til unge og nye kunstnere. Garantiinntektene har vi fjernet i sin helhet. Fremskrittspartiet mener at kunstnere på lik linje med andre selvstendig næringsdrivende i utgangspunktet bør kunne brødfø seg selv av det de produserer. Utsmykning av offentlig bygg med en fast prosent-sats av byggesummen kan virke som å være mer til fordel for kunstnere – uavhengig av byggets økonomi, egenart og ønske.

Vi har redusert en del hva angår teater og operaformål, men ønsker også her å tilgodese barn og unge. Ka-

pitlet Film- og mediaformål er redusert, og Fremskrittspartiet vil bl.a. redusere posten Filmproduksjon m.m. betraktelig. Når man ser på en del av disse filmene og hvor stort publikum de har, må man få lov til å spekulere på om dette kan være riktig bruk av skattebetalernes midler.

En annen stor post Fremskrittspartiet ønsker å fjerne, er posten Produksjonstilskudd til pressen. Her brukes det ca. 164 mill. kr, hvor de ti største avisene tar store deler av denne pengesummen. En fri presse bør også være fri for økonomisk avhengighet av staten. Fremskrittspartiet ønsker heller ikke å forskjellsbehandle samiske aviser kontra andre og vil nullstille denne posten på 8 mill. kr.

Så kan man spørre seg: Hva og hvor vil Fremskrittspartiet med sin kulturpolitikk?

Fremskrittspartiet vil i sitt subsidiære forslag innen de nye rammer foreslå at ca. 372 mill. kr avsettes til fordeling blant frivillige lag og organisasjoner, basert på de enkeltes medlemstall, og at ca. 372 mill. kr. utdeles som kulturmidler til kommuner fordelt etter antall innbyggere. Fremskrittspartiet tror at en slik fordeling av kulturmidler vil medføre en vitalisering av kulturen samt en styrking av arbeidet i de frivillige organisasjoner i Norge.

Det er nettopp slik Fremskrittspartiet vil at Norge skal bruke sine kulturmidler, nemlig i størst mulig grad fordele dem ned på det leddet som ligger nærmest brukerne. Slik vil man ha en så god økonomisk uttelling som mulig av midlene, slik at flest mulig får nytte av dem.

Ute i distriktene har kulturbegrepet ofte en annen dimensjon og et annet innhold enn det synes å ha for enkelte andre politikere, bortsett fra Fremskrittspartiets. Her har ord som breddekultur, dugnad, samhold etc. en høy stjerne.

Når f.eks. min hjemkommune kun har 439 kulturkroner pr. person pr. år å rutte med, selv om politikerne, inklusive Fremskrittspartiet, ønsker å bruke mer, og når man vet at denne kommunen ikke er i noen særstilling og har en heller ordnet økonomi, er dette faretruende både for kulturlivet i seg selv og for hvordan dette vil kunne påvirke bosettingen. Det er ikke tvil om at for at nettopp distriktene skal overleve må vi også ha en levende breddekultur. Da er det ikke nok at dette fins i de store byene, med de transport- og overnattingskostnader dette innebærer, samt andre praktiske ting som må løses for at folk ute i distriktene skal få nettopp denne opplevelsen.

Det må heller ikke være eller bli sånn at foreldres og andres frivillige bidrag for å opprettholde speideren, idrettslaget, korps, 4H, velforeninger, koret etc. etc. kun må baseres på kakebaking og utlodning. Da vil ildsjelene etter hvert miste gløden, og det positive i dette viktige arbeidet blir borte.

Fremskrittspartiet har dessuten registrert at statsråden og Kulturdepartementet mener at mer av statsstøtten til idrett skal gå til aktivitet og mindre til administrasjon. Dette er helt i tråd med hva Fremskrittspartiet mener, og vi har lyst til å si velkommen etter.

I Fremskrittspartiets subsidiære budsjett har vi, som tidligere nevnt, ømerket store summer til frivillige lag og organisasjoner, ca. 372 mill. kr. Av større midler vil jeg i tillegg nevne Fremskrittspartiets satsing på våre mu-

seer med en ny post som vi har valgt å kalle oppgradering av landets museer, på 145 mill. kr. Altfor mange steder blir våre norske kulturskatter liggende og forfalle på grunn av mangel på penger og organisering.

Fremskrittspartiet ønsker dessuten å ømerke en betydelig sum til bl.a. våre barn og unge. Av dette kan vi nevne tilskudd til Unge Riks, Norsk Amatørteaterforbund, diverse prosjekter så som Norsk Skogbruksmuseum, Kvinnemuseet etc. Dessuten ønsker Fremskrittspartiet å ta vare på våre tre stolte seilskip, da disse trenger betydelige vedlikeholdsreparasjoner. Her ønsker Fremskrittspartiet å bruke 10 mill. kr.

Avslutningsvis vil jeg si at for Fremskrittspartiet er vår kultursatsing preget av en såkalt breddekultur hvor brukerne er de som får midlene. På denne måten vil vi få en mer rettferdig fordeling og dermed en vekst i vår samlede kulturutvikling.

Til slutt fremmer jeg Fremskrittspartiets forslag til ramme 1, 2 og 3.

Presidenten: Representanten Bredvold har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Grethe G. Fossum (A): Jeg har lyst til at representanten fra Fremskrittspartiet skal utdype hva han mener med politisk styring. Hvordan er det politikerne her på Stortinget utøver politisk styring når det gjelder kulturlivet? Er det ikke heller slik at vi gir muligheter for den enkelte til å utvikle seg? Hvordan styrer vi politisk Nationaltheatret ved å gi dem penger? Hvordan styrer vi kunst og kultur ved å gi penger til Molde-festivalen, f.eks.? Det vi gjør hele tiden, er å gi mulighetene, og det er disse mulighetene som Fremskrittspartiet vil rive bort.

Det andre spørsmålet mitt går på at individet skal ha muligheten til å velge. Da må jeg spørre: Kan representanten forklare for meg hvordan individet kan velge når ting ikke finnes? Når det ikke finnes teater, men i stedet en hasardsalong i Nationaltheatret når man skulle ønske å gå i teater, hvordan kan man da velge? Er det ikke slik at Fremskrittspartiet legger opp til at de som skal ha valget, er de som har mest penger? Da blir valget slik som det var for 200 år siden, nemlig at de som støttet kunsten, var her-tuger, konger og dronninger som lokket til seg kunstnerne med midler, det var datidens markedskrefter, og man hadde ingen kulturpolitikk for den lille mann. Hvordan vil Fremskrittspartiet ivareta den lille manns rettigheter til kultur? Eller har de ingen rett, er det bare markedet som har rett?

Per Roar Bredvold (Frp): Selv om en kanskje i utgangspunktet vet hva representanten Fossum vil spørre om, er det alltid interessant og spennende å høre hva hun har å bidra med når det gjelder Fremskrittspartiets kulturpolitikk. Det kan jo enkelte ganger høres ut som at hun vet mer om den enn hva Fremskrittspartiet gjør selv. Nok om det.

Valgfrihet er noe av det Fremskrittspartiet setter aller høyest. Det tror jeg kanskje ikke Arbeiderpartiet og andre

sosialistiske partier er enig i. For med det høye skatte- og avgiftsnivået vi har i Norge, er det ikke valgfrihet til å drive kulturpolitikk eller bruke penger på det man selv ønsker å benytte av det kulturtilbudet som vi har. Innskrenkning av valgfriheten er det det blir når vi har et skatte- og avgiftstrykk så høyt som det de vil ha. Når det er prioritert slik at 80 pst. er styrt og kun 20 pst. er tilbake til frivillige, blir det ikke så mye av den frivilligheten som Arbeiderpartiet og andre sier de ønsker.

Fremskrittspartiet vil i tillegg at hele overskuddet på ca. 2,5 milliarder kr av offentlige spill skal gå til frivillige lag og organisasjoner. Når jeg ser på det statsbudsjettet som Arbeiderpartiet og Regjeringen har gått inn for nå, er det detaljstyring ned til minste detalj, 13 000 kr husker jeg at de reduserte en post med. Og da spør jeg meg: Hvor er valgfriheten?

Anne Lise Lunde (KrF): Regionale og lokale kulturbygg er ein post under kap. 320 Allmenne kulturformål. Vi kjenner til at presset på posten er stort, og mange godkjente bygg står i ventekø. Framstegspartiet støtter ikkje Regjeringas framlegg på denne posten, men har eit framlegg om å redusere den med 6,1 mill. kr, slik at den blir på vel 34 mill. kr. Eg vil også peike på at komiteens medlemmer frå Framstegspartiet har lagt inn ein ny post, Oppgradering av museum, og den skal vere på 145 mill. kr. Når Framstegspartiet seier at dei vil støtte breiddekulturen og særleg tiltak retta mot barn, unge og eldre, blir mitt spørsmål: Kvifor kan ikkje Framstegspartiet støtte Regjeringas framlegg til rammer for år 2000 når det gjeld statstilskot til regionale og lokale kulturbygg, men kjem med eit redusert framlegg til ramme?

Per Roar Bredvold (Frp): Fremskrittspartiet er av den oppfatning at staten, kommuner og fylker har en ganske anstrengt økonomi. I den forbindelse er Fremskrittspartiet skeptisk til at staten, kommuner og fylker tar på seg enda flere utgifter til slike bygg. Fremskrittspartiets syn er at vi må ta vare på det vi har, vi må vedlikeholde det slik at det ikke forringes, framfor å ta nye utgiftsposter som kommunene og fylkene ikke har råd til.

Inger Stolt-Nielsen (H): Det er alltid en litt forunderlig og noe morsom opplevelse å høre Fremskrittspartiet presentere sin kulturpolitikk – jeg må si det. Nå vil de øremerke alle kulturmidlene og sende dem til kommunen. Men spørsmålet er: Har Fremskrittspartiet egentlig bruk for kommuner? Vi skal jo øremerke alle midler herfra. Alle helsemidler skal gå herfra, alle skolemidler skal gå herfra, og alle kulturmidler skal gå herfra. Så det Fremskrittspartiet egentlig sier, er at Stortinget skal sitte og bestemme hva alle ute i de enkelte kommunene skal bruke kulturmidlene til. Så hvis de bare går rett ut til kommunene og ingenting brukes i Oslo, er det altså greit.

Fremskrittspartiet har også en merkelig dobbeltdialog med velgerne og med oss andre her i Stortinget. I sommer sørget de for, ved negativ stemmegivning, at vi fikk en opera som ble veldig mange millioner dyrere enn den hadde trengt å bli, ved at den ble lagt i Bjørvika. Nå i

høst vil de ta vekk driftsgrunnlaget for Operaen. Så hva skal det egentlig være i dette operabygget? Skal det være bingolokale der også? Det lurer jeg på, særlig siden Fremskrittspartiet setter et likhetstegn mellom viserunder på pub og en aften på opera – at det er likeverdige kulturelle ytringsformer. Da har de vel gjerne også krav på de samme omgivelsene – hva vet jeg?

Så merket jeg meg at representanten ikke svarte på det meget interessante spørsmålet fra representanten Fossum, nemlig hvilke valgmuligheter som blir igjen hvis Fremskrittspartiet får realisert sin kulturpolitikk, hvis de skulle lykkes med å ta vekk de statlige driftsstøttemidlene til alle de kulturinstitusjoner som ikke kan overleve uten. Man kan ikke drive symfoniorkestre med fast ansatte musikere f.eks. uten et fast driftsgrunnlag. Man kan ikke drive et nasjonalteater, ikke Det Norske Teatret, ikke Operaen. Man kan heller ikke drive museer uten å ha faste rammer. Jeg har merket meg at Fremskrittspartiet vil øke bevilgningene til museene, men hva med den levende kulturen utover det?

Per Roar Bredvold (Frp): Jeg tror representanten fra Høyre tok litt vel hardt i da hun sammenliknet kulturmidler med helse- og sosialmidler. Meg bekjent er det ikke så veldig mange kommuner som har eget sykehus, som belaster sitt budsjett med sykehusutgifter, men jeg tror alle kommuner har sitt eget kulturbudsjett.

Jeg leste en artikkel her om dagen om kultursjefen i Eid kommune som gikk til politisk streik fordi politikerne hadde satt strek over de midlene som var på kultursida. Det er da vi som stortingspolitikere må sette spørsmålstegn ved om det er riktig å bruke masse penger f.eks. på opera, som representanten Stolt-Nielsen var inne på, når den enkelte kommune ikke har penger i det hele tatt til sitt kulturbudsjett.

Når man har problemer med å overleve, hva skyldes det da? Skyldes det kanskje at det ikke er publikum som ønsker å være der og se eller høre? Vi må også se på hvor mange vi kan nå med vår kulturpolitikk, hvor mange vi kan glede med de midlene som vi har på vårt kulturbudsjett. Der har Fremskrittspartiet tro på og er sikker på at det kan vi gjøre ved at vi kanalisere våre kulturmidler ned til frivillige lag og organisasjoner, de som er nærmest brukerne, de som kjenner markedet, de som kjenner ønskene, de som kjenner hvor skoene trykker og vet hva pengene skal brukes til. Fremskrittspartiet har tro på det enkelte mennesket.

Presidenten: Da er replikkordskiftet omme.

Ola T. Lånke (KrF): Et av Regjeringens hovedmål ved tusenårsskiftet er å bidra til et kulturelt løft for landet. Det mest synlige resultatet av denne relativt ambisiøse målsetting innenfor årets relativt stramme budsjett-opplegg er en nominell økning i forslaget til kulturbudsjett på 4,8 pst. I budsjettavtalen mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet ble riktignok dette redusert noe, men til tross for dette vil en rekke områder innenfor Kulturdepartementets budsjett få en reell styrking neste år. I

denne sammenheng tar vi også med at et flertall i finanskomiteen gjennom finansinnstillingen har sikret at den planlagte tilskuddsordningen for å styrke frivillige lag og organisasjoners lokale virksomhet skal iverksettes i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett til våren.

Målt i kroner og øre kan den reelle styrkingen av kulturbudsjettet virke beskjeden. Det hadde vært ønskelig at den var større. Likevel vet vi at selv små beløp over kulturbudsjettet er viktige fordi de utløser nye ressurser mange andre steder, både i form av penger, aktivitet og kreativitet. Dette gjelder ikke minst også de midlene som er avsatt til selskapet Tusenårsskiftet Norge 2000 AS, som også omfatter tilskuddet til den kirkelige tusenårsmarkeringen.

Fra Kristelig Folkepartis side ser vi det som viktig å legge til rette for en verdig markering av overgangen til et nytt årtusen. Det er ønskelig at tusenårsskiftet kan bli en fin anledning for oss alle til å stanse opp i ettertanke og prøve å finne ut litt om hva det er å være menneske i tiden, spørre etter mening og sammenheng, prøve å samle trådene og perspektivene foran en framtid som ingen av oss kjenner. Kunst og kultur har ikke minst sin plass i denne sammenheng.

I erkjennelsen av at det skal mer enn ett års kulturbudsjett til for å få til et virkelig løft, våger vi å se fram til at også de påfølgende budsjetter vil legge alner til sin lengde hva bevilgninger angår.

Mer penger til kunst og kultur er viktig for å få til et kulturelt løft. Men Regjeringen har også fremmet andre forslag som er av betydning, og da snakker vi om å foreta grep som kan skape en ryddigere og mer effektiv forvaltning av de ressurser vi har til disposisjon. Det er i dette lys vi må se forslaget om å overføre en større del av ansvaret for tilskuddsforvaltningen til Norsk kulturråd, fra henholdsvis Kulturdepartementet, Rikskonsertene og Riksteatret.

Fra Kristelig Folkepartis side er vi glad for at det er flertall for dette forslaget, som vil gi en mer helhetlig tilskuddsforvaltning. Når det gjelder overføringen fra Rikskonsertene og Riksteatret, skjer dette, slik Kulturdepartementet foreslår, fra 1. januar 2000. Overføringen av Kulturdepartementets forvaltningsoppgaver kommer i en litt annen stilling. Et bredt flertall i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, har bedt om at denne overføringen skal skje med virkning først fra 1. juli 2000, mot at en på forhånd får en gjennomgang av Kulturrådets framtidige rolle, herunder bl.a. rådets sammensetning og mandat. Det er imidlertid grunn til å tro at den foreslåtte reformen vil bidra til en ryddigere tilskuddsforvaltning, for det første ved at Rikskonsertene og Riksteatret blir avlastet forvaltningsoppgavene og i stedet kan konsentrere seg om sin primær-oppgave som produsent og formidler av musikk, teater og dans. For det andre vil en tilsvarende overføring av Kulturdepartementets forvaltningsoppgaver når den kommer, bidra til at departementet i større grad kan ta seg av den overordnede politikktutforming.

Et resultat av budsjett samarbeidet mellom sentrums-partiene og Arbeiderpartiet i komiteen er forslaget om å

starte arbeidet med å framskaffe grunnlagsmateriale for utforming av en ny kulturmelding, og da tenkes det på en melding som trekker opp de store linjer i kulturpolitikken. Tatt i betraktning at det har vært arbeid i gang med sektormeldinger på flere av de ulike feltene innenfor Kulturdepartementets ansvarsområde, ser man nå først og fremst behov for en melding som tar for seg de store og sektorovergrepene perspektiver. Det er snart ti år siden sist en kulturmelding ble fremmet, og arbeidet med en ny melding vil åpne for en overordnet og prinsipiell drøftelse av de kulturpolitiske utfordringene vi står overfor.

I merknadene uttrykker flertallet at det i forbindelse med meldingen bør

«legges særlig vekt på presset på norsk kultur og språk som følge av økt globalisering og teknologisk utvikling, men også de fordeler norsk kulturliv kan oppnå i et åpnere internasjonalt samfunn og de bidrag norsk kulturliv kan yte overfor kulturinstitusjoner og brukere av kulturgoder i andre land».

Det er grunn til å imøtese arbeidet med en slik melding med interesse og forventning.

Regjeringen varsler i budsjettforslaget at den vil sette i gang en omfattende gjennomgang av scenekunstheltet, og redegjør for de premisser den vil legge til grunn. Komiteens flertall er også positiv til en slik gjennomgang og ser for seg at resultatet presenteres for Stortinget i form av en melding, med særlig vekt på teaterpolitikken. I denne forbindelse vil vi vise til at departementet allerede nå forbereder igangsetting av arbeidet med en framtidig modell for operaformidling i Norge. Dette skal, som tidligere vedtatt, gjennomføres parallelt med etableringen av nytt operahus i Oslo. Vi ser i dag en økende interesse for opera utover hele landet, noe som har ført til etablering av operavirksomhet en rekke steder. Modellene som er valgt for denne virksomheten, er til dels forskjellige, og det har ikke vært til å unngå at det har oppstått konflikter mellom konkurrerende miljøer i samme område. Dette gjør det nødvendig med en grundig gjennomtenking av hvilken strategi det offentlige bør følge i det videre arbeidet for å unngå at slike konflikter låser seg fast.

Vi har også denne høsten fått merke at kulturpolitiske beslutninger kan vekke sterke emosjonelle reaksjoner. Denne gangen har støynivået vært mest merkbart når det gjelder bevilgningsforslaget fra Regjeringen om 1 mill. kr til Trønderoperaen og kuttet på 20 mill. kr til filmproduksjon i forbindelse med budsjettforliket.

Vi skal være glad for at vi får reaksjoner. Det er et sunnhetstegn, samtidig som det betyr at kulturpolitikk engasjerer folk. Når det gjelder kuttene på filmkapitlet, er reaksjonen forståelig på grunn av de konsekvenser dette kunne få for norsk filmproduksjon neste år. På grunn av den eksisterende todelingen av filmstøtten mellom såkalt produksjonsstøtte og billettstøtte, oppstår det en sårbarhet i filmproduksjonen når norske filmer samtidig går godt på kino. For å kunne opprettholde aktivitet og sikre stabilitet i produksjonen i tiden som kommer, har det samarbeidende flertallet i komiteen funnet det nødvendig å innføre en tilsagnsfullmakt på 50 mill. kr.

Budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrums-partiene avstedkom ikke noen større omprioriteringer i forhold til Regjeringens forslag, men vi er glad for at det lot seg gjøre å finne rom for noen påplussinger til viktige tiltak. Det gjelder et mindre tilskudd til flere distriktsoperaer, økt tilskudd til både Landsdelsmusikerordningen og Festspillene i Nord-Norge, og en økning i støtten til Det flerspråklige bibliotek. Videre er Kristelig Pressekontor tatt inn på statsbudsjettet, og vi fant rom til en bevilgning til Brageteateret i Drammen på 1 mill. kr.

En avgjørelse som vil ha stor betydning for jazzmiljøet i Norge, er beslutningen om å gjøre Molde International Jazzfestival til nasjonal knutepunktsinstitusjon. Moldefestivalen har lenge ønsket en slik status. På bakgrunn av den betydelige oppslutning festivalen har fått, både nasjonalt og internasjonalt, fant flertallet det riktig å gi den en status på linje med Festspillene i Bergen, Festspillene i Nord-Norge og Olavsfestdagene i Trondheim.

For øvrig nevner vi at det også ble enighet om å gjøre Jugendsenteret i Ålesund til en egen stiftelse, på samme måte som gruvemuseet i Fолldal får status som halv-offentlig stiftelse.

Fra Kristelig Folkepartis side er vi også tilfreds med budsjett samarbeidet mellom sentrums-partiene og Arbeiderpartiet. Som denne opplistingen har vist, er det likevel svært få tiltak som får sine ønsker imøtekommet av komiteen, tatt i betraktning det store antallet henvendelser vi har fått. La oss bare innrømme det beklagelige i at det utover landet finnes kunstneriske virksomheter som holder et meget høyt kvalitetsnivå, også etter internasjonal målestokk, men som knapt mottar smuler fra statlige bevilgninger. Det er svært imponerende, enten det gjelder orkestre, ensembler, kor eller enkeltkunstnere som på tross av dette står på år etter år. Mye hadde sikkert fortonet seg langt enklere for disse dersom de hadde blitt tilgodesett i større grad med økonomiske ressurser, men gleden over å skape er stor nok til at de holder det gående. Imidlertid må ikke dette frita oss fra det ansvar vi har for å legge til rette rammevilkår for at enda flere kan få en sjanse til å utfolde sine talenter.

Et av komiteens mange ansvarsområder som for tiden sliter tyngst, er museumssektoren. Tilstanden for mange av våre museer må i dag karakteriseres som svært kritisk, både når det gjelder sikring av store kulturverdier og når det gjelder mangelen på administrativt personale. Jeg er imidlertid glad for den økning som er foreslått fra Regjeringens side når det gjelder tilskuddsordningen for museer og de nasjonale institusjonene. Det er imidlertid grunn til å se fram mot ABM-meldingen som snart blir lagt fram, hvor nettopp også museenes situasjon vil få betydelig oppmerksomhet. Museene er viktige fordi de lærer oss om historien. Denne historiekunnskapen er en viktig ballast også når vi skal møte det ukjente som ligger foran oss.

Jeg startet mitt innlegg med å nevne tusenårsskiftet, og jeg vil avslutte med det. Når vi snart skal skrive år 2000 etter Kristi fødsel, må det også være plass til en refleksjon omkring hva dette egentlig betyr – hva slags hendelse det var som førte til at historien ble delt i to, i

før og etter, og som vi nå skal markere også i vårt land. Det står ikke til å nekte at nettopp denne hendelsen har vært en uttømmelig kilde for kunstnere og kulturskapere til alle tider, kanskje nettopp fordi den har gitt oss en målestokk på hva vi er som mennesker.

Professor Berge Furre sa følgende på en kulturkonferanse i Oslo i august i år:

«Det som gjer oss til menneske, er vår evne til å reflektera utover matstrevet, til å reflektera over våre liv. I eit samfunn der vi let det offentlege rom bli marknad og underkastar denne refleksjon under kjøp og sal, visnar samfunnet bort som fellesskap, som tempelplass.»

Ja, selv en budsjettdebatt burde kunne gi anledning til en slik påminning – ja kanskje nettopp en budsjettdebatt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (Frp): Representanten Lånke åpner og avslutter sitt innlegg med å påpeke at vi skal ha et kulturelt løft for alle. Tidligere har forskjellige representanter vært inne på dette med prioritering og profil innenfor kulturpolitikken.

Vi er vel kjent med at representanten Lånke er stor tilhenger av opera – det må han jo ha vært når han har sørget for at vi skal bygge en opera og skal bruke 500 - 600 mill. kr på opera hvert år fram til 2008. Vi ser det også gjennom at representanten Lånke har brukt veldig mye tid og ressurser på å få bevilget 1 mill. kr til Trønderoperaen. Jeg hører representanten Lånke snakke veldig varmt for jazz, symfoni, opera, festspillene, orkestre, ensemble osv.

Mitt spørsmål til representanten Lånke er: Var Kristelig Folkeparti da de kom i dialog med Arbeiderpartiet, overhodet inne på tanken om mangfold i forbindelse med forliket? Bare for å dra fram noen eksempler: Ungdommens kulturmonstring, som nå har fått unge opptil 18-19 år med i et voldsomt engasjement ute i kommunene og fylkeskommunene for at finalen skal foregå i Lånkes hjemby, Trondheim, i mai neste år, søkte om å få 1 mill. kr. Var det noen tanker om kanskje å bevilge noen midler til Ungdommens kulturmonstring? Jeg tenker på Norsk Amatørteaterforbund, som faktisk er en nasjonal organisasjon, men som får langt færre midler enn de regionale organisasjonene som driver på samme vilkår. Jeg tenker ikke minst på det bruddet Regjeringen har gjort i forhold til avtalen når det gjelder frivillige lag og organisasjoner. Så spørsmålet mitt til Lånke er: Har det vært noen tanker om å prioritere annerledes i forhold til forliket?

Ola T. Lånke (KrF): Ja, Kristelig Folkeparti har tanker om å prioritere. Vi har fått oss forelagt en prioritering gjennom forslaget til budsjett fra Kulturdepartementet, et omforent forslag fra en regjering som vi står bak. Det er et godt forslag, hvor det ble lagt inn en god prioritering, tatt i betraktning at vi har knappe ressurser å fordele.

Egentlig undrer det meg at representanten Sandberg og Fremskrittspartiet i det hele tatt våger å komme med

forslag eller antydninger om at vi burde prioritere, slik som de behandler kulturbudsjettet i sitt eget opplegg hvor de kutter hundrevis av millioner kroner, og som, hvis det hadde blitt vedtatt – noe det jo heldigvis ikke blir – hadde revet grunnen unna det aller meste av det som finnes av aktivt institusjons- og kulturliv i Norge. De nevner en hel rekke arrangementer og organisasjoner som vi ikke har maktet å støtte, og nevner konkret Ungdommens kulturmonstring, som jeg naturligvis kjenner svært godt. Om det hadde vært opp til meg, skulle vi hatt en million til dem også, men det har vi ikke funnet rom for. Slik er den politiske hverdag – det handler om prioritering. Vi får se hva fremtiden vil vise. Jeg håper ikke at Ungdommens kulturmonstring er en døgnflue, men noe som kommer til å vare, og at vi kan få lov til å være med og inspirere dem til å fortsette å gjøre en god jobb for barn og unge.

Det samme gjelder også de andre eksemplene som representanten Sandberg nevnte. Det finnes selvfølgelig mange eksempler – som jeg også var inne på i mitt innlegg – på gode, kvalitativt høyverdige tiltak som fortjener offentlig støtte, men som det ikke er funnet rom for til nå. Det får vi ta senere.

Trond Helleland (H): Det er grunn til å gratulere representanten Lånke med et vel gjennomført budsjettforlik med Arbeiderpartiet. Det blir stadig færre omprioriteringer på kulturbudsjettet. Det viser at representanten Lånke fremstår som en god og effektiv forsvarer av Regjeringens opplegg, selv om det innebærer et kraftig kutt i filmstøtten og et osthøvelkutt i resten av kulturbudsjettet.

Representanten Lånke var inne på dette med omorganiseringen i forhold til overføring av oppgaver til Kulturrådet, og gir nærmest inntrykk av at det som Stortinget nå slutter seg til, nemlig å avvente dette til vi har fått en gjennomgang, nærmest er å betrakte som en utsettelse, og at dette vil komme på plass fra 1. juli. Betyr det at representanten Lånke og sentrumpartiene nå på en måte står bom fast på det opplegget Regjeringen har skissert? Eller vil de gå fordomsfritt inn i en diskusjon om dette når vi får se de beveggrunnene departementet har hatt for å foreslå en så massiv overføring av oppgaver fra sitt eget departement til Kulturrådet?

Representanten Lånke var naturligvis inne på den pågående debatten om distriktsoperaen, et begrep som Høyre og Arbeiderpartiet innførte for to år siden, og som etter hvert har fått bred tilslutning. Det har vært en viss strid i Lånkes egen by, Trondheim, om dette. Den eneste merkningen i budsjettinnstillingen som representanten Lånke og Kristelig Folkeparti går sammen med Arbeiderpartiet om, er en merknad som på en måte sier at Musikkteatret i Trondheim egentlig er den institusjonen som burde vært tilgodesett, fordi den har de lokale politikeres og det lokale musikkklivs støtte. Hva er grunnen til at dette er den eneste merkningen der sentrumpartiene skiller lag?

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Trond Helleland tar opp to punkter som jeg kort skal kommentere.

Det første går på overføringen av tilskuddsforvaltningen til Kulturrådet. Hovedanliggendet for oss og for Regjeringen har vært å slå fast et prinsipp om at dette skal gjøres. Hvordan det skal gjennomføres, hvilken sammensetning rådet skal ha i framtiden, hvordan ansvarsforholdene mellom Kulturrådet og departementet konkret skal beskrives, forholdet til Stortinget, osv., vil man komme tilbake til i en melding. Men det sier seg selv at en regjering må ha visse holdepunkter for det arbeidet den skal gjøre. I samarbeidet mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene har vi fått en omforent forståelse av at dette skal gjøres, med virkning først fra 1. juli, etter at vi har fått diskutert det som kommer i meldingen. Jeg viser til det romertallsforslaget som ligger i innstillingen, hvor dette er ganske klart formulert. Det skulle det ikke være noen grunn til å reise noe mer tvil om.

Så til dette med opera: Det spørres spesielt om de merknadene som går på Musikkteatret i Trondheim. Jeg har svært stor sans for Trønderoperaen, nettopp fordi de driver operaproduksjon på en litt annen måte enn alle andre i Norge. De skaper selv, på basis av lokale og regionale krefter.

Når det gjelder Musikkteatret, representerer det en helt annen modell, en modell som består av eksisterende institusjoner og personer med interesse for opera. Begge deler er legitimt, og begge deler er positivt. I den merkningen som det her er spurt om, står det faktisk ikke at vi i den framtidige operasatsingen i trøndelagsområdet vil at det skal satses på Musikkteatret. Nei, det står «også», og det er nettopp poenget: Vi ønsker å tvinge fram en løsning for operasatsingen i trondheimsområdet der man har en felles plattform for Trønderoperaen og Musikkteatret.

Ågot Valle (SV): Jeg mener oppriktig at den siste replikkvekslingen mellom Høyre og Kristelig Folkeparti angående opera viser hvor viktig det er at vi får en plan for utvikling av opera og formidling av opera snarest, og ikke venter til operabygget står der. Jeg håper Lånke etterhvert lar seg bevege i den retningen og ser at det SV stod for i behandlingen av operameldingen, var rett. Men det var ikke det jeg skulle si.

Det er mange vakre ord i Lånkes innlegg, ord om kunstens betydning. Han understreker flere ganger at her er det behov for mer midler, og vi kommer ikke utenom å snakke om penger når det gjelder dette. Han sier noe sånt som at det fortjener støtte, men det skal vi ta seinere. Når seinere? Vil det bli slik, med de initiativene som Kristelig Folkeparti og Ola T. Lånke tar, at kulturen fremdeles må leve av knapper og glansbilder – eller «gleden over å skape» og holde det gående, som Lånke også sa? Ser ikke Lånke at det er behov for virkelig å sette seg et mål for å få kunsten og kulturen opp på et anstendig nivå her i Norge? Mener Lånke at det vil føre til overoppheting av økonomien dersom det satses noe mer, eller at det fordeles mer til kunst og kultur innenfor de vedtatte totale rammene? Jeg vil bare henlede oppmerksomheten på at kulturbudsjettet representerer bare svingningene av sjukepengeutbetalingene. Det viser i det hele tatt hvor lite rom kulturbudsjettet har, og det viser også at det her er

behov for et løft. Jeg håper at Lånke etter hvert og andre ser at en opptrappingsplan for kulturbudsjettet opp til 1 pst. ville være det eneste fornuftige, i hvert fall et meget fornuftig tiltak, som også kulturlivet støtter.

Ola T. Lånke (KrF): Diskusjonen om penger kommer vi ikke utenom, sier representanten Valle. For Kristelig Folkeparti er det viktig å se også kulturbudsjettet og bevilgningen til kulturtiltak i et helhetsperspektiv som omfatter hele økonomien. Vi står sammen med SV i å ønske mer til kultur. Og det kunne gjerne komme så fort som mulig. SV spør når vi skal få mer penger til f.eks. Ungdommens kulturmønstring. Det kan jeg selvfølgelig ikke svare på. Men målet må være å løfte bevilgningene til kultur over tid. Ingen av oss kan svare på hva som kommer neste år, det får tiden og økonomien på det daværende tidspunkt vise. Men vi må ha lov til å ha visjoner og vyer om dette.

Og det er litt forskjell på det som jeg sier her, og det som Ågot Valle gjør i SVs forslag til budsjett hvor hun foreslår konkrete summer – det er selvfølgelig tillatt, og det er med på å synliggjøre hva hun ønsker, men samtidig tar hun penger fra andre sektorer uten å skjele til hvorvidt dette er penger som det er realistisk å kunne bruke i denne sammenhengen. Som jeg har sagt i en tidligere replikk til Ågot Valle, er dette å kaste blå i øynene på Kultur-Norge. Om det har noe med overoppheting av økonomien å gjøre om man bevilget mer til kultur, er vanskelig å svare på. Jeg tror vi skal ta overoppheting, som var et fenomen for en tid siden, veldig alvorlig. Det kan komme igjen. Vi må ha et helhetssyn også på økonomien, og legger det seg slik til rette at vi kan få økte bevilgninger til kultur, skal det ikke være meg imot å løfte kulturbudsjettet opp på 1 pst. av det totale budsjett, men ingen departementer – og jeg må ta med alle – kan få noen garanti om at de skal opp på et visst nivå av totalen innen en viss ramme. Det er en budsjetteringspolitikk som i hvert fall ikke er realistisk i forhold til den økonomien vi har.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trond Helleland (H): Høyre er tilhenger av en aktiv kulturpolitikk og legger vekt på at kunst og kultur er av avgjørende betydning for utvikling av den enkeltes personlighet og livskvalitet. Forankring i vår nasjonale kulturarv er en viktig motvekt mot rotløshet og press mot nasjonale tradisjoner. En aktiv kulturpolitikk er derfor viktig for å vedlikeholde nasjonens kollektive hukommelse.

Det er disse erkjennelsene som ligger til grunn for Høyres prioriteringer i årets kulturbudsjett.

Debatten rundt årets kulturbudsjett har vært fokusert på organiseringen av Kultur-Norge. Etter at et bredt flertall i frivillighetsmeldingen sørget for at de frivillige organisasjonene skulle tilføres spillemidler, var det med stor forventning tusenvis av lag og organisasjoner så fram til et statsbudsjett hvor man trodde at minst 70 mill. kr skulle fordeles til grunnplanet. Stor var skuffelsen i Fri-

villighets-Norge og hos flertallet på Stortinget da statsbudsjettet kom og ikke én krone skulle overføres i år 2000.

Når statsråden i svar på et skriftlig spørsmål fra meg svarte at pengene skulle komme gradvis fra år 2001 og etter hvert trappes opp, var det ikke rart at de store organisasjonssammenslutningene reagerte med protester. Etter mye om og men legges det nå opp til at de frivillige organisasjonene skal tilføres midler i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Høyre er sterkt kritisk til den måten departementet har fulgt opp frivillighetsmeldingen på. Det at man har klart å få fram ekstra penger til idretten, men ikke til de lokale kulturbaserte organisasjonene, vitner om dårlig vilje til å følge opp et vedtak departementet selv har vanskelig for å svelge. Jeg er derfor glad for at man etter massivt press nå har fått denne saken på rett spor, selv om pengene ikke kommer på plass før i andre halvår år 2000.

Høyre foreslår i sitt budsjettforslag å bevilge 50 mill. kr nå, inntil dette er i orden.

Den andre store debatten i kjølvannet av årets kulturbudsjett har vært om Kulturrådets nye og utvidede rolle. Dette har jeg vært inne på i et par replikker og vil ikke si så mye mer om det nå enn at det er viktig at vi nå får en fordomsfri gjennomgang av den rollen Kulturrådet skal spille, og hva som skal overføres.

Så til et tilbakevendende tema i kulturbudsjettet – dessverre: Arbeiderpartiets hang til å instruere og detaljstyre bruken av midler på rockeområdet, eller innenfor den rytmiske musikken, som det så fint heter. Også i år har Arbeiderpartiet fått støtte av Fremskrittspartiet når det gjelder en merknad som går svært langt i å pålegge en frivillig organisasjon, organisert som en stiftelse, hvem som skal sitte i styret og delta i organisasjonen. Dette er ganske sterkt når man vet at organisasjonen Norgesnett har avholdt valg og satt sammen styret på lovlig vis. Hvorfor har Arbeiderpartiet slikt enormt behov for å detaljstyre disse bevilgningene? Er man redd for at Arbeiderpartiets «rockebaby» er i ferd med å bli voksen, og vil stå på egne bein? Frykter en at de tette bånd mellom Arbeiderpartiet og «rockebyråkratiet» er i ferd med å bli kuttet over? Min påstand er at Arbeiderpartiet har beveget seg inn på en livsfarlig linje. En ønsker å styre organiseringen av Kultur-Norge gjennom stortingsinn gripen. Jeg tror det vil være tryggere for alle parter at man lar organisasjonslivet knyttet til rocken utvikle seg fritt og Arbeiderparti-uavhengig.

At Fremskrittspartiet nok en gang er med på å sikre flertall for en slik oppsiktsvekkende merknad, burde bekymre både rockemiljøet og Arbeiderpartiet. Jeg ville vokte meg vel for å inngå kulturpolitisk hestehandel med et parti som ser det som en av sine viktigste oppgaver å fjerne det kvalitetsorienterte Kultur-Norge fra statsbudsjettet.

Høyre er med på en merknad om at oppnevningen av styrer og råd på musikkområdet skal skje etter innstilling fra utøvernes organisasjoner. Jeg har behov for å presisere at med utøvere mener Høyre alle aktørene i musikklivet: de som arrangerer, de som produserer, de som orga-

niserer, og de som opptrer. Det er det Høyre legger i begrepet «utøvernes organisasjoner».

Høyre framstår i denne innstillingen som svært lojal mot Regjeringens forslag til budsjett på alle områder unntatt ett, nemlig pressestøtten. Det tør etter hvert være en kjent sak at Høyre på prinsipielt grunnlag er motstander av all statlig pressestøtte, og av den grunn har vi innenfor den vedtatte ramme utformet et «pressestøttefritt kulturbudsjett».

Et kulturbudsjett uten pressestøtte har rom for å opprettholde de budsjettrammene Regjeringen opprinnelig hadde lagt, og i tillegg fordele 170 mill. kr til andre gode tiltak.

Av mindre bevilgninger som er foreslått, vil jeg trekke fram noen. Vi vil gi Ungdommens kulturmønstring 1 mill. kr ekstra neste år. Ungdommens kulturmønstring er et imponerende genreoverskridende arrangement som når ut til alle deler av landet, som får fram nye talenter, og som gir barn og unge en unik mulighet til å presentere seg samtidig som de blir kjent med andre genrer og former.

Når det gjelder investeringer, er behovet stort. Høyre vil i år satse på at en kan gå videre med planlegging og prosjektering av Hålogaland Teaters nybygg. Vi har satt av 4 mill. kr til dette i budsjettet, noe som er nødvendig for å holde Statsbyggs fremdriftsplan i budsjettet. Hålogaland Teater står uten eget teaterbygg. Nå er det på tide at noe skjer.

Vi har også satt av 10 mill. kr i innkjøpsmidler til Nasjonalgalleriet. Dette er nødvendig dersom Nasjonalgalleriet skal være i stand til å kjøpe inn verdifulle norske kunstverk i konkurranse med private oppkjøpere.

På musikkområdet viser vi til målsettingen om å bygge ut symfoniorkestrene i de største byene. Høyre konstaterer at Tromsø Symfoniorkester har blitt hengende kraftig etter i denne utbyggingen, og vi foreslår at de får tilført 2 mill. kr neste år for å bøte på dette. I tillegg ønsker vi å løfte Stavanger Symfoniorkester opp på samme bevilgningsnivå som Trondheim Symfoniorkester, og foreslår dermed en økt bevilgning på 2,4 mill. kr. Vi støtter også forslaget om at Molde International Jazzfestival blir knutepunktinstitusjon. Dette er en fin anerkjennelse for en festival som har utviklet seg i 40 år, og vel så mye en anerkjennelse til jazzten som musikkform.

Jeg er også glad for at Brageteatret i Buskerud nå ser ut til å få midler som gjør det mulig å utvikle et profesjonelt teatertilbud i Buskerud, et teater som har barne- og ungdomsperspektivet og det flerkulturelle perspektivet som hovedretningslinje.

Etter at Høyre og Arbeiderpartiet innførte begrepet «distriktsopera» for to år siden, har det kommet inn flere positive tiltak innenfor dette området på statsbudsjettet. I tillegg til de operaene som allerede ligger inne, eller som er foreslått fra flertallet, mener Høyre at Vest Norges Opera i Bergen bør få en bevilgning på 2 mill. kr, og at musikkteateret i Trondheim bør få 1 mill. kr. I vår nest største og tredje største by er det stor operainterese, og Høyre finner det rart at lokale myndigheters prioritering ikke blir sterkere vektlagt når en ser på hvilke operaer som får støtte.

Arkiv-, bibliotek- og museumsmeldingen blir lagt fram på fredag. Høyre vil ikke ta meldingen på forskudd,

men vil likevel fastslå at forholdene ved Nasjonalbibliotekets avdeling i Oslo er alarmerende dårlige. Derfor foreslår vi en budsjettøkning på 5 mill. kr, og ber om at prosjekteringen av det nye magasinbygget i Oslo tar utgangspunkt i de opprinnelige planer om et bygg på 9 000 m².

Våre museer har store investerings- og driftsbehov. Høyre har satt av i alt 93 mill. kr utover Regjeringens budsjettforslag til disse formålene. Det ville betydd et nødvendig løft for mange av våre museer. Jeg er spesielt glad for at Stortinget nå gir Vassdragsmuseet Labro 300 000 kr i driftsmidler. Dette er et museum og et senter som har store perspektiver i seg. På Labro er en i ferd med å utvikle en symbiose mellom museumsdrift, teknologiser og alminnelig kraftverksdrift, som etter min mening bør være en modell som kan benyttes i forbindelse med behandlingen av museumsmeldingen.

Årets kulturforlik mellom sentrum og Arbeiderpartiet innebærer noe nytt. Først kutter en med 45 mill. kr, hvorav 20 mill. kr til film. Deretter utvider en tilsagnsfullmaktene til film med 50 mill. kr. Det er mulig flertallet er stolt over det de har fått til. Høyre er av den oppfatning at snuoperasjonen viser at kuttene i budsjettforliket var lite gjennomarbeidet og lite gjennomtenkt, og derfor et dårlig grunnlag for en konsekvent kulturpolitikk.

Jeg tar opp Høyres forslag under rammene 1 og 3.

Presidenten: Trond Helleland har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunnar Breimo (A): I sitt alternative kulturbudsjett kutter Høyre hele 349 mill. kr – og ikke alt tas fra pressestøtten. Beløpet er mer enn en tiendedel av det totale kulturbudsjett.

Ved behandlingen av sektorbudsjettet er det ett forhold som er påfallende. De fleste budsjettpostene, for ikke å si alle, som Høyre enten vil skjerme eller ønsker å øke, er poster som tar vare på det som har vært, som museer, seilskuter osv. Det er i og for seg veldig bra. Men hva er Høyres kulturpolitikk når det gjelder nyskaping og kreativitet, og når det gjelder aktiviteter utenfor de tradisjonelle institusjonene osv. – i det hele tatt det som kan være litt grensesprengende?

At Høyre er et såkalt verdikonservativt parti, har jeg stor respekt for. Vi trenger krefter som vil ta vare på vår historie. Men heller ikke i kultursektoren kan vi bare se bakover. Så mitt spørsmål til Helleland blir: Hva er Høyres politikk for å fremme utvikling, nyskaping og nytenkning innenfor kunst- og kulturlivet?

Trond Helleland (H): Representanten Breimo viste til vårt primære budsjettforslag, og det er i tråd med de budsjettforslag vi har fremmet tidligere: Vi fjerner pressestøtten. Det er det store kuttet. I tillegg kutter vi litt på driftsbudsjettet.

Utover det synes jeg at replikken fra representanten Breimo var litt underlig, for jeg vil gjerne se de merkningene fra Arbeiderpartiet som peker så veldig mye mer framover enn det Høyres forslag gjør. Jeg tror vi står

sammen om veldig mange av de merknadene som går på utviklingen av Kultur-Norge. En av de tingene som er viktig i den sammenheng, er det forslaget som nå ligger om en ny kulturmelding, og som det er på tide at vi får.

Jeg har ikke så god tid at jeg kan gi en gjennomdrøftet versjon av hva som er framtidens kulturpolitikk. Men når en sier at støtte til museene er å se bakover, da tror jeg det er bra at vi nå får en museumsmelding – hvis det er det som er representanten Breimo og Arbeiderpartiets syn på museene, at de er tilbakeskuende. Jeg viste i mitt innlegg til et konkret eksempel, Vassdragsmuseet Labro, som nettopp er en symbiose mellom ulike element. Det er et museum som ser bakover, som viser utviklingen, et teknologisenter som ser framover – det er i det hele tatt en kombinasjon av ulike element. Det tror jeg er måten å drive museumspolitikken på framover.

Når det gjelder satsing på utradisjonelle og nyskapede tiltak, har Høyre en rekke poster. Vi er bl.a. opptatt av at Henie-Onstad Kunstsenter på Høvikodden skal få muligheter til å utvikle seg. Vi merker oss at Arbeiderpartiet er det eneste partiet som ikke ønsker å være med på en relativt uskyldig merknad om Henie-Onstad Kunstsenter, som er et spennende museum for internasjonal samtidskunst. Jeg synes derfor på mange måter at representanten Breimos replikk var lite tilpasset den reelle situasjonen som budsjettmerknadene viser.

Per Sandberg (Frp): Representanten Helleland fortsetter for så vidt i sitt innlegg oppimot sin kollega Stolt-Nielsens angrep når det gjelder Fremskrittspartiets kulturpolitikk.

Jeg vil bare kort få si: Fremskrittspartiet har i hvert fall en profil! Og selv om representanten Helleland prøver så godt han kan å tegne en profil av Høyres kulturpolitikk, må jeg virkelig få lov til å spørre representanten: Hvor ligger valgfriheten, og hvor ligger prioriteringene til Høyre her?

Jeg ser at Høyre i sitt budsjett plukker ut enkelte institusjoner som de bevilger midler til, men noen helhet er det ikke. Hvert år i kulturbudsjettet plukker de ut enkelte institusjoner som de ønsker å gi midler til. Jeg vet ikke hvorvidt det er noen som driver en ganske bra lobbyvirksomhet overfor Høyre i den sammenheng, men det virker litt mistenkelig.

Men tilbake til det representantene Helleland og Stolt-Nielsen var inne på i forhold til frykten for fylker og fylkeskommuner, og dette med at Fremskrittspartiet nå ønsker å overføre 372 mill. kr øremerket til kommunene. Vi vet jo at Høyre er en veldig varm tilhenger av knutepunktinstitusjoner, også i dette budsjettet. Da er spørsmålet mitt: Hva er forskjellen, når Høyre i sitt statsbudsjett bevilger et visst antall millioner til kommunene med premisser som sier at kommunene og fylkeskommunene også må gi sine midler? Det er en sterkere og høyere grad av øremerking enn det Fremskrittspartiet har. Vi ønsker i hvert fall å overføre frie midler til kommunene, istedenfor at vi pålegger dem å bruke sine kulturmidler på visse områder.

Så er det et litt interessant spørsmål – jeg ser at representanten Helleland brukte litt tid på det – som gjelder

Ungdommens kulturmønstring. Mitt spørsmål til representanten Helleland er: Hadde Høyre prioritert Ungdommens kulturmønstring i sitt alternative budsjett?

B j a r n e H å k o n H a n s s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Trond Helleland (H): Svaret på det siste spørsmålet, om Høyre hadde prioritert Ungdommens kulturmønstring, gav jeg i innlegget mitt, og det står også i forslaget – det gjør vi.

Når det gjelder dette med valgfriheten som representanten Sandberg er opptatt av, er det interessant, for valgfrihet på kulturområdet innebærer for vår del at en skal ha et knippe av etablerte, gode institusjoner som er avhengige av offentlig støtte, det være seg statlig støtte, fylkeskommunal støtte eller kommunal støtte. Det er for så vidt også øremerkede bevilgninger, slik at den støtten som går til institusjonene, er helt avgjørende for å ha et kvalitativt godt kulturliv som gir folk over hele landet et tilbud på et høyt profesjonelt nivå. Det er der vi skilles klart fra Fremskrittspartiet, som sier at dette får bare skure og gå som det vil uten at vi skal legge noen føringer for hvordan midlene skal benyttes – bare det kommer ut til kommunene, så går det nok bra.

Det som overrasker meg, er at da vi jobbet med frivillighetsmeldingen, var Fremskrittspartiet minst like høyt på barrikadene som Høyre og sa at disse pengene ikke bør gå ut via kommunene, de bør gå direkte til de frivillige organisasjonene. Nå i budsjettet kommer Fremskrittspartiet tilbake med en eventyrlig pott som skal gå direkte ut til kommunene. Så nå er altså det kommunale kulturbyråkratiet godt nok til å fordele midlene, mens da vi diskuterte frivillighetsmeldingen, var det fortjenestefullt nok de frivillige organisasjonene som skulle stå for dette. Jeg mener at vi trenger gode kulturetater i norske kommuner, men det er først og fremst kommunens eget ansvar, og så trenger vi et bredt spekter av frivillige organisasjoner som får midler gjennom sine sentralorganisasjoner. Da får vi det sammen med etablerte kulturinstitusjoner, som gir oss den nødvendige valgfriheten både når det gjelder å kunne delta i kulturelle aktiviteter, og å kunne være tilhørere.

Per Sandberg (Frp) (fra salen): President! Det er en åpenbar misforståelse!

Presidenten: Da må representanten Sandberg være meget sikker på at det er en åpenbar misforståelse han ønsker å kommentere.

Per Sandberg (Frp): Jeg tror den skal være klar. Spørsmålet mitt til representanten Helleland når det gjaldt Ungdommens kulturmønstring, var hvorvidt Høyre hadde prioritert det i sitt budsjett i finanskomiteen, og ikke i det som skjedde i ettertid under nye rammer.

Presidenten: Presidenten mener at det representanten Sandberg nå tok opp, ikke var rett å ta opp i forbindelse

med å be om ordet til en åpenbar misforståelse. Men i og med at presidenten tillot representanten Sandberg å ta ordet, vil presidenten også tillate representanten Helleland å svare.

Trond Helleland (H): Svaret på det er veldig enkelt. Høyre legger ikke inn detaljerte prioriteringer i finanskomiteen. Det gjør vi i etterkant i fagkomiteen. Jeg håper det er slik også i Fremskrittspartiet at det ikke er finanskomiteen som styrer alt.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg tror det er riktig å karakterisere Høyre og representanten Helleland i år for kulturvenn etter alle de gode forslagene om påplussinger, som på mange måter minner litt om SVs strategi – de er på en måte blitt litt lik SV. Men de er ikke bare kulturvenn. Jeg har også merket meg at representanten Helleland, og for så vidt også den andre representanten fra Høyre i komiteen, også er Regjeringens beste venn. De har sluttet seg til Regjeringens forslag til bevilgninger på – jeg foretok en veldig rask opptelling og kom til – 28 poster hvor sentrum har måttet gi en del mindre beløp som kutt i forbindelse med forliket.

Men det som er mitt ankepunkt mot Høyres kulturpolitikk, er at de kutter hele kap. 335, pressestøtten, med hud og hår, for å si det slik, og bruker det på andre kulturområder – setter med andre ord det frie ord opp mot andre kulturaktiviteter.

Fremskrittspartiet synes jeg på en måte gjør det litt annerledes og bedre, for de går tross alt inn for å bevilge noe penger – de støtter positivt opp om noe av det som bevilges til kultur. Fremskrittspartiets medlemmer sier bl.a. i en merknad:

«Disse medlemmer ser det som verdifullt for samfunnet at det eksisterer et mønster med frie uavhengige lokale, regionale og riksdekkende aviser.»

Gjør ikke Høyre det? Jeg må bare spørre.

Så smører Høyre tynt utover kulturbudsjettet, setter disse tingene opp mot hverandre. Er ikke det frie ord kultur? Så vidt jeg kan skjønne, vil Høyres forslag bety at en rekke aviser, som Nationen, Vårt Land, Dagen, en rekke lokalaviser, for ikke å si viktige publikasjoner som Dag og Tid, Ny Tid, Morgenbladet, samiske aviser, Nynorsk Pressekontor osv., utraderes. Hva har representanten Helleland å si til sitt forsvar? Hva slags kulturpolitikk er dette?

Trond Helleland (H): Jeg takker for innledningen, der jeg ble omtalt både som kulturvenn og Regjeringens beste venn. Jeg vet ikke om jeg skal ta det som en kompliment, men når det kommer fra representanten Lånke, må jeg gjøre det. Det er klart at kulturbudsjettet uten pressestøtte jo er et reelt kulturbudsjett.

Så spør representanten Lånke: Er ikke Høyre tilhenger av det frie ord? Er det ikke feil å sette det frie ord opp mot kulturbevilgningene? Etter vår mening – og det er grunnen til at vi er prinsipielle på dette området, i motsetning til Fremskrittspartiet – kutter vi posten og sier null fordi det representanten Lånke kaller det frie ord, i reali-

teten er kraftige statsubsidier til konserneide aviser rundt omkring i Norges land. Den differensierte dagspresse kan snart mer omtales som at – hva skal en si – differensieringen består i hvor mange aviser som blir gitt ut, og hvor mye statsstøtte de kan få gjennom pressestøtten. Det synes ikke Høyre har noe spesielt med det frie ord å gjøre. Når en ser at konsernene, det være seg Apressen, Orkla eller Schibsted, kjøper opp aviser uavhengig av tidligere politisk tilhørighet, så viser det at mye av begrunnelsen for den pressestøtten man har i dag, er borte. Så jeg finner på ingen måte grunn til å sette likhetstegn mellom det frie ord og pressestøtte – for det er det vi her snakker om.

Så viser representanten Lånke til en merknad fra Fremskrittspartiet om den frie og uavhengige presse. Ja, jeg er også tilhenger av den frie og uavhengige presse. Vår hovedbegrunnelse for å gå imot pressestøtten turde være kjent for representanten Lånke. Det er nemlig at en presse som er avhengig av statsstøtte, ikke er en fri og uavhengig presse. Det håper jeg at vi snart får flere representanter i denne sal til å skjønne, slik at vi kan få vekk denne subsidieordningen og heller bruke midlene på kulturbudsjettet på en fornuftig måte, til kunst og kultur.

Presidenten: Replikordskifte er dermed omme.

Unn Aarrestad (Sp): Alfred Hauge skreiv i «Det evige sekund» i 1970 ei bøn for år 2000. Der heiter det m.a.: «Måtte dei i år 2000 søkja visdom framfor kunnskap, kjærleik framfor kløkt, meir ha omsut for kvarandre enn sut for seg og sitt.»

Ja, tusenårsskiftet nå gir oss eit særleg høve til ettertanke og bevisstgjerung om kva verdiar me står overfor, ikkje minst der kulturen er medverkande, og det er i det meste.

Budsjettforslaget nå er i alle fall eit godt grunnlag for kulturell nyskaping i starten på neste årtusen.

Det viktigaste i forslaget nå har vore omlegginga av Kulturrådet, der forvaltningsmessige oppgåver skal overførast frå Kulturdepartementet til Kulturrådet. Eg er glad for at det nå vert fleirtal for dette. Diskusjonen om dette har gått føre seg i om lag 20 år nå, og det er ikkje vanskeleg å tenkja seg behovet for å gjera noko her. I første rekke vil det kunna gjera arbeidet lettare for Stortinget, der eg ofte har hatt inntrykk av at me på kultursida har vorte sitjande med så mange små detaljspørsmål at me lett har kunna mista oversikta over dei store linene me skal vareta.

Bakgrunnen for omlegginga er m.a. at det i dag er ein svært uoversiktleg jungel av søknadsinstitusjonar å halda seg til for dei som søkjer om støtte til ulike føremål. Nå vil ein òg lettare kunna sjå ting meir i samanheng.

Me vil få ei melding til våren der det vert ein brei gjennomgang av funksjon og oppgåver, og det vert sett på korleis Kulturrådet skal ta seg av dei nye oppgåvene det får ansvaret for.

Filmstøtte har også vorte diskutert denne gongen. Eg tykkjer det er flott at filmbransjen nå får tilsegn om

(Aarrestad)

50 mill. kr ekstra i 2000. Dette er noko det nå står eit fleirtal bak i Stortinget, og dette vil fleirtalet noko med.

Noreg er eit lite språkområde. Film som uttrykksform er derfor viktig for å halda på og fremja den kulturelle identiteten vår og språket vårt.

Dei fleste europeiske landa gir ei skikkeleg filmstøtte, og ser verdien i dette langt utover egne landegrensar. Nå har ESA teke kontakt med Noreg om nivået på filmstøtta i forhold til EU. Grensa for filmstøtte skal nemleg ikkje overgå 50 pst. Det vil kunna verta dramatisk for filmproduksjonen i Noreg der støtta nå ligg i overkant av 70 pst. Eg kan heller ikkje la vera å tenkja på at ikkje ein gong filmpolitikken kan me få styra sjølve i forhold til EØS-avtalen.

Når det gjeld museum, har det denne gongen vorte teke eit godt lyft. Her er barn og unge ei viktig målgruppe der det skal utarbeidast museumstilbod for å nå eit breitt publikum. Senterpartiet ser fram til å få drøfta dette i si fulle breidd når meldinga om dette nå vert lagd fram.

Eit anna viktig område er det som skjer innan språk, litteratur og bibliotek. Det er viktig i desse tider å fremja auka leseinteresse, sikra god språkbruk og norsk som kulturspråk. I dette er biblioteka og folkeopplysningstanken grunnstammen i det lokale arbeidet her. Ved å ta i bruk ny teknologi kan biblioteka verta utvikla som møteplass og informasjonssenter. Det kjem nå ei stortingsmelding om dette. Her vil særleg tilgang på ny teknologi verta teken opp, samtidig som skulebiblioteka si rolle vert vurdert i denne samanhengen.

For å sikra ei god samordning av den språkteknologiske satsinga må det òg vera ein klar føresetnad for statleg medverknad i dette at både nynorsk og bokmål vert representert. Eg er glad for at det nå vert eit klart fleirtal for dette.

Det er elles viktig med egne løyvingar til Noregs Mållag og Det Norske Samlaget for å synleggjera arbeidet for nynorsk kulturarbeid og skriftkultur, sidan Noreg har to skriftmål og eit mangfald av dialektar å ta vare på. Det er òg viktig å gi lesarane, både store og små, eit breiare tilbod av bøker utgitte på nynorsk.

Eg er òg glad for at me nå er i gang med å få betre løyvingar når det gjeld Nasjonalbiblioteket si avdeling i Oslo. Manglande vedlikehald gjennom mange år i ein lite tidsmessig bygning har skapt svært vanskelege forhold for alle partar. Det er elles ein tankekross at ein statleg institusjon, tidlegare administrert av Universitet i Oslo, kan verta så sleppt ned når det gjeld vedlikehald. Eg er derfor nå glad for at dette arbeidet er godt igangsett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Etter fremleggelsen av det tredje statsbudsjettet fra en senterpartistatsråd er det én ting jeg savner, og som jeg også har etterlyst tidligere, nemlig profilen for satsing på kultur og formidling utenom de store sentrene våre. I den grad det har vært noe satsing på dette de to siste årene, har det vært når Arbeiderpartiet har fått støtte fra Høyre, ikke fra Senterpartiet.

Så jeg har lyst til å utfordre Senterpartiet litt på det. Når har de tenkt å komme på banen for å utvikle en politikk for en sterkere satsing på kultur og formidling også i distriktene våre?

Så har jeg lyst til å gratulere Senterpartiet med bevilgningen til Trønderoperaen. Ingenting galt sagt om at man nå også kommer på banen i forhold til tanken om en distriktsopera, selv om jeg kanskje ikke så for meg at Trondheim var det første stedet man ville ha valgt i så måte. Men det er nå så.

Det jeg lurer på, er om disse bevilgningene er et uttrykk for at man ønsker at det er denne som skal bli den framtidige plattformen for utvikling av en opera i Trondheim, og dermed totalt overkjører de lokale og regionale prioriteringene, eller ser man for seg at de lokale myndighetene også skal ha en rolle, med de prioriteringene de har gått inn for fra sitt ståsted?

Unn Aarrestad (Sp): Representanten Alstad spurde kvar Senterpartiet er når det gjeld formidling av kultur utanom dei store sentra. Ja, det er så mange måtar å formidla kultur på. Eg vil berre nemna den meldinga som nå kjem, truleg denne veka, om bibliotek, arkiv og museum. Framtidig bibliotekdrift er ein flott måte å formidla kultur på. Det er eitt av områda våre. Elles reknar eg òg med at Alstad er klar over kva me gjer lokalt for å få dette til.

Når det gjeld Trønderoperaen, meiner eg at det å løyva pengar til dette nå, er starten på pengeløyvingar til distriktsopera. Eg vil òg seia at eg trur Trønderoperaen er nyskapande, og den kan utvilsamt òg verta eit utgangspunkt for profesjonell operadrift og komplettera denne landsdelen sitt kulturtilbod på det profesjonelle planet. Men me har òg andre område som me vil prioritera når det gjeld distriktsopera. Me har òg vore inne på dette. Det ligg i budsjettforslaget frå oss, men denne gongen løyver me til Trønderoperaen, som er starten på løyvingar vidare til distriktsoperaen.

Per Roar Bredvold (Frp): Tull å nedlegge regionteatre, sier representanten fra Senterpartiet, Unn Aarrestad. Det kan så være, men når man ser på hvorfor dette spørsmålet har kommet opp, er det vel kanskje berettiget å stille det. Det er dessverre administrativt rot og elendig økonomisk styring ved flere av våre regionteatre. Når man i tillegg ser at billetter subsidieres med opptil 721 kr, er spørsmålet til representanten Aarrestad følgende: Hvor mye vil Senterpartiet helt konkret være med på å subsidiere hver billett til regionteatrene med?

Så til film. I en avisartikkel i Dagbladet 9. desember står det følgende:

«Ikke én eneste norsk film er solgt til utenlandske kinoer etter fem år med filmmarkedet New Nordic Films, som arrangeres på den årlige filmfestivalen i Haugesund.»

Når man i tillegg kan lese i en annen avis, Nordlys, 4. desember, at det er James Bond som redder årets kinobudsjett i Tromsø, og helt sikkert også andre steder, må man spørre seg om hva norsk film, som skal være såkalt kulturell, koster.

Synes representanten det er riktig å bruke skattebetalernes midler til norsk film, som svært få ønsker å se og oppleve? Her kan det også være interessant å høre fra representanten Aarrestad hvor mye hver billett til norske filmer skal koste i form av subsidiering.

Unn Aarrestad (Sp): Først til dette med regionteatra. Ja, eg meiner at den påstanden som kom om at me skulle leggja ned regionteatra fordi dei ikkje hadde høg nok standard, var tull. Eg må seia at dersom alt skal vera akkurat likt det som er i Oslo, og drive på akkurat same måten, då kan me leggja ned ganske mykje her i landet. Men me skal sjå på den kvaliteten som finst ved mange av regionteatra, og byggja den opp, for me treng desse teatra rundt om i landet. Det er klart at enkelte stader må ein sjå på dette for å gjera det betre, både med omsyn til økonomi og andre måtar å driva teatra på, men det at ikkje alt er aldeles på topp, skal ikkje vera grunn god nok til at ein skal leggja det ned. Me må heller prøva å gjera alt betre enn det som er nå.

Når det gjeld norsk film, meiner eg at det har vorte produsert mange gode norske filmar det siste året. Eg vil sjå det landet som lèt vera å støtta sin filmproduksjon. Og eg veit at i enkelte land i Europa har ein ei verkeleg stor inntekt av filmproduksjon, så eg har svært godt samvit for at me støttar ein slik produksjon i Noreg. Det har noko å gjera med det som eg sa i innlegget mitt, at det fremjar norsk språk, norsk kultur og norsk identitet å visa norske filmar, både i samhaldet oss sjølve imellom og i samhaldet med andre utanfor våre landegrensar ved å visa dei filmane som me har fått verkeleg godt til. Det skal me vera glade for, og så ikkje kritisera.

Ågot Valle (SV): Jeg støtter Unn Aarrestads indignasjon over at andre skal gå inn og prøve seg på å bestemme hva slags støttenivå norsk filmproduksjon skal ha. Det er grunn til å advare, som også Kåre Willoch gjorde det i forrige nummer av Ny Tid, mot et syn som er slik at kultur blir mer og mer en vare som skal eksporteres, og som det til slutt blir amerikansk film, kunst og kulturindustri som vil tjene på. Så der står vi sammen, og jeg håper vi kan stå sammen framover i et slikt syn.

Men jeg vil over på bibliotekjenesten. Jeg er glad for at vi nå endelig har fått et gjennomslag for det flerspråklige bibliotek. Det viser at det nytter å ta opp ting, for dette har vi i SV tatt opp flere ganger, og jeg er, som sagt, glad for at det nå kan sikres et anstendig nivå.

Så er det IT-satsinga, som det er skåret ned på fra 5 mill. kr til 1,8 mill. kr i år – altså ikke over ett år, men det er det nivået som det er skåret ned til over noen år. Og støtten til folkebibliotek ble nesten halvert i fjor, samtidig som kommunene står i kø. Unn Aarrestad er svært opptatt av at bibliotekene er en viktig formidlingskanal. Hva vil Unn Aarrestad og Senterpartiet gjøre for å bedre både IT-satsinga og støtten til folkebibliotek?

Så er jeg interessert i å høre hva Unn Aarrestad mener om det forslaget som vi har om en pott som kan øremerkes til lokale utviklingstiltak for kulturlivet i kommunene ... (presidenten klubber) – ja, der var tida ute.

Unn Aarrestad (Sp) Her var det mange spørsmål å gå inn på, men først og fremst: Eg er veldig oppteken av dette med bibliotektenesta, at me skal få denne til å fungera rundt om lokalt. Nå fekk me inn dette med fleirspråklige bibliotek, og det er vel 37 forskjellige språk som ein kan formidla her. Det er òg ganske vesentleg for desse som kan få nytte av dette, at me får fleire midlar inn på denne posten. Det var noko me fekk til i dei siste rundane, for å seia det slik.

Elles går me inn for eit språkteknologisenter som skal koma på Voss. Som eg òg var inne på i innlegget mitt, skal ein der kunna bruka både nynorsk og bokmål, og eg har òg høyrte eit rykte om at her skal ein kunna snakka inn på ulike dialektar, og at dette skal kunna takast inn og skrivast ned. Det er ein del område der som er svært interessante, og som me må passa på utviklinga av, men eg trur me kan få veldig mykje glede av den satsinga der.

Når det gjeld lokale utviklingstiltak, veit eg ikkje om eg fekk heilt tak i kva representanten Valle meinte om det. Men det er klart at me står på det. Det var m.a. derfor at me i si tid i frivilligheitsmeldinga så gjerne ville at pengane skulle gå til lokalt hald, nettopp for at ein lokalt skulle kunna få teke tak i dette og bruka pengane på den måten som ein såg som den beste for sin eigen kommune.

Når det gjeld pengar til alt dette her, er det klart at når SV har 300 mill. kr meir enn ramma vart på budsjettet, skal det noko til å kunna konkurrera.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed avsluttet.

Jon Olav Alstad (A): Det er én ting som har slått meg i løpet av de årene jeg har jobbet med norske kultur- og kunstmiljøer, og det har jeg sørget for å påpeke hver gang jeg har hatt muligheten til det innenfor disse miljøene: Hvor i all verden har de gjort av våre nye landsmenn, hvor er de flerkulturelle representert?

Jeg tror aldri jeg har sett et så rendyrket norsk miljø som det jeg møter innenfor kulturlivet, og spesielt innenfor kunsten. Og de tilbakemeldingene jeg har fått på de innleggene jeg har holdt, utenom den øredøvende tausheten fra de fleste, har bekreftet at kunstnere med minoritetsbakgrunn og andre kunstuttrykk ofte faller utenfor disse miljøene.

Jeg tror at det bildet de fleste kulturfolk og kunstnere har av seg selv, ikke stemmer med det vi ser. De færreste vil akseptere at de støter ut kunstnere fra andre deler av verden, men det virker i hvert fall som om det er nettopp det som skjer. Selvsagt finnes det unntak, men dette er dessverre ofte regelen. Kulturlivet her hjemme er veldig fokusert på det nasjonale og det vestlige, og bidrar dermed til å stenge ute kunstnere med flerkulturell bakgrunn og de som ikke bruker de samme uttrykkene som kan gjenkjennes og vurderes av norske kunstnere.

Derfor ønsker Arbeiderpartiet nå å få kartlagt hvordan situasjonen egentlig er innenfor det norske kulturlivet. Jeg tror mange vil få seg en overraskelse når de resultatene foreligger, og det kan kanskje bidra til holdningsendringer. Jeg har erfart at det norske kulturlivet er noe av det mest konservative som eksisterer, nesten på grensen til å

være redd for nye ting. Ikke minst gjelder det forholdet til politikk og de ordninger vi etablerer, men det rammer også kunstnerne med nye uttrykk. Jeg tror heller ikke de statlige ordningene vil komme heldig ut, for hvor mange stipend og garantiinntekter går til disse kunstnerne? Men det blir bare et speilbilde av det som skjer i kulturlivet for øvrig, problemet ligger først og fremst hos kunstnerne selv og deres organisasjoner. Det er kanskje håp om at nye generasjoner vil ta med seg andre holdninger, det er tross alt folk som er vokst opp i et flerkulturelt samfunn, og det gir grunn til å håpe på raske generasjonsskifter blant kunstnerne også. Norsk kulturråd har et godt program i gang, men jeg tror vi etter hvert må ta sterkere i.

Jeg har registrert at SV også har et forslag om stipend for å tilpasse kunstnere med flerkulturell bakgrunn til de norske kravene. Det blir et helt feil utgangspunkt sett fra mitt ståsted. For problemet ligger ikke i manglende dokumentasjon, det ligger i holdninger og manglende forståelse for kulturuttrykk som skiller seg fra vårt.

Nå har jeg ikke fokusert så sterkt på det budsjettet som ligger her, det er tross alt på mange måter bare et mellomspill. Vi vil de neste årene få en gjennomgang av hvordan vi organiserer kulturlivet vårt, arbeidet med ny kulturmelding skal settes i gang, teater og film blir gjennomgått, Kulturrådet omorganiseres, og politikken skal tydeliggjøres. I tillegg vil vi gjennomgå vederlagssystemet, ikke minst med bakgrunn i EU-direktiv.

En av mine store frustrasjoner har vært oppfatningen om at norsk kulturpolitikk skal være økonomisk støtte. Ergo vil kulturpolitikken bestemmes av statsbudsjettet og pengene, ikke av politiske målsettinger. Det virker som om det i Norge er en uhyrlig tanke å tro at det finnes områder innen kulturen som også kan stå på egne bein dersom de får muligheten til å utvikle seg. Da får det raskt stemplet kommersielt, og blir dermed en fy-ting.

Det er ganske populært å se på hva Tony Blair gjør for tiden, og da tenker jeg selvsagt først og fremst på politikken, ikke på privatlivet. Han har satset enormt mye på det som kalles intelligent industri. Først og fremst snakker vi om film og musikk. Der har vi nok mye å lære, og det har Arbeiderpartiet tenkt å videreutvikle framover. Det ligger allerede klare føringer både på film og musikk i dagens innstilling, men det er bare starten. Etter å ha hørt representanten Hellelands innlegg om rocken slår det meg at dette går mye inn i den debatten som jeg synes norske politikere har et problem med. Rock og rytmisk musikk kommer faktisk kraftig styrket ut i årets budsjettinnstilling. Faktisk er det sånn at mesteparten av de forslagene som jeg har tatt opp, har fått tilslutning fra Høyre også. Men Høyre har alltid vært imot å gjøre endringer innenfor rocken. De var imot alle ordninger da vi innførte dem, og de er imot dem når vi endrer dem. Kanskje kan vi oppleve at norsk kulturpolitikk i årene framover klarer å ta vare på den dynamikken som i dag finnes innenfor flere miljøer, i stedet for å konservere de ordningene som finnes og kun prisjustere disse.

Statsråd Åslaug Marie Haga: Forslaget til kulturbudsjett for 2000 er fundert på noen viktige hovedpre-

missier, uttrykt i stikkordene kvalitet, kvantitet, geografisk spredning og egenaktivitet. Dette er kriterier som etter min mening ikke står i noe innbyrdes motsetningsforhold, men som representerer ulike sider av samme sak. Målet for kulturpolitikken er å gi mennesker over hele landet anledning til å ta del i kulturelle aktiviteter, med den rikdom dette gir for den enkeltes liv og for lokalmiljøene og for landets evne til omstilling og nyskaping.

Innenfor de mulighetene den økonomiske rammen gav, vektla vi i budsjettet å opprettholde realnivået for de aller fleste institusjoner og tiltak, og dessuten å styrke noen utvalgte områder som fremhever seg med høy kvalitet i sin formidling. Jeg er glad for at hovedprioriteringene er intakt etter Stortingets behandling av budsjettet.

Budsjettet er preget av vilje til omprøving og omlegging av etablerte administrative ordninger og til kritisk å vurdere den virksomheten som faktisk skjer i kulturlivet, ut fra et mål om stadig å høyne kvaliteten på og utvikle vårt kulturliv. Dette er jeg innstilt på å følge opp i de fremtidige budsjettene også.

Det er behov for en opptrapping av kulturaktiviteter over hele landet. Kulturdepartementet vil imidlertid aldri alene kunne make å realisere en slik målsetting. Det er derfor med bekymring jeg registrerer signaler om stagnert og redusert engasjement på kulturfeltet på regionalt og lokalt nivå mange steder. Dette er utviklingstrekk det er av største betydning å få snudd. En svært presset kommuneøkonomi er en sentral årsak til at mange kommuner velger å redusere bevilgningene til kultursektoren. Som tidligere kommunepolitiker forstår jeg at mange står oppe i vanskelige avveininger når budsjettene skal vedtas i disse dager. Men jeg er bekymret for at vi gjør oss fattigere på sikt dersom kulturen blir en salderingspost. Alle forvaltningsnivåer må bidra til at visjonene for en fremtidsrettet kulturpolitikk i Norge skal kunne nås. Og arbeidet må skje i samforståelse med et levende, frivillig kulturliv.

Jeg har merket meg komiteflertallets syn på spørsmålet om samordningen av saksfeltene byggekunst, utsmykking og formgivning. Departementet er i ferd med å utarbeide en handlingsplan for arkitektur og design. Denne vil foreligge tidlig i 2000. Dialog med de berørte institusjonene er en sentral del av prosessen.

I budsjettforslaget for 2001 vil departementet presentere resultatene av denne prosessen, som – som de fleste vil vite – har samordning av institusjonene som siktemål. I denne forbindelsen vil også den budsjettmessige oppfølgingen av handlingsplanen for arkitektur og design bli presentert.

Mediene er viktige kanaler for meningsbrytning, samsfunnsdebatt og formidling av verdier og informasjon. Film, fjernsyn og presse spiller en viktig rolle i utviklingen av norsk språk og kultur. Medievirksomhet er også næringsvirksomhet, men demografiske forhold og størrelsen på det norske språksamfunnet gjør at medier ikke uten videre er en lønnsom næringsgren i Norge. Det er derfor nødvendig med en aktiv politikk for bl.a. å sikre mangfold og reell ytringsfrihet.

Jeg viser til at det er et mediepolitisk mål å opprettholde grunnlaget for avisutgivelser og en differensiert pres-

se. Selv om pressestrukturen i det store og hele er relativt stabil, er flere sentrale økonomiske virkemidler satt under press. Jeg ser derfor, i likhet med komiteflertallet, fram til Dagspresseutvalgets utredning.

Det er ønsket om å sikre et kulturelt mangfold som kommer hele befolkningen til gode, som ligger til grunn for planene for omorganisering av filmområdet. Regjeringen kommer tilbake med et forslag om organiseringen av filminstitusjonene og innretningen av støtteordningene på filmområdet i revidert nasjonalbudsjett. Som ønsket av komiteflertallet, vil jeg komme tilbake til filmpolitikk som en del av det samlede audiovisuelle området i egnet sammenheng senere.

Jeg vil i budsjettarbeidet for kommende år vektlegge å videreføre de målsettinger og intensjoner som er nedfelt i budsjettforslaget for 2000. Vi har mange forbedringspunkter for hvordan kulturlivet best skal tilrettelegges og organiseres, og vi må være villige til å tenke nytt når det gjelder de virkemidler vi har til rådighet gjennom de årlige statsbudsjetter. Det gjelder både for institusjoners driftsbudsjetter og for de rammevilkår for aktivitet som den eksisterende kulturbygging setter. Gjennom den stortingsmelding om arkiv, bibliotek og museum som blir fremmet før jul, vil det bli gitt et fundament for en bred og systematisk analyse av situasjonen for en viktig del av kultursektoren og også for behovet for utbygging av kulturbygging i Norge.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe G. Fossum (A): La meg få si at den bekymring statsråden gav uttrykk for når det gjelder de utviklingstrekkene hun ser i kommunene, med lavere prioritering av kultur og presset kommuneøkonomi, har faktisk Arbeiderpartiet tatt på alvor ved å bevilge 1 milliard kr mer til kommunene, nettopp for å se til at kommunene får bedre mulighet til å sette kultur, skole og annen satsing på sin dagsorden.

Men bakgrunnen for replikken min er Kulturrådet. Kulturrådet er opprettet for å fange opp det som skjer i norsk kulturliv, fange opp det nyskapende, sette i gang prosesser, fange opp prosesser som allerede er der, og støtte dem over et visst antall år.

Nå har kulturministeren foreslått at en del poster og oppgaver overføres til Kulturrådet. Stortinget har svart med at man ønsker seg en egen melding om Kulturrådets arbeidsoppgaver, rollefordeling og de forventningene man har til Kulturrådet. Jeg tror det er en nyttig gjennomgang.

Det jeg har lyst til at statsråden skal svare på, er: Hvordan vil statsråden oppfatte de vedtak som blir gjort i Stortinget i forbindelse med denne stortingsmeldingen? Vil hun følge vedtakene lojalt opp, uansett hva Stortinget bestemmer etter en slik melding? Eller er handlingen allerede begått ved at man har utsatt bruken av ymsepostene til etter 1. juli?

Og til slutt: Hvordan vil statsråden forholde seg til et eventuelt flertall – jeg sier ikke at det blir det – som vil noe annet enn det statsråden kanskje hadde ønsket seg?

Statsråd Åslaug Marie Haga: Jeg vil definitivt følge opp Stortingets vedtak lojalt. Det anser jeg som min plikt som statsråd.

Når det gjelder Kulturrådet, er jeg i utgangspunktet svært tilfreds med at det er oppnådd enighet om overføring av tilskuddsoppgaver fra Rikskonsertene og Riks-teatret til Kulturrådet, og at det skjer allerede fra nyttår av.

Videre oppfatter jeg det vedtaket som Stortinget etter alt å dømme vil fatte senere i dag om overføringen av ymsepostene, som en klar intensjon fra Stortingets side. Stortinget tilkjennegir ved det vedtak som etter alt å dømme blir fattet, sin intensjon om at en ønsker å overføre ymsepostene fra 1. juli 2000. Vi vil så fram til det tidspunktet legge fram en melding om Kulturrådets fremtidige rolle, rådets organisering og sammensetning, virksomhetsområder, tildelingskriterier osv. Og jeg tar som utgangspunkt at vi vil formulere en melding som tilfredsstillende det behovet Stortinget har pr. 1. juli 2000 for å følge opp det som ligger som en intensjon fra Stortingets side.

Per Sandberg (Frp): Jeg ønsker å stille kulturministeren som generalforsamling for NRK noen spørsmål om den situasjonen. Vi vet at NRK de siste årene har fått økt lisenspengene sine øremerket til distriktskontorene – for å styrke dem og få til et bedre tilbud i distriktene. Jeg ser det er en debatt i media rundt omkring om at en nå skal sammenslå og nedlegge forskjellige distriktskontorer. Mitt første spørsmål til statsråden blir da: Når vi legger ned distriktskontorer og trekker inn tilbud, vil det da bety at lisenspengene blir redusert i samme forhold som de ble økt for å styrke dem?

Det andre spørsmålet gjelder også NRK og det vi har snakket mye om tidligere i debatten, politisk styring. Jeg har selv vært i en debatt med statsråden da hun ønsket mer opera inn i NRK, det kaller jeg politisk styring. Jeg ser i Stavanger Aftenblad den 8. desember i år at kulturministeren er positivt innstilt til å skjerpe kravene til TV2-konsesjonen i retning av å styre hvilke tilbud NRK skal gi sine seere. Mitt spørsmål er om statsråden ser på dette som politisk styring overfor et medium.

Og til slutt: Jeg merket meg at statsråden sa at hun følger Stortingets vedtak lojalt, og at det er hennes plikt. Da har jeg et spørsmål som gjelder våre tre seilskip «Christian Radich», «Statsraad Lehmkuhl» og «Sørlandet», der et enstemmig storting står bak at vi skal ta vare på og finne varige løsninger for vedlikehold av disse skipene. Kan statsråden gi noen signaler om hvorvidt hun har noen planer for å finne varige løsninger for vedlikehold av disse tre seilskipene for å ta vare på disse kulturskattene?

Statsråd Åslaug Marie Haga: Når det gjelder NRK, distriktskontorer og lisenspenger, var spørsmålet, hvis man endrer strukturen på distriktskontorene, om den automatiske konsekvensen vil bli at man reduserer lisenspengene. Mitt utgangspunkt er at NRK skal ha et godt utbygd nett av distriktskontorer. Vi vet at det gjenstår noen deler av landet hvor man ikke har kommet så langt som også Stortingets flertall skulle ønske at man hadde kom-

met. Når det gjelder Østfold og Nordland, vil NRK innen 1. juli komme med sin vurdering av hvordan man skal organisere seg i disse områdene, og vi vil så rapportere tilbake til Stortinget på en egnet måte. Om det vil være noen automatikk i reduksjon av lisenspengene hvis man endrer distriktskontorstrukturen – så vil det nok ikke det! Stortinget har gitt NRK relativt stor frihet i og med at NRK er organisert som AS, og selskapet må derfor kontinuerlig vurdere sin situasjon ut fra hva som er økonomisk forsvarlig.

Når det gjelder transmisjoner i forhold til NRK, er mitt utgangspunkt at vi har en lisensfinansiert allmennkringkaster i landet. Det vil da være opplagt at generalforsamlingen angir retning for hvordan man anser at aktiviteten bør være, uten at man blander seg direkte inn i det som er den redaksjonelle friheten. (Presidenten klubber)

Jeg er opptatt av seilskipene, og vi finner opplagt en ordening på det.

Trond Helleland (H): Oppfølgingen av frivillighetsmeldingen har ikke vært så mye debattert i dag, og grunnen til det er at et flertall nå har forlangt å få støtten til frivillige organisasjoner på plass innen revidert. Og da blir spørsmålet mitt til statsråden: Hva var det som gjorde at departementet svarte at det var helt umulig å få dette til før i år 2001, når departementet nå likevel har gått med på å få dette på plass innen noen få måneder? Var det rett og slett manglende vilje, eller motvilje, i departementet til det som var Stortingets flertallsvedtak, nemlig å overføre pengene direkte til de frivillige organisasjonene, og ikke til kommunene? Jeg synes dette er et viktig spørsmål, i og med at statsråden selv i sitt innlegg la stor vekt på at hun var bekymret for den lokale og regionale aktiviteten som en nå kan se i Kultur-Norge.

Så sier representanten Unn Aarrestad fra Senterpartiet i sitt innlegg at hun er bekymret fordi EØS nå har overtatt styringen av norsk filmpolitikk. Og da skjønner jeg kanskje litt mer av hvorfor departementet gikk med på dette kuttet i produksjonsstøtten til spillefilmer på 20 mill. kr. Det var vel nærmest en forskuttering av behandlingen av statsstøtten til norsk spillefilm i henhold til EØS-avtalen, eller var det andre grunner til at departementet kunne godta dette kuttet?

Så helt til slutt: I valget mellom å kutte i driftsbevillingene til kulturinstitusjoner og Kultur-Norge og å kutte i pressestøtten sa tidligere kulturminister Anne Enger Lahnstein veldig klart i fjor at hun da ville velge kutt i pressestøtten, for det var mer en prioritert oppgave for henne. Er dette også statsråd Hagas syn dersom hun blir stilt overfor det vanskelige dilemmaet og valget?

Statsråd Åslaug Marie Haga: Når det gjelder oppfølgingen av frivillighetsmeldingen, har det ikke vært noen vrang vilje verken fra tidligere statsråd eller meg i forhold til å få det på plass. Situasjonen var at Stortinget i mai vedtok at man ønsket denne ordningen, og da var for så vidt budsjettprosessen allerede kommet langt. Hvis man skulle fått dette inn i det regulære budsjettet for 2000, ville utgangspunktet vært at vi måtte ha kuttet på

eksisterende kulturtiltak for å få dette til. Det valgte man ikke å gjøre. Men jeg er svært glad for formuleringen fra finanskomiteens side om at man skal finne en ordening på dette uten at det skal gå ut over eksisterende kulturtiltak. Og det å finne ut av hvordan dette rent budsjettmessig skal ordnes, vil være en jobb vi må gjøre i Regjeringen. Jeg er glad for at denne ordningen kommer på plass, og mener at dette er et nyttig og godt supplement til andre ordninger som vi har.

Når det gjelder filmpolitikken og forholdet mellom ESA og budsjettet, så var det nok ingen forskuttering av at ESA kunne komme på denne tanken å spørre oss ut om ordningene våre. Representanten Helleland vil nok være kjent med at de 20 mill. kr som blir omtalt som et kutt, er en spesiell form for kutt, i den forstand at det ble lagt inn som en tilsagnsfullmakt. Det betyr at om det bare hadde vært 20 mill. kr som lå i den potten, kunne man uansett planlegge for de midlene i 2000, selv om de ikke kunne utbetales før i 2001.

Når det gjelder pressestøtten, håper jeg at vi skal unngå å komme i den situasjonen at vi må sette den opp mot andre kulturtiltak. Nå avventer jeg Pressestøtteutvalgets arbeid, og ser fram til å få resultatet av det. Og det kommer som kjent til våren.

Ågot Valle (SV): Det har vært en interessant brevkjøl mellom departementet og komiteen om forholdet mellom kvalitet og publikumsoppslutning. Øivind Solvang, som er siviløkonom, har studert økonomistyring i Carte Blanche og andre institusjoner. Han sier at Kulturdepartementet bruker rent kvantitative mål, altså besøkstall, når de skal vurdere om en institusjon driver bra eller ikke. Dette er jo veldig langt over til markeds-tenkning. Carte Blanche blir straffet med en nedgang i støtte med en slik tankegang.

Jeg blir veldig bekymret for rammene rundt nyskaping når en nesten setter likhet mellom publikumsbesøk og kvalitet. Det kan være slik, men veldig ofte har det gjennom historien vært slik at det som man i ettertid er enig om er det beste og det viktigste, ble oppfattet som ubehagelig og dårlig da det ble presentert for første gang. Det kan altså være en motsetning mellom nyskaping og publikumsoppslutning, og det gjelder særlig slike «skjøre» kunstarter som moderne dans.

Derfor er min oppfordring til kulturministeren at en videre ser noe mer nyansert på forholdet mellom kvantitet og kvalitet, og ikke tillegger publikumsoppslutning så mye vekt som det har fått til nå. Det gjelder også for Carte Blanche.

Så har jeg et spørsmål om Unge Riks. Unge Riks blir nå foreslått nedlagt. Dette har ført til en storm blant ungdom, som skulle være de første til å vite hvordan Unge Riks har gitt dem forståelse for teater og ført til et magisk møte mellom ungdom og skuespillerne. De sier med andre ord at dette har utrolig mye å si for seinere teaterinteresse.

Mener kulturministeren at det er å ta ungdom og deres kulturinteresse på alvor når de overhodet ikke er blitt hørt i denne sammenhengen?

Statsråd Åslaug Marie Haga: Jeg ble så fascinert av representanten Valles introduksjon, at jeg hadde håpet at spørsmålet hadde kommet der. Men det gjorde det ikke.

Når det gjelder dette med kvalitet og kvantitet, har jeg bare lyst til å si at det selvsagt ikke kan være slik at alle vurderinger av kvalitet skal gå på hvorvidt man når så og så mange. Det er jo nettopp noe av det vi er opptatt av, at vi skal greie å ivareta alle de kulturelle uttrykkene, og at det har en verdi i seg selv. Jeg er enig med Valle i at det nyskapende ofte ikke har den publikumsappellen som det tradisjonelle har, og det skal ikke gjøre det noe mindreverdige av den grunn. Jeg er opptatt av samtidskunst, og kommer til å se på fremover hvordan vi kan sikre at vi ivaretar det feltet godt.

Når det gjelder Unge Riks, som spørsmålet gikk på, var det, som representanten Valle er kjent med, en ordning som gjaldt fem fylker, og med relativt stor kostnad. Vi kunne godt ha sagt at vi ideelt sett burde ha greid å utvide dette tilbudet til å gjelde alle fylkene. Det fant vi ikke økonomisk forsvarlig innenfor de rammene vi hadde, men vi har prøvd å ivareta det sentrale i dette gjennom en nasjonal ordning. Og det vi legger opp til, er, som man vil være kjent med, at Riksteateret i større grad legger vekt på å innrette sitt arbeid mot barn og unge. Jeg har selv hatt på mitt kontor representanter fra fylker som med enorm entusiasme og engasjement har gledet seg over Unge Riks. Og det gjør meg for så vidt vondt at vi må finne andre måter å ordne denne innsatsen på. Men som sagt: Vi kunne ikke forsvare å opprettholde ordningen for kun fem fylker. Men dette er et felt som vi skal ivareta.

Gunnar Breimo (A): Jeg hadde i utgangspunktet ikke tenkt å ta replikk på statsråden, men hennes svar på replikken fra Sandberg når det gjaldt NRK og distrikts-TV, gjorde at jeg ble litt usikker på hvilken konklusjon man egentlig kunne trekke av det hun sa. Jeg vil derfor be om at hun presiserer litt mer hva som ligger i det. Hun sa at NRK skulle komme tilbake med sitt syn, og så skulle Stortinget bli orientert. Jeg vil gjerne at statsråden presiserer at utgangspunktet for det som NRK skal gjøre nå, er at det skal etableres distriktsfjernsyn i Østfold og i Nordland. Jeg vil gjerne ha den bekreftelsen, slik at vi har samme virkelighetsoppfatning om utgangspunktet for NRK.

Statsråd Åslaug Marie Haga: Det er tindrende klart nedfelt i dokumenter fra Stortinget tidligere at Østfold og Nordland også skal dekkes på forsvarlig vis. Det er gjentatt i innstillingen nå, og det er selvsagt det utgangspunktet som er tatt – og vil bli tatt – i vår dialog med NRK. Så må vi finne ordninger som er økonomisk forsvarlig, og som sikrer at alle innenfor de regionene vi snakker om, faktisk kan få det tilbudet som de fortjener. Vi vil følge saken nøye opp med NRK og for øvrig følge den prosedyren som jeg har vist til, at NRK vil rapportere tilbake på sommeren, og vi rapporterer tilbake til Stortinget. Men intensjonen her er det ingen som helst tvil om.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed avsluttet.

Per Sandberg (Frp): Det er noe merkelig med kulturdebatter i Norge. Også i dag har vi hatt en debatt omkring profilen til de enkelte partiene i kulturpolitikken og også prioriteringene, men så viser det seg at de fleste prioriteringene og profilene nok blir lagt etter press og lobbyvirksomhet fra personer og organisasjoner utenfor huset. Det siste eksemplet er jo norsk film. Først hadde en foretatt et såkalt kutt, men etter å ha opplevd massiv kritikk fra filmmiljøet, snur politikerne 180 grader, og ikke bare snur de i forhold til de 20 millionene, de øker også tilsagnet. Folk innenfor dette miljøet starter en demonstrasjon utenfor huset her, en massiv demonstrasjon som sikkert koster en hel masse ressurser, og de får gjennomslag.

Dette er for meg et bevis på at de som har de beste kontaktene, og som allerede kanskje har de største overføringene og ressursene, får kulturmidlene, og at vi også i framtida vil få oppleve den organiseringen, at det er de samme og de sterkeste grupperingene og organisasjonene som får størstedelen av disse midlene, som min kollega Bredvold var inne på i sitt innlegg tidligere i dag.

Det som er problemet, er at det politiske flertall på en måte ikke tør å ta kontroversielle vedtak i frykt for å få uvenner i det kulturelle miljø. Det fins ingen profil og ingen prioritering i forhold til kulturpolitikk, er min påstand.

Så har det blitt fremsatt en hel masse påstander om Fremskrittspartiet og Fremskrittspartiets kulturpolitikk, usanne og upresise fremlegg av vårt budsjett, fra andre representanter. Ja, Fremskrittspartiet har lagt fram et subsidiært forslag innenfor de nye rammene, rett og slett for å vise flertallet i Stortinget at det går an å gjøre dette annerledes. I utgangspunktet kutter vi 900 mill. kr på vårt alternative budsjett, men når vi blir tvunget til å bruke de 900 millionene, forteller vi Stortinget hvorledes vi vil bruke disse midlene, og da går de til grasrota og nærmest brukeren: halvparten til frivillige lag og organisasjoner og den andre halvparten øremerket til kommunene, som representanten Helleland hengte seg så opp i. Ja, vi øremerker midlene til kommunene, og vi legger føringer på det at kommunene skal bruke dem til uorganisert kulturarbeid i kommunene for barn og ungdom. Det ønsker vi å gjøre med midlene.

Vi er også inne på dette med valgfrihet. Hvem er det som skaper størst valgfrihet for den enkelte gjennom sine alternative budsjett? – Jo, det må være Fremskrittspartiet, som har om lag 28 milliarder kr i skatte- og avgiftslettelser. Det betyr valgfrihet for folk flest. Det åpner for valgfriheten, og her har Høyre misforstått. Høyre har ingen profil, for Høyre vil gi til alle sammen, uansett. Fremskrittspartiet har i hvert fall en profil: Vi tør å ta de kontroversielle kuttene overfor de sterke grupperingene innenfor kulturmiljøet, det være seg innenfor opera, teater eller hva som helst, vi tør å ta dem. Vi vil ikke være med lenger på den dansen, at godt voksne, oppegående Høyre-folk, senterpartifolk, fremskrittspartifolk skal bli subsidiert med tusenvis av kroner fordi de går på en teaterforestilling. Vi ønsker at godt voksne, oppegående menneskene skal ta de kostnadene selv, og så får vi heller bringe kulturmidlene

dit hvor det ikke er store ressurser fra før, bruke dem til barn og unge og eldre og folk som har lite fra før. Det er Fremskrittspartiets profil i kulturpolitikken. Derfor syns jeg det er litt latterlig når flere representanter på en måte har fremsatt påstander om at vi i Fremskrittspartiet er frekke når vi tillater oss å bruke midler som vi i utgangspunktet ikke hadde. Vi har rett og slett gjort det for å vise Stortinget at det går an å gjøre det på en rettferdig måte.

Presidenten: Presidenten er vel i tvil om det å bruke ordet «latterlig» i beskrivelsen av andre representanters meninger er i tråd med god parlamentarisk uttrykksform. Det er herved påtalt.

Liv Marit Moland (A): Et av de kanskje mest populære tilbudene innenfor kultursektoren er folkebibliotekene. Dette er et kulturtilbud som alle kan benytte seg av, fordi vi har klart å opprettholde gratisprinsippet. Det er viktig å gi publikum god tilgang til bøker og tidsskrifter av alle slag. Det øker leseinteressen, og det sikrer god språkbruk og norsk som kulturspråk.

Bibliotektenestene når langt utover det tradisjonelle lånet av bøker på det lokale biblioteket. Vi har skolebibliotek, fengselsbibliotek, bokbusser, boktilbud på sykehjem og sykehus, det flerspråklige biblioteket, bare for å nevne noen.

Tallet på kommuner som bruker bokbusser, har økt. Bokbussene er et godt supplement til det vanlige biblioteket, men kan ikke erstatte bibliotekbehovet i en kommune, fordi et moderne og framtidsrettet bibliotek inneholder mye mer enn bare bøker. Derfor er vi i Arbeiderpartiet bekymret over at den foreslåtte bevilgningen til bygging av biblioteklokaler er redusert i budsjettfor-

slaget. Det foreligger godkjente søknader om tilskudd for ca. 27 mill. kr fra kommunene. Det er foreslått en bevilgning på totalt 19 mill. kr på post 60, som er mobil bibliotekteneste og biblioteklokaler. Uansett er bokbussene et godt tilbud til dem som er lite mobile.

Det flerspråklige biblioteket, som er nevnt av flere i dag, er en avdeling ved Deichmanske bibliotek, og det er et kompetansesenter for språklige minoriteter i Norge. Biblioteket er landsomfattende og har bøker på 37 forskjellige språk fra hele verden. Samlingene er tilgjengelige for alle over hele landet. Jeg er glad for at Arbeiderpartiet har fått flertall sammen med sentrumspartiene for å øke denne bevilgningen med 600 000 kr.

Et annet viktig mål for bibliotekene er å sørge for et godt tilbud til synshemmede og andre med lesevaner.

Undersøkelser viser at ungdom leser færre bøker enn tidligere, og at leseevnen generelt går tilbake. Det er derfor viktig å satse på prosjekter rettet mot barn og unge.

Et av de viktigste satsingsområdene i bibliotektenestene er IT-basert informasjon. Over 80 pst. av folkebibliotekene har nå Internett-tilknytning med tilgang for publikum. Bibliotekene kan bli viktige sentre i etter- og videreutdanningsreformen.

Regjeringen har varslet at den vil komme med en stortingsmelding om bibliotek, arkiv og museum. Her vil det særlig bli lagt vekt på tilgangen til ny teknologi. Skolebibliotekenes rolle vil også bli vurdert i denne sammenhengen. Denne meldingen er viktig, og jeg ser positivt på at en slik melding kommer.

Presidenten: Den reglementsmessige tiden for formiddagens møte er snart over. Presidenten foreslår at møtet nå avbrytes, og at nytt møte settes kl. 18.

Møtet hevet kl. 14.55.

Møte mandag den 13. desember kl. 18President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l****D a g s o r d e n :**

Sakene på dagens kart (nr. 28)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 1

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2000 vedkommende rammeområde 1 Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Finans- og tolldepartementet og Sosial- og helsedepartementet, rammeområde 2 Barne- og familiedepartementet og rammeområde 3 Kulturdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 1 (1999-2000), kap. 11, 1502 St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 5 (1999-2000), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 8 (1999-2000) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (1999-2000))

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg merket meg at statsråden i sitt innlegg uttrykte bekymring over at en del fylker og kommuner nedprioriterer lokalt kulturarbeid. Da håper vi i Høyre at statsråden finner plass til å komme de fylker og kommuner i møte som til tross for trange budsjetter satser på kultur. Jeg vil peke på Rogaland, som ved siden av Akershus er det fylket i landet som faktisk får minst pr. innbygger, men som likevel tar vare på kulturlivet. Det ligger et par prioriteringer til Rogaland inne i vårt budsjett, og jeg skulle ønske at statsråden hadde anledning til å se litt nærmere på det.

Representanten Helleland har redegjort for Høyres prioriteringer i dette budsjettet, innenfor de økonomiske rammer som står til disposisjon etter budsjettforliket. Høyres prioriteringer gir rom for store overføringer til viktige kulturinstitusjoner som sliter med å få endene til å møtes, ikke minst gjelder det museumssektoren. Jeg vil spesielt peke på at budsjettforliket ikke følger opp tidligere vedtak om å avsette midler til vedlikehold av våre tre store seilskip. Vedtaket om å avsette midler til dette formål hvert år er begrunnet i behovet for å sikre at tilstrekkelige midler står til disposisjon når de store vedlikeholdsarbeidene må foretas, og det må de med visse mellomrom. Derfor vil Høyre avsette 10 mill. kr i årets budsjett, og det er i tråd med de vedtak som er fattet tidligere.

Årets budsjettforlik har for kulturens vedkommende vært en noe selsom forestilling. Fremdeles er det ikke kjent hvilke konsekvenser budsjettforliket får for alle dem som får statsstøtte gjennom 78-postene. De samarbeidende partier har fraskrevet seg ansvar for disse postene, og det synes vi i Høyre er ganske fantastisk. Og først her i debatten i dag ble det klart at selv ikke samarbeidspartene er sikre på om og når midlene under post 78 skal fordeles. Men vi i Høyre forutsetter i hvert fall at ingen får nominelt mindre enn de fikk i 1999. Jeg vil spesielt vise til språkkapitlet. Språk er kultur, og vi har merket

oss at støtte til samisk, kvensk og riksmål ligger i 78-postene, mens Noregs Mållag er gitt egen postering i statsbudsjettet, og er kommet ubeskåret gjennom forliket. Det er bemerkelsesverdig, spesielt sett i lys av den begrunnelse Mållaget gav for å få styrket sitt budsjett, og som tydeligvis er akseptert som viktig av komiteens flertall, nemlig å ivareta våre dialekter.

Nasjonalspråket er noe av det aller viktigste for nasjonal identitet – det binder mennesker sammen. Gjennom språket formidles sang og teater, det skrevne ord formidles i litteratur, magasiner og aviser og ikke minst gjennom radio og TV. Innlæring av morsmål har i de aller fleste kulturnasjoner stor plass. I Norge har vi som kjent to språklige hovedretninger, bygd på den samme grammatikalske grunnstruktur, og vi skal ivareta begge varianter. Og vi har en rik variasjon av lokale dialekter som følger sine egne helt ugrammatikalske regler.

Uten Oluf og Per Inge Torkildsen ville norsk kulturliv vært fattigere, men deres dialekter er ikke egnet som språkmodeller i et klasserom. Lokale dialekter gjør seg utmerket i lokale radio- og TV-sendinger, men bør ikke brukes av programledere i NRK.

Jeg tror norske dialekter overlever det meste. De har overlevd dansketid, svensketid, skiftende læreboknormaler og samnorsktid – de overlever alt, de trenger faktisk ikke statsstøtte. Og når det fra utenlandske universiteter meldes at stadig flere av dem som vil lære nordisk, velger svensk eller dansk fordi de har behov for å lytte til det språket de skal lære, og norske forelesere ikke imøtekommer det behovet, men bruker sin egen private dialekt i en språkopplæring, taper norsk språk også i utlandet. Derfor finner jeg det underlig at akkurat innsatsen for å bevare norske dialekter over statsbudsjettet gis prioritet i kulturkomiteen framfor andre språklige formål.

Enda en gang vil jeg presisere vårt inderlige ønske om at ingen av de viktige organisasjoner og lag som ligger inne under 78-postene mister nominell støtte. Det har ved tidligere budsjettbehandlinger vært viktig for mange medlemmer av denne komiteen å fremheve, ta ut, enkelte av disse postene og styrke dem. I år, ved vedtaket av dette budsjett vet vi faktisk ikke hva som vil bli bevilget, hvem som får, og hvem som muligens ikke får fra disse postene. Det synes vi i Høyre er betenkelig og merkelig, men vi har tillit til at statsråden ikke svikter disse som ligger inne under 78-postene.

Gunnar Breimo (A): To år i kulturkomiteen har gitt meg utvidet innsikt i et samfunnsområde som aldri har vært hovedsaken i den økonomiske debatten her i landet, og det på tross av at den omfatter det meste av det som gir livet innhold.

Jeg har oppdaget det enorme mangfoldet innenfor kunst- og kulturlivet. Jeg har oppdaget mangfoldet innen det frivillige organisasjonslivet og de mange ildsjelene som holder det hele i gang år etter år. Og jeg har oppdaget hvilke store muligheter vi har til å skape enda mer engasjement, enda mer positiv samfunnsbygging og en enda rikere livskvalitet gjennom en bevisst satsing på kulturlivet.

Men jeg har også oppdaget hvor gjerrig vi som nasjon er når det gjelder viljen til å satse på kulturen som et bæ-

rende element i samfunnet. For et rikt samfunn som vårt er det snakk om vilje. «Viljen frigjør eller feller», sa en av våre fremste diktere. Riktignok får vi ny operabygning, men uten større rammer kan vi oppleve at driften av den fører til mindre bevilgninger til mye annet.

At det er viljen det gjelder, illustreres ved at Stortingets flertall ikke hadde noen problemer med å finne et beløp tilsvarende hele kulturbudsjettet for å gjennomføre et lite gjennomtenkt og etter mitt syn forfeilet valglofte – forfeilet fordi resultatet er blitt skivebom i forhold til ønsket om at foreldre og barn skal være mer sammen, og forfeilet fordi det binder opp en enorm pengesum som burde vært brukt annerledes. Tenk hvilken effekt bare 1/10 av 3 milliarder kroner ville fått på vårt kulturbudsjett. Prioriteringen av kontantstøtten viser at når et flertall virkelig vil noe, så lar det seg gjennomføre uansett press i økonomien. Kultursektoren, med dens forebyggende og holdningsskapende effekt, måtte vike for et politisk prestisjeprojekt.

Ved denne budsjettbehandlingen har det resultert i et kutt på nettopp kulturbudsjettet med 25 mill. kr – et stort beløp på dette budsjettet. Ut fra ønsket om å oppnå forbedringer på budsjettet totalt sett har Arbeiderpartiet måttet akseptere dette kuttet. Et viktig argument for det har vært ønsket om å forhindre et budsjettsamarbeid mellom sentrum og Fremskrittspartiet, noe som ville gjort situasjonen betydelig verre. Jeg håper imidlertid at statsråden har rett når hun hevder at de enkeltinstanser som får redusert bevilgningen, vil kunne leve med det.

Dersom vi har et ønske om å få høyere prioritet for kulturen i tiden som kommer, tillater jeg meg å sette spørsmålsteget med vår måte å arbeide på. Etter mitt syn har komitesystemet i Stortinget den åpenbare svakhet at det ganske raskt gjør oss alle til sektorpolitikere og detaljister. Men det viktigste kulturpolitiske arbeidet må gjøres før rammene er fastlagt. Jeg er bekymret for at vi aldri klarer å oppnå et skikkelig kulturpolitisk løft hvis vi fortsetter som nå, hvor vi i stor grad flikker på detaljer. Det blir nesten som å kurere beinbrudd med plaster.

Etter mitt syn har vi som representerer kulturpartiene på Stortinget, en felles oppgave når det gjelder å skape bredere forståelse for kulturens betydning, og mulighetene for derigjennom å skape et kvalitativt stadig bedre samfunn.

På denne bakgrunnen er jeg glad for at flertallet har sagt at vi har behov for en ny kulturmelding, og at departementet blir bedt om å starte arbeidet. Vi trenger uten tvil «en mer overordnet og prinsipiell drøftelse av de kulturpolitiske utfordringene i Norge», som komiteflertallet uttrykker det. Så får vi håpe at det ikke bare blir kulturkomiteens medlemmer som deltar i den påfølgende debatten, slik systemet inviterer til.

I tillegg til de momenter som flertallet peker på som viktige i denne sammenheng, vil jeg trekke fram kulturens distriktpolitiske rolle som skaper av sterke røtter i lokalsamfunnet for dem som vokser opp der. Det må også foretas en evaluering av hvordan fordelingen av tilbud og ressurser er mellom de forskjellige landsdelene. Jeg er redd det ikke bare er symfoniorkestrene som opplever forskjellsbehandling.

I et innlegg på Kulturrådets konferanse for kort tid siden pekte kultursjefen i Nordland, Aslaug Vaa, på flere forhold. Av høstens tildelinger av aspirantstillinger gikk 12 av 23 til Oslo. Av 67 tilsagn til fri scenekunst gikk 39 til grupper i Oslo. Om lag halvparten av bevilgningene gikk til den delen av landet som er tilgodesett med mest offentlige tilskudd til scenekunst gjennom institusjonsteatrene. 74 pst. av de statlige tilskuddene til visuell kunst går til Oslo, og ca. 65 pst. av statstilskuddene til scenekunst og om lag 45 pst. av de samlede utgiftene til musikk blir i Oslo. Også dette er forhold som det bør ses nærmere på. Også på denne bakgrunn tror jeg statsrådets tanke om å gjøre departementet om til et policyorgan har svært mye for seg, og jeg ser fram til å drøfte dette nærmere.

Anne Lise Lunde (KrF): I første delen av dette innlegget vil eg setje to postar i kulturbudsjettet i fokus, tilskotspostar som på kvar sin måte har svært mykje å seie for innbyggjarane over heile landet frå Lindesnes i sør til Nordkapp i nord.

Under kap. 320 Allmenne kulturformål står posten 60, som gjeld statstilskot til lokale og regionale kulturbygg. Det er svært positivt at Regjeringa kom med framlegg om at denne posten skulle aukast med 4 mill. kr, til vel 40 mill. kr. Kristeleg Folkeparti sine medlemmer i kulturkomiteen merka seg dette som positivt, og vi viser vidare til at denne posten ikkje vart redusert under den budsjettavtalen som vart inngått mellom regjeringspartia og Arbeidarpartiet.

Denne tilskotsordninga til lokale og regionale kulturbygg har gjennom mange år hatt ein viktig funksjon, og det er i dag eit stort tal prosjekt som har fått godkjenning og ventar på å få tildeling etter gjeldande kriterium. Mange av desse kulturhusprosjekta er sette i gang, og mange er fullførde med bakgrunn i at dei har fått godkjenning etter vilkåra for statstilskot. Sjølv om posten er auka ein del, blir det likevel mange prosjekt som framleis må vente på å få tildelt statstilskotet.

Lokale og regionale kulturbygg har ein viktig funksjon for det lokalsamfunnet og distriktet dei høyrer til i. Desse bygningane, store eller små, er ein arena for kulturell kreativitet, utfolding og mangfaldige kulturelle opplevingar. I tillegg er desse bygningane ein møteplass for innbyggjarane, og dette gjeld alle aldersgrupper. For både mindre og større bygdelag er det viktig at det finst lokale som har eit allment preg, der alle kan kjenne seg velkomne og kan få delta på sin måte, ein gong som utøvar og ein annan gong som publikum.

Den andre posten som eg vil omtale, er pressestøtta. Pressestøtta, som er oppført på kap. 335 i kulturbudsjettet, har også ein viktig funksjon for innbyggjarane i heile landet. Regjeringa sitt framlegg om å auke produksjonstilskottet på post 71 blir støtta av komitefleirtalet. Pressestøtta har fungert som ein stimulans for å oppretthalde mangfaldet innan dette området, og den har vore viktig for å tryggja yringsfridomen.

Eg vil også peike på den rolla lokalavisene spelar for innbyggjarane utover i landet vårt. Desse avisene har ein

viktig funksjon for mange område innan lokalt samfunnsliv. Lokalavisene er viktige arenaer for lokal informasjon og for lokale debattar, og dei er eit viktig bidrag for å skape lokal identitet.

Kristeleg Folkeparti var med på å ta initiativ til ein brei gjennomgang av pressa sine rammevilkår. Vi imøteser det arbeidet som det nedsette pressestøtteutvalet skal leggje fram våren 2000. Men, som tidlegare sagt, Kristeleg Folkeparti vil oppretthalde løyvingane til produksjonsstøtte for aviser på same nivå som no inntil gjennomgangen av rammevilkåra er avslutta i regjering og storting.

Før eg avsluttar, vil eg nemne to tiltak som fekk spesiell merksemd i samarbeidsavtalen mellom Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Arbeidarpartiet i komiteen. Merknadene som omhandlar Jugendsenteret i Ålesund, er i tråd med konklusjonar som vart lagde fram i forprosjektet for senteret. Det er svært positivt at det er ein samla komite som støttar at Jugendsenteret vart etablert som ei stifting. Jugendstilen i Ålesund spelar ei viktig rolle innan området kultur og arkitektur. Jugendsenteret, som også er utpeika til tusenårsstad for Møre og Romsdal, får ei viktig oppgåve i å ta vare på denne kulturhistoria og bruke den aktivt i både nasjonal og internasjonal samanheng.

Eit stort fleirtal av komiteen foreslår at Molde International Jazzfestival får status som knutepunktinstitusjon. Denne jazzfestivalen har vore og vil vere ein arena for nasjonale og internasjonale utøvarar og ein viktig samlingsplass for mange jazzinteresserte.

Kristeleg Folkeparti ser det som viktig å sikre eit kulturelt mangfald i landet vårt og vere med på tiltak som fører til at kulturtilboda kan kome flest mogleg til gode. Kultur er viktig for enkeltpersonar, frå dei yngste til dei eldste. Kulturoppleving og kulturdeltaking gir fellesskap, tilknytning og interessante og innholdsrike opplevingar, kulturopplevingar som gjeld både utøvar og publikum.

Trond Giske (A): Debatten om kulturbudsjettet blir naturleg nok en debatt om de ulike prioriteringene som komiteen har gjort for neste år, og en gjennomgang av en lang rekke enkeltposter og enkeltsaker. Og det er selvsagt viktig at man i en debatt om kulturbudsjettet bruker tiden på å fortelle om de prioriteringene man har gjort, hvorfor man har gjort dem, og hvilke føringer man ønsker å legge for det arbeidet som skal gjøres.

Jeg syns komiteen har gjort en bra jobb med den rammen som de har fått; særlig er jeg glad for at de har klart å få til et såpass bra resultat for filmbransjen, ut fra det som var utgangspunktet. Jeg tror vi kan lære ganske mye av vårt naboland, Danmark, når det gjelder satsing på film. Det er mulig at det er en tilfeldig sammenheng mellom den økonomiske satsingen som danskene har gjort, og de talentene de har hatt innenfor film. Det er vanskelig å vite hva som kom først av høna og av egget. Det som i hvert fall er sikkert, er: uten høne, ingen egg. Jeg tror vi skal lære av danskene og legge en skikkelig satsing til grunn for at vi skal få vår egen filmbransje på offensiven.

Jeg hadde tenkt å si litt mer generelt og bruke denne kulturbudsjettdebatten til å gå mer overordnet til verks.

Vi i finanskomiteen bør kanskje ta litt selvkritikk ved at det ble et kutt på kulturbudsjettet i forhold til det som var foreslått. Det utgjør veldig lite penger i et stort statsbudsjett, men det betyr utrolig mye for et kulturbudsjett. Og når vi ser at kulturkomiteen sitter igjen med kutt og endringer ned på 9 000 - 10 000 kr, blir det, etter mitt syn, en ganske absurd budsjettbehandling for et parlament. Det skal egentlig ikke være nødvendig når vi har et budsjett på over 500 milliarder kr, at komiteene på Stortinget skal sitte og snakke om få tusenlapper.

Vi bruker ca. 3,5 milliarder kr på kultur. Til sammenlikning økte det private forbruket vårt i 1999 med 12 milliarder kr. Hele kulturbudsjettet tilsvarer altså bare ca. tre måneders vekst i det private forbruket i Norge. Det forteller litt om hvordan vi egentlig prioriterer på kulturfronten, og da blir disse diskusjonene om små budsjettpostendringer egentlig ganske ubetydelige. Fra 1992 til 1999 har det private forbruket i Norge økt med 115 milliarder kr, vi ligger altså i 1999 115 milliarder kr over nivået i 1992, og fortsatt er kulturbudsjettet på 3,5 milliarder kr.

Jeg vil si at denne prioriteringen sier mer enn noe om Norge som kulturnasjon, at det ikke er den kulturpolitikken og den satsingen vi gjør der, som er det mest avgjørende, men de overordnede prioriteringene og den forbruksveksten og materialismen som vårt samfunn er inne i. Det sier noe om et samfunn som bruker mer på reklame enn på grunnskolen av sitt bruttonasjonalprodukt.

Det sies at vi ikke kan leve av å klippe håret på hverandre, og det kan vi selvsagt ikke. Vi kan ikke leve av å spille teater for hverandre, og vi kan heller ikke leve av å smelte aluminium for hverandre. Alle de tingene er oppgaver som må løses. Men når vi spør hva som kommer til å være mest verdifullt i framtiden, tror jeg våre materielle behov etter hvert blir dekket, mens man når det gjelder de åndelige behovene, kanskje fortsatt vil trenge påfyll.

Jeg tror at etter hvert som industrien effektiviserer og vi får større muligheter i økonomien, vil det bli mer etterspørsel etter og mer behov for en enda mer offensiv kulturpolitikk. Vi kan produsere aluminium dobbelt så effektivt. Vi kan ikke spille Tsjajkovskijs fiolinkonsert dobbelt så fort. Miljøet kommer til å sette grenser for vår økonomi. Kanskje setter også våre behov for livskvalitet grenser for hvor langt materialismen kan gå. Kanskje vil det være en visjon å gå inn i et nytt århundre med at vi skal ha andre prioriteringer, andre målsettinger og andre visjoner enn at vi bare skal bli enda rikere på materielle ting. Kanskje skal vi også bli rikere på det som er nøkkelen til livskvaliteten vår: kultur, utfoldelse og idrett, og at vi skal legge til rette for det i et overordnet perspektiv, ikke bare i små budsjettposter på et kulturbudsjett.

Presidenten: Grethe G. Fossum har bedt om ordet for å rette opp en feil.

Grethe G. Fossum (A): Jeg vil gjerne få lov til å rette opp vedtaket til VII i rammeområde 3. Der har det falt ut noen kapittelnummer. I vedtaket skal det stå 320, 321, 322, 323, 324 og 326.

Presidenten: Det skal bli rettet opp.

Da er vi ferdig med debatten om rammeområde 3, unntatt treminuttersinnleggene, som det altså er vedtatt at man skal ta samlet til slutt.

Vi går da over til å behandle rammeområdene 1 og 2. Det er den samme taletidsbegrensningen som gjelder for denne debatten, som for den forrige.

Ågot Valle (SV) (fungerende leder for komiteen): Jeg vil også starte denne debatten med et lite hverdagsdikt til inspirasjon, av vår store poet Olav H. Hauge:

«Då eg vakna i dag, var rutone attfrosne,
men eg glødde av ein god draum.

Og omnen slo varme ut i romet
frå ein kubbe han hadde godna seg med um natti.»

Drømmen og målet om å sikre framtida vår, barn og unge, gode oppvekstvilkår har alle partier, men vi kan ha ulike tilnærminger. De andre partia vil gjøre rede for sine synspunkt om både dette temaet og den store spennvidden av saker som hører til rammeområdene 1 og 2. Jeg vil konsentrere meg om SVs syn.

Det å satse på å investere i framtida er å satse på barn og unge. For SV er en slik satsing gjennomgående, og må starte med å sikre alle barn retten til en barnehageplass. Det må være nok plasser, og foreldrebetalinga må bli langt lavere for at retten skal være reell. Som følge av for lave statlige driftstilskott og trang kommuneøkonomi har prisene på barnehager økt mye mer enn prisstigninga. SV har gratis barnehager som mål, og på veien mot målet øker vi nå driftstilskottet, slik at det blir mulig å senke foreldrebetalinga. SV vil ha full barnehagedekning innen utgangen av år 2000, slik Stortinget mange ganger har vedtatt. På grunn av dårlig kommuneøkonomi i mange kommuner legges barnehager ned, istedenfor at man oppretter nye for å få den dekninga som trengs.

SV støtter de stimuleringsiltaka som pågår for Oslo indre øst, og støtter bruk av midler på å utvide denne ordninga til å omfatte 4-åringer, slik flertallet har gjort.

SV er også sterkt opptatt av forholdene i barnevernet. På mange områder gjøres det et godt arbeid, men det er også store problemer og hindringer for at barn og unge skal få den hjelpa de trenger. Vi har tidligere pekt på hvor alvorlig det er når barnevernet ikke har rammer for god nok kompetanseutvikling og kompetanseheving, når det er manglende oppfølging av institusjoner og liten oppmerksomhet på kvalitet i plassering og tiltak, slik det blir når fylkeskommunen mangler mange plasser. Det er bekymringsfullt når fylkesmennene enkelte steder får gjennomført mindre enn halvparten av de lovpålagte inspeksjonene, og at 16 av 18 fylkesmannsembeter brøt regelverket i 1998. Det er i en slik situasjon viktig å sikre fylkesmennene økonomiske muligheter til å utføre de oppgavene de skal utføre.

SV mener også det er viktig å styrke tiltak og tilbud til barn og unge. Når det bevilges midler til tiltak i større byer og i distriktene, må vi også kunne gi midler uten at det alltid skal kalles forebyggende arbeid. Barn og unge har krav på å bli sett og bli tatt på alvor uten at alt skal ha merkelappen «forebyggende».

Med den stramme kommuneøkonomien det nå legges opp til, vet vi fra tidligere erfaringer at noen av de tilbudene kommunene kutter ut, er nettopp fritidstilbud som gis til barn og unge.

Volden mot kvinner er et av våre største samfunnsproblemer. Den har i altfor lang tid vært usynliggjort og tidd i hjel. Det er mye takket være krisesentrenes arbeid at dette temaet nå er et tema. Overgrepene handler om maktmisbruk og de historisk ujevne maktforhold mellom kvinner og menn, som fortsatt eksisterer. Regjeringas satsing på handlingsplanen mot vold mot kvinner er positiv og inneholder mange gode tiltak. Samtidig er det behov for ytterligere tiltak på områder Regjeringa ikke har pekt på, som f.eks. tiltak i forhold til seksualisert vold.

SV mener det er viktig å satse kraftig her, og at man også må involvere alle aktuelle miljøer og organisasjoner. Vi har derfor i forbindelse med budsjettet etterlyst nedsettelsen av et kvinnevoldsutvalg, som stortingsflertallet faktisk bad om for et år siden.

SV er opptatt av at staten skal føre en arbeidsgiverpolitikk som framstår som et godt eksempel på hvordan man fremmer likestilling. Det innebærer likelønn, arbeidstidsordninger, karrieremuligheter og muligheter til kompetanseutvikling. Tempoet med å få til likelønn må trappes opp, og Stortinget som har et direkte arbeidsgiveransvar for statlig sektor, bør gi klare signaler om at likelønnsarbeidet må prioriteres. Hvis ikke det gjøres, blir fremdeles kvinnelønn synonymt med lav lønn. SV mener det må tilbys en likelønnsrett ved lønnsoppjøret i år 2001, samtidig som vi mener at staten også når det gjelder arbeidstidsordninger, må gå foran med f.eks. å prøve ut en ordning med sekstimersdag.

Grethe G. Fossum (A): Det å samarbeide er vanskelig. Spesielt er det vanskelig når en skal prøve å forene standpunkter som prinsipielt har store motsetninger i seg. Jeg har lyst til å sammenlikne situasjonen med den vi er oppe i akkurat nå angående Telia/Telenor, svensk/norsk samarbeid.

I familiepolitikken har sentrumsregjeringen og Arbeiderpartiet ulike synspunkter og prinsipper når det gjelder hva slags virkemidler som skal brukes. Det er ingen hemmelighet at Arbeiderpartiet er imot kontantstøtte. Vi er imot at det brukes 2,9 milliarder kr hvert eneste år til en overføring til familier som ikke bruker barnehager. Vi vil ha en helt annen familiepolitikk, hvor vi bl.a. ønsker å gjennomføre lengre foreldrepermisjoner, ha flere barnehageplasser og billigere barnehageplasser.

Når ledelsen i Arbeiderpartiet har funnet det nødvendig å gå inn i et budsjettssamarbeid med sentrumsregjeringen, er det av flere grunner:

- Arbeiderpartiet ville ha flere barnehageplasser.
- Arbeiderpartiet ønsket å redusere foreldrebetalingen.
- Arbeiderpartiet ønsket å styrke skolefritidsordningen.
- Arbeiderpartiet ønsket en utlånsordning for skolebøker i den videregående skole, slik at familier med elever der kunne få kompensasjon for noen av kostnadene de har ved at ungdommene går i videregående skole.

Samtidig vil jeg understreke at man prøvde å få til en skattelette for dem med lavere lønnsinntekter. Det er nemlig også veldig god familiepolitikk.

La meg få understreke at budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene faktisk har snudd norsk politikk i en annen retning enn vi har hatt de to siste årene – til mer sosial rettferdighet og utjamning, noe Høyre og Fremskrittspartiet ikke har øverst på sin dagsorden. Etter min oppfatning går man ikke langt nok, men i politikken teller de små skritt.

Det budsjettforliket som vi har kommet fram til sammen med representantene for regjeringspartiene i komiteen, viser fra Arbeiderpartiets side en vilje til at foreldrebetalingen for småbarnsforeldre skal gå ned. Nå er det opp til kommunene å få det til å skje. Ved å bruke 95 mill. kr til statstilskudd for småbarnsplasser vil statens andel av barnehagebudsjettet øke med hele 5 pst. Arbeiderpartiet vil i forbindelse med barnehagemeldingen komme tilbake til hvordan dette kan løses i praksis.

Jeg er også glad for at Arbeiderpartiet har fått til en utvidelse av forsøket med gratis korttidstilbud til alle 4- og 5-åringer i bydel Gamle Oslo. Det er et godt tiltak for å få barn med fremmedkulturell bakgrunn til å lære seg norsk, noe de gjør nettopp i disse barnehagene. Det er min oppfatning at det å kunne norsk når man begynner på skolen, vil gjøre muligheten for integrering i det norske samfunnet større.

Regjeringen har lagt fram en rekke handlingsplaner og stortingsmeldinger, og vil gjøre det også i framtiden. Handlingsplaner om kvinner og vold, om barne- og ungdomskriminalitet, en barnehagemelding og en likestillingsmelding kommer rett før jul. Jeg forventer at disse planene og meldingene ikke bare blir planer, men at det er rom for tiltak mot barne- og ungdomskriminalitet både i Justisdepartementets budsjett og i Barne- og familiedepartementets budsjett, og også at det faktisk følger penger med i forhold til handlingsplanen om kvinner og vold. Hvis det er slik at man ikke har råd til å gjennomføre de handlingsplanene og de tiltakene man har lagt fram, må jeg si at jeg føler meg lurt av det budsjettet som Regjeringen har lagt fram. Det er slett ingen god måte å behandle en samarbeidspartner på.

Arbeiderpartiet er opptatt av likestilling. Selv om det nå på papiret kan synes som om likestillingen er kommet svært langt i Norge, er det ganske mye å ta fatt i. Kvinner er ikke toppledere i Norge. De er ikke representert i bedriftens styrer. Selv om vi er svært yrkesaktive, tjener vi gjennomsnittlig mindre enn menn. Kvinner har fremdeles hovedansvaret for husarbeidet i hjemmet, barnehagekøene er lange, og plassene er dyre. Jeg tror ikke at kvinner i Sverige og Danmark hadde funnet seg i at det ikke var nok barnehageplasser, og at man måtte betale «skjorta» for å få av de få plassene. Det er faktisk ganske langt igjen til at kvinnene i Norge er likestilt med mennene, og en melding om likestilling er kjærkommen både som debattgrunnlag, som kunnskapsgrunnlag og vedtaksgrunnlag – for å se likestillingen i lys av det familiemønsteret som denne regjeringen legger opp til.

Stortinget behandler i dag også Administrasjonsdepartementets budsjett. Arbeiderpartiet er opptatt av å få en velfungerende forvaltning som tar vare på de viktige verdiene i velferdssamfunnet. Forvaltningen må ivareta rettssikkerhet, likebehandling og brukernes medvirkning. Det må være færrest mulig organisatoriske skiller som gjør det vanskelig for den enkelte bruker å komme fram i systemet. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide aktivt for at offentlige servicekontorer finnes i de enkelte kommunene og er til nytte for brukerne. Dette kan gjøre den offentlige sektor mer publikumsvennlig og mer tilgjengelig for nettopp brukerne.

For Arbeiderpartiet er arbeidstakernes forhold i den offentlige sektor meget viktig, og det er derfor med stor skuffelse jeg ser at de avtalene som er inngått mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, stadig er under press. På meg virker det som om det er én avtale som er hellig for Høyre og Fremskrittspartiet: Det er kontantstøtteavtalen. De gir faktisk veldig ofte blaffen – for å bruke et litt folkelig uttrykk – i de avtalene som er inngått mellom arbeidstakere og arbeidsgivere, og jeg skulle ønske at disse organisasjonsfiendtlige partiene brydde seg like mye om de avtalene som de gjør om kontantstøtteavtalen. Dette gjelder avtaler – gode rettigheter – som arbeidstakerne i staten har hatt gjennom mange år, og som Fremskrittspartiet og Høyre rett og slett setter en strek over.

Så en liten advarsel til Regjeringen til slutt: Ta arbeidstakerne i staten på alvor. Viderefør de avtalene som er inngått mellom arbeidsgivere og arbeidstakere. Da tror jeg vi får arbeidstakere som utfører den jobben vi forventer at de skal gjøre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (Frp): Samarbeid er vanskelig, sier representanten Fossum i sitt innlegg. Man skulle ikke tro at det har vært så vanskelig i opplegget mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, for i resten av innlegget til representanten Fossum skinner det jo igjennom at Arbeiderpartiet er meget fornøyd. Og da skulle man altså heller ikke tro at det har vært så vanskelig å samarbeide, for det er veldig lite som er gjort i budsjettet for 2000 i forhold til 1999. Slik sett tror jeg faktisk ikke på at det har vært noe vanskelig å få til et samarbeid med regjeringspartiene.

Men det jeg ønsker å utfordre representanten Fossum på, er private barnehager. Jeg trodde faktisk på et tidligere tidspunkt i år at Arbeiderpartiet var litt på glid og litt mer positivt innstilt til private barnehagers situasjon. Det tror jeg også flere trodde med meg. Private Barnehagers Landsforbund hadde også forstått det slik at Arbeiderpartiet nå var opptatt av deres problemer. Signalene fra Arbeiderpartiet de siste årene har jo fått oss inn i den troen, ikke minst etter at representanten Karita Bekkemellem Orheim i PBL-Nytt i november sier at Arbeiderpartiet skal sørge for ekstraordinære midler til private barnehager i år 2000. Jeg ser også at representantene Grethe Fossum og Karita Bekkemellem Orheim sammen med avtalepartnere er enige om å vurdere å sette av 45 mill. kr til pri-

vate barnehager. Dette er ikke gjort. Er det slik at det er *det* som skinner igjennom i resten av innlegget til representanten Fossum også i forhold til private barnehager, at det er det offentlige og det kommunale som skal prioriteres, og så skal de private barnehagene innrette seg etter det som foregår ut fra kommunenes ønske om kommunale barnehager?

Grethe G. Fossum (A): Feil nr. 1: Fremskrittspartiets representant framstilte meg som meget fornøyd med det vi hadde oppnådd i forhold til avtalen. Da vil jeg anbefale representanten å lese avisen, slik at han kan se hva slags kommentarer jeg hadde etter at budsjett samarbeidet var i orden. Men det jeg prøvde å framheve, er nettopp de tingene som har vært positive, og det var flere barnehageplasser og kanskje lavere foreldrebetaling. Jeg understrekte også at jeg syns vi kunne ha gått enda lenger.

Når det gjelder private barnehager, er Arbeiderpartiet også opptatt av det. Vi ønsker å sidestille de private og de offentlige barnehagene, og har faktisk skrevet om akkurat det i våre merknader. Når det gjelder det tilskuddet på 45 mill. kr, er det helt riktig som representanten fra Fremskrittspartiet sier, nemlig at man kunne bruke det til stimuleringstilskudd eller som et tilskudd til de private barnehagene. Ut fra den korte tiden vi hadde, var det ikke mulig å finne en rimelig måte å gjøre det på, slik at vi kunne gi 45 mill. kr til de private barnehagene. Vi avventer derfor nå det Regjeringen kommer til å legge fram i barnehagemeldingen, for nettopp å sidestille de private og de offentlige barnehagene. Men det å bli sidestilt betyr også at man må kunne stille de samme kravene til de private barnehagene som til de offentlige barnehagene. Og jeg håper faktisk på Fremskrittspartiets støtte til at de skal ha en noenlunde rimelig foreldrebetaling, at det skal være ordnede arbeidsavtaler for de ansatte og at det f.eks. skal være søskenmoderasjon og fellesopptak i kommunen. Det kan være en interessant diskusjon.

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg må si at jeg lurte litt på, da jeg hørte representanten Fossums innlegg, om det var privatmennesket Fossum eller Arbeiderpartiets representant Fossum som snakket, for her er det en helt klar dobbeltkommunikasjon i forhold til hva partileder Jagland sier og hva representanten Fossum sier. Det gjelder spesielt kontantstøtten.

Jagland har gjort det klinkende klart at Arbeiderpartiet har akseptert kontantstøtten og vil komme til å videreføre den også i neste stortingsperiode. Dette står i nokså klar kontrast til det representanten Fossum her sier, så jeg tror nok det er flere som har behov for at dette spørsmålet blir avklart. Folk har faktisk krav på og vi i denne sal har krav på at det er en klar kommunikasjon og at man vet hva de enkelte partier går inn for.

Så har jeg også lyst til å si noe om representanten Fossums beskrivelse av vårt forhold til partene i arbeidslivet. Avtaler som er inngått mellom parter i arbeidslivet, må kunne tas opp til drøftelse i forbindelse med nye tariffoppgjør. Og en avtale som er inngått på ett tidspunkt, er

det gjerne unødvendig å videreføre, den bør endres i forhold til skiftende samfunnsforhold etter hvert som årene går. Jeg vil gjerne spørre Grethe Fossum om hun mener at avtaler som inngås ved tariffoppgjør, skal være evigvarende, uforanderlige og udiskutable uansett hvor lite hensiktsmessige de er i forhold til de skiftende samfunnsforhold.

Grethe G. Fossum (A): Av representanten fra Høyre har jeg nå blitt beskyldt for å drive dobbeltkommunikasjon, eller at det er dobbeltkommunikasjon i Arbeiderpartiet. Men der har vi det såpass åpent – jeg vet ikke om de har erfaring med det i Høyre – at medlemmer av partiet kan være uenig med lederen i forskjellige spørsmål. Det er flere enn jeg som er uenig med lederen i kontantstøttespørsmålet. Faktisk er vi så uenige at det er landsmøtet som skal avgjøre om Arbeiderpartiet skal gå inn for kontantstøtten i neste periode. Det spørsmålet kan Inger Stolt-Nielsen, representanten fra Høyre, få avklart i forbindelse med Arbeiderpartiets landsmøte i november til neste år.

Det andre spørsmålet som representanten tok opp, er om avtaler mellom partene i arbeidslivet er evigvarende. Det er klart de ikke er det. Det er de ikke, men hvem er det som skal avgjøre om disse avtalene er evigvarende? Jo, det er et forhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, og det er de som til enhver tid må finne ut om denne avtalen skal videreføres eller ikke. Arbeiderpartiet har den respekten både for arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiverne, som faktisk er staten, at vi mener at dette finner de ut av selv. Jeg merker meg at Høyre ikke er spesielt opptatt av arbeidsavtaler mellom ansatte og arbeidsgiver. Blant annet har det kommet klart til uttrykk i forhold til lærerorganisasjonene, hvor de griper inn på en meget uhensiktsmessig måte med forslag som avtalepartene bør komme fram til.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Per Sandberg (Frp): Budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og Regjeringen har på en måte skapt en tam stemning i forhold til både debatt og videre politisk utvikling inn i år 2000. Det var det jeg prøvde å legge opp til i replikken til representanten Fossum, for i innlegget hennes lå det i hvert fall et signal om at Arbeiderpartiet og representanten Fossum var fornøyd. Jeg har også registrert at representanten Fossum i forskjellige aviser og i media har sagt det motsatte, selvfølgelig, men i innlegget hørtes det ut til at hun var fornøyd. Min reaksjon på forliket er at om det kanskje ikke er så store endringer i forhold til det som forelå fra Regjeringen, fører det i hvert fall ikke til noen forbedringer for barnefamiliene.

Representanten Fossum var også inne på at de har gitt skattelette til barnefamiliene, og særlig til dem med lavere inntekt, og at det var et godt familiepolitisk grep. Det er jeg helt enig i. Fremskrittspartiet har også som grunnleggende grep i sin familiepolitikk at hvis vi løser opp litt på skatte- og avgiftstrykket for barnefamiliene, vil det bli

valgfrihet, og vi vil skape rammevilkår for småbarnsforeldre som i hvert fall fører til at barn og foreldre får mer tid sammen.

Fremskrittspartiet er også veldig bekymret for det som skjer og som har skjedd i forhold til familiene de siste årene. Det vi ser, er at familiene går i oppløsning. Vi anser ekteskapet som den mest stabile og trygge rammen rundt et familieforhold – i motsetning til Arbeiderpartiet, som skal legge alle forhold til rette for nye familiemønstre, som de kaller det, at vi skal likestille alle forhold, om man er enslig, om man lever i ekteskap eller ikke, f.eks. når det gjelder adopsjon.

Når vi sier at vi er opptatt av at ekteskapet skal bevares som en stabil ramme rundt et familieforhold, er ikke det det samme som at Fremskrittspartiet ikke godtar andre samlivsformer, men det er rett og slett fordi det er bevist at ekteskapet gir mest trygghet og stabilitet rundt barns oppvekst.

I dagens samfunn, med høye leveomkostninger og økt press fra samfunnet om yrkesaktivitet fra foreldrene, er det av vesentlig betydning hvilken familiepolitikk som føres. Det er her Fremskrittspartiet kommer inn på at større rammer og mindre skatter og avgifter gir størst spillerom for foreldrene. Vi ønsker å senke skattetrykket ganske betraktelig i forhold til Arbeiderpartiet, slik at foreldrene selv skal få organisere tiden sin på den måten den enkelte familie mener gir størst utbytte for dem selv. Vi respekterer at noen foreldre velger yrkesaktivitet for begge to, mens andre familier velger at den ene midlertidig eller fast er hjemme med ungene. Særlig i de første årene mener vi at dette er veldig viktig. Fremskrittspartiet er derfor tilfreds med at kontantstøtten er på plass i sin helhet for to- og treåringer i budsjettet for 2000.

Men Fremskrittspartiets primære mål er at vi vil se på alle overføringene til barnefamilie, fødselspenger, barnehagesubsidier, barnetrygd, og vi ønsker å samle dette i en pott som fordeles likt til alle med små barn. Da først vil de reelle valgmulighetene være til stede. Det er også den eneste rettfærdige løsningen at alle mottar like ytelser fra fellesskapet og deretter får lov til å gjøre sine egne valg.

Fremskrittspartiet er også foreløpig det eneste parti som ønsker å innføre ektefelledelt beskatning. Det vil bidra ikke bare til mindre skatt for den enkelte familie, men også til at begge foreldrene i et slikt system får opptjent pensjonspoeng i folketrygden.

Jeg har sagt det flere ganger, og jeg kan gjerne gjenta det igjen: Det er på tide å rope et varsku når samfunnet i større og større grad er i oppløsning, og at foreldrenes oppgave som oppdragere i større og større grad er overdratt til staten. Det er da vi kommer inn på – og det var også representanten Fossum inne på – dette med ungdomskriminalitet og det vi ser i skolene i dag i forbindelse med ungdom. Vi hadde også dette oppe til debatt i fjor. Da fant Arbeiderpartiet store summer for å bidra i den sammenhengen. Det har de ikke gjort i år, men nå får vi jo flere handlingsplaner for å se på problematikken framover, og det ser også Fremskrittspartiet fram til.

I den sammenhengen er det interessant å merke seg at da vi behandlet barnevernloven og endringene der i for-

hold til kriminelle barn og unge, foreslo jeg i samband med Ot.prp. 61 for 1997-1998 om endringer i loven, slik at vi kanskje kunne få noen institusjonsplasser, noen opplæringsinstanser for de verste ungdomskriminelle. Da fikk vi på pukkelen så det monnet, både fra presse og opposisjonspolitikere. Det som viser seg nå, er at det ikke er lenger enn 14 dager siden barneombudet var inne på samme tanken. Prestene er også opptatt av det. Så kanskje går det i den retningen likevel. Jeg vet jo at Arbeiderpartiet er spesielt opptatt av barnevernsinstitusjoner. Så kanskje kan vi få en dialog på dette området, når også andre enn Fremskrittspartiet har vist sin interesse for å få i gang slike institusjonsplasser.

Så til barnehager. Det er beklagelig – det har jeg sagt – at Regjeringen, ikke minst i forlik med Arbeiderpartiet, heller ikke i budsjettet for år 2000 finner det riktig å fremme tiltak for eksisterende private barnehager. Man vil altså heller prioritere stimulerings tiltak for bygging av nye barnehager samt generelle økninger i driftstilskuddet. Jeg må si at jeg finner det noe merkelig at i en tid hvor flere og flere barnehager sliter, flere og flere barnehager legges ned, vil altså regjeringspartiene og Arbeiderpartiet bygge nye. Den som lever i troen på økt driftstilskudd for å få til lavere foreldrebetaling, tror jeg vil bli skuffet. Min enkle påstand er at dette ikke er problemet. Problemet er nok heller de kostnadskrevende kravene til drift av barnehagene. Uten å foregripe barnehagemeldingen noe for mye, er jeg redd for at denne barnehagemeldingen også vil ende i flere krav som vil presse prisene oppover. Endringene av barnehageloven er ikke nødvendige. Den er god nok. Det er forskjellene i tilskuddene til barnehagene, kommunale og private, som er problemet. Arbeiderpartiet og regjeringspartiene fører i merknadene nå på en måte ansvaret over på kommunene. Jeg synes det er litt merkelig at kommunene gjennom at det blir bevilget 100 mill. kr skal vise at de er seg sitt ansvar bevisst. Vi kjenner jo alle til situasjonen i kommunene. Hvis vi reiser rundt i landet i dag, ser vi at budsjettene i de forskjellige kommunene for år 2000 viser at de legger ned barnehagene sine, fordi de ikke har midler. Så sier regjeringspartiene og Arbeiderpartiet i sine merknader at nå må kommunene ta mer økonomisk ansvar. Det vil ikke bli en realitet.

Fremskrittspartiet fant heller ikke noen ekstraordinære midler til private barnehager i sitt alternative primære budsjett for år 2000. Men med de nye rammene gjorde vi omprioriteringer, slik at vi fant 233 mill. kr til de private barnehagene for å avhjelpe den prekære situasjonen som de er i nå, inntil barnehagemeldingen er på plass. Da kan vi kanskje komme fram til løsninger, som representanten Fossum var inne på, slik at vi får rettfærdige og like forhold for våre barnehager.

Til slutt vil jeg bare si noe positivt om dette forliket, og da tenker jeg på at barnetrygden nå blir utvidet til 18 år. Det er selvfølgelig beklagelig at ikke regjeringspartiene og Arbeiderpartiet fikk til den utvidelsen uten å på en måte bruke barnetrygden som en salderingspost. Da tenker jeg på at satsene reduseres fra 1. januar og til 1. mai. Det hadde ikke vært nødvendig. Det kunne ha vært fun-

net plass til å beholde satsene. Men Fremskrittspartiet har veid det opp mot utvidelsen og funnet at det iallfall er positivt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunnar Breimo (A): I en merknad, og for så vidt også i innlegget sitt, har representanten Sandberg gitt uttrykk for at Fremskrittspartiet er veldig bekymret for fylkesmennes tilsynsoppgave i forhold til barnevernet. Fremskrittspartiet viser i en merknad til at 16 av 18 fylkesmenn brøt regelverket som skal ivareta rettssikkerheten til en av samfunnets svakeste grupper. Så i neste merknad gir Fremskrittspartiet uttrykk for at de er tilfreds med de lokale omstillingstiltakene, som så langt har resultert i at antallet årsverk i fylkesmannsembetene er redusert med 8,7 pst. i perioden 1996-1998. De sier også at de forventer seg ytterligere reduksjoner i bemanningen. Som svar på sine bekymringer foreslår de kutt i bevilgningene med 34 mill. kr i sitt primære budsjett. Hvordan henger dette sammen? Jeg synes ærlig talt at det stiller bekymringen for de svakeste i et underlig lys.

Også på et annet område driver Fremskrittspartiet med et dobbeltspill etter mitt syn. Det gjelder Statens Pensjonskasse, hvor de sammen med komiteen gir uttrykk for at det er viktig at vi har en statlig pensjonsordning som er i stand til å ta imot den store økningen i antall pensjonister som vil komme etter tusenårsskiftet. Så foreslår de som en konklusjon på det å redusere kapitlet med 6 mill. kr. Jeg synes at Sandberg bør ha en god forklaring på denne måten å budsjettere på.

Per Sandberg (Frp): Ja, det er riktig at vi i Fremskrittspartiet ser på fylkesmennene som å ha en veldig viktig oppgave. Det er også riktig at vi ser på statens pensjonsordning som et viktig område. Men vi har registrert noe som de andre partiene kanskje ikke har registrert: Gjennom år etter år, ikke bare når det gjelder Barne- og familiedepartementet, ikke bare når det gjelder Arbeids- og administrasjonsdepartementet, ikke bare når det gjelder fylkesmennene, og ikke bare når det gjelder fylkeskommunen, men overalt i den offentlige forvaltning er det økte bevilgninger – år etter år.

Hva er årsaken til at de får økte bevilgninger? Jo, de søker om prosjektmidler, de søker om midler for å effektivisere sin organisasjon, for å få nye styringsverktøy. For å effektivisere og rasjonalisere bedriften får de tilført midler. Og da peker jeg i merknadene på at vi også forventer at alle de ressursene som nå er tilført på dette området med siktemålet effektivisering og rasjonalisering, skal gi resultat. Vi er ikke tilhengere av å putte inn midler og ressurser i det uendelige uten at vi får noe igjen for det.

Men oppgaven som fylkesmennene har, oppgaven som Statens Pensjonskasse har, den er viktig, men da må de prioritere oppgavene innenfor sine egne områder på en effektiv måte og skape resultatene, ut fra at de får tilført store ressurser for å klare oppgavene.

B j a r n e H å k o n H a n s s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg vil ta opp et forhold som er veldig viktig for Kristelig Folkeparti å bringe i fokus, nemlig forebyggende familievern. I år igjen har Fremskrittspartiet vist sin motvilje mot effektive og billige tiltak som folk etterspør, og jeg snakker da om foreldreveiledning og samlivstiltak.

Fremskrittspartiets begrunnelse er, som før, at Fremskrittspartiet ikke ser på veiledning av voksne folks valg av samlivsformer som en offentlig oppgave. Og Fremskrittspartiet viser til at kapittel 841 innehar bevilgninger til forebyggende familiearbeid. I Fremskrittspartiets merknader legges det vekt på familievernkontorenes betydning i en tid hvor mange ekteskap og samliv ender i brudd.

Fremskrittspartiet støtter opp om familievernkontorenes viktige arbeid, og det er vi glad for. Det er bra. Men hva kommer det av at Fremskrittspartiet ikke ønsker å støtte tiltak som er et samarbeidsprosjekt mellom Pedagogisk Psykologisk Tjeneste, barnevernstjenesten, familievernnet og frivillige organisasjoner, når målet nettopp er å styrke foreldrenes rolle som oppdragere og omsorgspersoner? Er ikke Fremskrittspartiet klar over at terapi og plassering i institusjon er langt dyrere enn forebyggende innsats på et tidlig tidspunkt? Spesielt underlig virker Fremskrittspartiets argumentasjon når vi vet at disse tiltakene er svært etterspurt blant folk flest.

Per Sandberg (Frp): Jeg synes egentlig representanten Lånke tok svaret mitt også med i replikken. Det er jo en logikk i det at Fremskrittspartiet ser på familievernkontorene som en viktig instans, for når vi opplever et samfunn der familiene er i oppløsning, må det være noen til stede. Særlig har jeg lagt vekt på dette med at familievernkontorene nå også er svært opptatt av barns rettigheter og barns forhold etter samlivsbrudd og skilsmisse osv., noe som Fremskrittspartiet har stått i spissen for å få til gjennom bl.a. å fremme Dokument nr. 8-forslag. Det er jeg veldig glad for. Men som det også lå i replikken til representanten Lånke, er det logisk at Fremskrittspartiet ikke ønsker å drive med noe kursing i samlivstiltak og foreldreveiledning.

Jeg har faktisk fått tilbud om å overvære et kurs i samlivstiltak og foreldreveiledning, og det skulle foregå på et høyfjellshotell oppe på Geilo, tror jeg. Hvis en skal se litt humoristisk på det, er det vel kanskje etter opphold på høyfjellshotell at skilsmisene og samlivsbruddene skjer. Men vi ønsker naturligvis ikke at det politiske miljø skal gå inn på noen slags måte og hjelpe voksne mennesker med deres samlivsproblemer, og heller ikke med oppdragerrollen. Jeg sa jo i mitt hovedinnlegg at staten og det offentlige allerede har tatt for mye av oppdragerrollen overfor barna våre. Derfor må vi heller, istedenfor å gi slike kurs som dette, gi noe mer tid til dem. Nå tar vi jo tiden fra foreldrene, vår oppgave må heller være å gi dem mer tid sammen, slik at de i fellesskap og sammen med sine barn kanskje kan løse sine problemer. For problemene har jo oppstått fordi de ikke har tid sammen.

Grethe G. Fossum (A): Representanten Sandberg syntes det var en «tam stemning» i debatten, men maken til innlegg uten temperament fra Fremskrittspartiet skal en vel lete lenge etter. Kun én gang skjelte han ut Arbeiderpartiet. Jeg tok det som utskjelling da han sa at Arbeiderpartiet var fornøyd med forliket.

Nå er det slik at Fremskrittspartiet ser på ekteskapet som det mest stabile og det de ønsker å ha. Det forundrer meg, for i en debatt om kultur for ca. et par timer siden ville representanten Sandberg ha individuelle løsninger. Enhver skulle kunne velge hva slags kultur en ville ha, og betale for det. Men når det gjelder ekteskap eller samlivsformer, skal ikke den enkelte få lov til å bestemme. Da er det Fremskrittspartiet som skal bestemme at ekteskapet er det beste på denne jord. Og da må jeg spørre: Hvilke konsekvenser får det for Fremskrittspartiets politikk? Vil de forby samboerskap når folk får barn, eller vil de tvinge folk til å gifte seg når de får barn? Og hvorfor vil de ikke ha foreldreveiledning for at ekteskapet skal bestå? Det er en gåte for meg.

Det andre spørsmålet jeg har lyst til å stille til representanten, er: Han sier i sitt innlegg at barnehagene koster for mye, driftskostnadene er for høye. Hva vil han ta bort i barnehagene for at de skal bli billigere? Er det flere barn i barnehagen, så foreldrene kan betale mer til barnehagen, eller er det høyere foreldrebetaling? Jeg syns at representanten skal redegjøre for hvordan han vil få billigere barnehager uten at det offentlige øker pengesummen mer.

Per Sandberg (Frp): Nå er det litt mer temperatur i debatten, og det skyldes kanskje at Grethe G. Fossum er på banen. Men jeg vil ha meg frabedt at man vrir på det som jeg har sagt. Jeg kan gjenta det jeg sa i hovedinnlegget mitt når det gjaldt ekteskap: Fremskrittspartiet er av den klare oppfatning at ekteskapet må anses som den mest stabile og trygge rammen for et familieforhold. Og det er det ikke Fremskrittspartiet som sier, det er bevist. Det blir tryggere og sikrere rammer rundt et ekteskap enn et samboerskap. Men så sier jeg også videre til representanten Fossum: Dette innebærer ikke at Fremskrittspartiet ikke godtar at en velger andre samlivsformer, men at Fremskrittspartiet ser på ekteskapet som det viktigste. Folk må selvfølgelig få lov til å velge sine samlivsformer ut fra eget behov.

Så til barnehager. Her har jeg prøvd gang etter gang – foreldrebetalingen vil ikke gå ned om regjeringspartiene og Arbeiderpartiet nå bevilger 100 mill. kr til driftstilskudd. Det er min påstand, for de pengene vil faktisk forsvinne i det kommunale systemet. Det vil bare bli mindre utgifter for kommunene på den måten, slik den kommunale økonomien er i dag. Og dette med å gjøre dem billigere – man trenger ikke å bevise det. Private barnehager driver 15-20 pst. billigere enn de kommunale barnehagene, og da har man ikke tatt med kapitalkostnader og felleskostnader når det gjelder administrasjon for de kommunale barnehager, noe de private barnehagene må ha med i sine budsjett og sine regnskaper, men som kommunale barnehager overhodet ikke har med i sine. Så hvis

man legger dette til driftskostnadene i kommunale barnehager, blir de enda dyrere. I tillegg har man da, som Arbeiderpartiet sier her i forhold til barnehagemeldingen som kommer, også nye krav til de private barnehagene, de skal likestilles med de kommunale. Det er barnehage-loven som regulerer dette, ikke de enkelte kommunene.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Ola T. Lånke (KrF): Kristelig Folkeparti er opptatt av en framtidsrettet familiepolitikk som er god for barn, menn og kvinner på vei inn i et nytt årtusen. En av de viktigste utfordringene vi står overfor, er å styrke familien og foreldrenes rolle når det gjelder å skape trygghet for barn og ungdom i samfunnet vårt. De siste årene har det vært fokusert mye på problemer knyttet til vold, mobbing, rus og rasisme blant barn og unge. Utfordringene vi står overfor her, må møtes på mange nivåer.

Regjeringen la nettopp fram handlingsplanen «Vold mot kvinner», og sist fredag ble Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet lagt fram. I tillegg arbeider det såkalte Befring-utvalget med en helhetlig gjennomgang og vurdering av hvordan barnevernstjenesten fungerer. Det er viktig å sikre god kvalitet på tjenester og tiltak og høy rettssikkerhet i alle faser i behandlingen av barnevernssaker. I løpet av 1990-årene har barnevernstjenesten gjennomgått en betydelig forbedring og effektivisering. Økningen i antall barnevernssaker skyldes først og fremst vekst i antallet barn og unge i hjelpetiltak, mens antallet omsorgsovertakelser pr. år har holdt seg mer stabilt.

Generell satsing på familiene, herunder familierådgivning, foreldreveiledning og samlivstiltak, i tillegg til forebyggende barnevernstiltak, er de beste og rimeligste, altså mest effektive, tiltakene å satse på. Men realistisk sett må vi alltid ha et velfungerende barnevern for de familiene og de barna som kommer i vanskeligheter.

Vi har over tid sett et sterkt økende behov for nye måter å hjelpe de barna, ungdommene og familiene på som sliter med kompliserte og sammensatte problemer. Tungt bemannede institusjoner med topp kvalifiserte fagfolk har også måttet melde pass. Kristelig Folkeparti ser derfor med stor interesse fram til utviklingen av nye, spennende tiltak som f.eks. behandlingsmetodene Parent Management Training, PMT, og multisystemisk terapi, MST. Disse metodene er familie- og nærmiljøbasert med vekt på framheving av ressurser hos familiemedlemmene, andre aktuelle instanser og støttespillere i lokalmiljøet. En viktig målsetting er å få til et konstruktivt samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner for å hindre plassering av barn og ungdom utenfor hjemmet.

Foreldre som har barn med alvorlig problematferd, skal få hjelp av fagfolk til å klare den tøffe utfordringen de står overfor. Kristelig Folkeparti har tro på en slik vinkling – man gjør noe med problemene der de oppstår. Der kan de også vanligvis best løses.

I forbindelse med budsjettavtalen mellom sentrums-partiene og Arbeiderpartiet ble det gjort visse endringer i forhold til Regjeringens foreslåtte budsjett. Disse endrin-

(Lånke)

gene er blitt positivt mottatt. Jeg tror f.eks. at barnefamilier flest kan leve godt med at reformen om innføring av barnetrygd for 16- og 17-åringer er utsatt i fire måneder. Reformen kommer i løpet av året, og det er det viktigste.

Det er nå på tide at familier med ungdom i huset får et løft. De aller fleste barn går på skole og forsørges av sine foreldre, også etter at de har fylt 16 år. Forsørgerplikten etter barneloven varer til barnet er 18 år. For det store flertallet av barnefamilieene er barnetrygden fortsatt den viktigste overføringsordningen. Regjeringen har fått kritikk for å redusere barnetrygden noe pr. måned for å kunne utvide barnetrygden med to år. Jeg tror de fleste som har små barn nå, vil glede seg over at de får barnetrygd også for 16- og 17-åringene når den tid kommer.

Forsørgerfradraget er tilbake igjen etter budsjettavtalen med Arbeiderpartiet. Den enkelte barnefamilie kommer ganske så likt ut om forsørgerfradraget innlemmes i barnetrygden, eller om forsørgerfradraget beholdes som nå. Men vi gav avkall på en forenkling av støtteordningene. Effektiviseringen på dette området fikk vi ikke til, men hovedmålet er nådd: barnetrygd til 16- og 17-åringene.

Allerede i 1983 tok Likestillingsombudet opp spørsmålet om fedres opptjeningsrett til lønnet omsorgspermisjon. Både Likestillingsombudet og Barneombudet påpekte i 1990 at regelverket bidro til å opprettholde det tradisjonelle kjønnsrollemønsteret, og at dette var uheldig ut fra et likestillingshensyn, og også sett i forhold til barna. Etter dette har flere pekt på det samme. Økt grad av likestilling mellom mødre og fedre er til det beste for barnet. Jeg er glad for at Regjeringen nå har funnet rom for å gi fedre selvstendig rett til opptjening av fødselspenger. Det er spesielt viktig for barna det gjelder, og for far som får en større sjanse til kontakt med barnet sitt tidlig i livet.

Kristelig Folkeparti er heller ikke fornøyd med familiepolitikken før full barnehagedekning er oppnådd. Målet er snart nådd. Vi er på god vei, og det er vi fornøyd med.

Til slutt: Når det gjelder rammeområde 1, som er Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett, tillater ikke tiden meg – rammen er på fem minutter – å komme så mye inn på det. En rekke saker fra dette departementet ligger imidlertid til behandling i Stortinget, og disse sakene får vi nå i tur og orden. Det ble gjort noen endringer i budsjettavtalen i finanskomiteen. I familie-, kultur- og administrasjonskomiteens arbeid med dette budsjettet er det derimot ikke foretatt noen omprioriteringer. Derfor vil jeg nøye meg med å vise til våre merknader i innstillingen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Helleland (H): Jeg registrerer at Arbeiderpartiet og sentrumspartiene nå har funnet hverandre også i barne- og familiepolitikken. Annerledes kan en ikke tolke det når de nå konsekvent avstår fra å ta replikker på

hverandre på et område hvor de før har vært som hund og katt.

Hovedproblemet med forliket er naturligvis at det fratrar barnefamilieene 1,1 milliarder kr. Barne- og familiedepartementet har, på forespørsel fra Høyre, beregnet at en trebarnsfamilie vil tape 35 000 kr i barnetrygd gjennom de 18 år de mottar barnetrygd. Dette selger Kristelig Folkeparti som god familiepolitikk.

De private barnehagene sliter så tungt at departementet selv viser til at 14 pst. av de private barnehagene står på konkursens rand. Dette gjør forliket ingenting med. I stedet vil en stimulere til bygging av nye barnehager. Er det ikke riktigere å trygge det en har, og dermed sørge for at de private barnehagene, som Kristelig Folkeparti i alle fall før har vist en viss interesse for, har mulighet for gode og stabile driftsvilkår?

Det mest oppsiktsvekkende i det knøttlille forliket som ble inngått i komiteen, er kanskje at det er det første vellykkede – om enn noe puslete – angrep på kontantstøtten fra Arbeiderpartiets side. Arbeiderpartiet har fått gjennomslag for å kutte i kontantstøtten med 1 mill. kr. Ikke noen sum å hisse seg opp over, men denne millionen skal gå til å styrke organisasjoner og institusjoner som i den offentlige debatt har vært kontantstøttens skarpeste kritikere. Blant dem som nå får ekstra midler er Kompetansesenteret for likestilling, som gjennom sin leder Ingunn Yssen får Grethe G. Fossum til å framstå som en mor godhjerta i sin argumentasjon mot kontantstøtten og Kristelig Folkepartis familiepolitikk. Ser Lånke dette paradokset, og vil han beklage at han på denne måten undergraver kontantstøttens legitimitet gjennom sin iver etter å være blokkuavhengig?

Presidenten: Presidenten velger å tolke det i positiv mening, og gir ordet til Ola T. Lånke.

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Helleland konstaterer at sentrumspartiene og Arbeiderpartiet har funnet hverandre i familiepolitikken, etter å ha vært i krig i lengre tid på grunn av kontantstøtten. I den grad man kan karakterisere et budsjettsamarbeid som det å ha «funnet hverandre», har han for så vidt et poeng. Vi har hatt et konstruktivt og greit samarbeid i denne budsjetttrunden og kommet fram til enighet når det gjelder viktige fordelinger. Slik sett er det riktig.

Helleland er opptatt av at Kristelig Folkeparti nå har svekket sin familiepolitiske profil gjennom vedtaket om å utvide barnetrygden til 18 år. Jeg skjønner at det kan se slik ut på papiret, men man må se for seg hva som i realiteten har skjedd gjennom dette. At man nå får utvidet barnetrygden til også å omfatte 16 og 17-åringer, er en viktig familiepolitisk reform, som jeg tror svært mange har ventet på og sett fram til å få gjennomført. Når man så må sette ned satsene litt for å strekke ut barnetrygden, er det helt i tråd med den forutsetning man la til grunn for å gjennomføre denne reformen.

Man må i den sammenheng ta med at man endrer søskengraderingen, som innebærer en vesentlig del av den innsparing man får når det gjelder dette. Man foretar in-

gen prisjustering av barnetrygden. Jeg ser at Høyre har foreslått det. En prisjustering har man ikke foretatt siden 1993, slik at man gradvis har svekket barnetrygdens verdi for familiene. Svært mye av verdiforringelsen ligger nettopp her, og dette er noe av det som vi kanskje kan se på i ettertid.

Når det gjelder kuttet i post 21 under kontantstøtte, handler det ikke om å svekke kontantstøtten, men man har sett at det er rom for å redusere posten for administrasjon av kontantstøtten.

Jon Olav Alstad (A): Det er bra at noen etter hvert har oppdaget det vesle vellykkede angrepet på kontantstøtten. Men det var ikke det jeg skulle ta opp.

Jeg har registrert at regjeringspartiene – og slik også representanten Lånke – til stadighet gjentar den uhyrligheten, eller la meg i hvert fall få lov til å kalle det den frektheten, at det nå innføres selvstendig opptjeningsrett for fedre, og at vi får egne rettigheter når det gjelder fødsel. Det er nok et stykke igjen før vi kommer så langt, i hvert fall så lenge man legger inn begrensninger om at det må oppstå et omsorgsbehov, og at rettighetene knyttes til mange betingelser når det gjelder mors arbeidssituasjon.

Det jeg derimot er litt nysgjerrig på, er hvor hen Kristelig Folkeparti ønsker å komme. Ønsker de å komme dithen at vi får full opptjeningsrett for fedre, eller er de fornøyd med det som til nå er gjennomført, som for så vidt er et første skritt på veien, men som Arbeiderpartiet har oppfattet som det og ingenting mer? Vi er ikke fornøyd med dette slik det er. Er det ikke snart på tide at også mannfolkene får en del utvidede rettigheter i forhold til dette punktet?

Ola T. Lånke (KrF): Full opptjeningsrett for fedre bør vel være et mål. Vi har i denne omgang valgt å innføre en såkalt begrenset opptjeningsrett for fedre basert på egen stillingsbrøk, men vel å merke med den begrensning at det forutsettes at kvinnen har 75 pst. stilling. Jeg har registrert at det har kommet innvendinger mot at dette skal være god likestillingspolitikk. Ikke desto mindre er dette en reform som har vært etterspurt og foreslått av ikke mindre enn to tidligere nedsatte utvalg, deriblant Longva-utvalget. Vi ser på dette som et viktig skritt i riktig retning, ikke bare for å gi fedrene denne rettigheten ut fra et likestillingspolitisk aspekt, men vi tror at det generelt er god familiepolitikk. Vi kan vel aldri si oss fornøyd med en reform som ikke er 100 pst., men det er det vi har funnet rom for nå, så får vi ta et skritt av gangen. Vi er overbevist om at dette er et skritt i riktig retning.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Inger Stolt-Nielsen (H): Regjeringen har presentert årets budsjett som et skritt i retning av bedre fordeling, en utjevning av de forskjeller i levekår som utjevning-meldingen pekte på. Men resultatet er blitt det motsatte. Vi har fått et budsjett som forsterker eksisterende ulikheter, og de som rammes hardest, er de som i utgangspunktet har det vanskeligst.

Familier med barn mellom 16 og 18 år får riktignok barnetrygd, enten de trenger det eller ikke, om ungdommen tjener penger eller ikke, om ungdommen er hjemmeboende eller bor på hybel, eventuelt er samboer med en 25-åring med høy inntekt. Det eneste problemet er hvem som da skal få trygden utbetalt: ungdommen selv eller ungdommens foreldre.

Det skal utbetales barnetrygd for ungdom som selv er blitt foreldre, men til hvem? Skal den unge mor få barnetrygd både for seg selv og sitt barn, eller er det mormor som skal få barnetrygd for barnebarnets mor?

Ifølge presseoppslag skal det utbetales barnetrygd både for tenåringsmor og barn, forutsatt at den unge mor ikke har giftet seg med barnets far, for da faller trygden vekk. Om de unge foreldre derimot lever i samboerskap, beholder de egen barnetrygd. Dette er en ny vri på Kristelig Folkepartis familiepolitiske ideologi, annerledes kan det vel ikke tolkes.

Disse problemstillingene viser hvor lite gjennomtenkt denne reformen er. Det er familier, særlig aleneforeldrefamilier, som trenger samfunnets støtte utover vanlig barnetrygdalder på 16 år. Derfor var det riktig å utrede behovet, slik at en treffsikker ordning kunne etableres, men generell utvidelse til 18 år er ikke en treffsikker ordning i forhold til mangfoldet i denne gruppen. Og så er det noe besynderlig at en omlegging av støtteordninger som gir staten et proveny på 1,1 milliarder kr neste år, presenteres som en forbedring for barnefamilieene. Det var ille slik det var fra Regjeringens side, det ble verre gjennom forliket. Da økte barnefamilienes tap til 1,1 milliarder kr. Og regningen går til de fleste barnefamilier. For første og andre barn blir tapet, sett over hele barnetrygdperioden, på i overkant av 7 000 kr pr. barn, og for tredje og påfølgende barn er tapet større. En trebarnsfamilie taper i overkant av 35 000 kr, og det blir også tapet for en aleneforsørger med to barn.

Det er aleneforsørgerne, de som har det vanskeligst fra før, som blir denne reformens store tapere, de som bare har én inntekt å møte avgiftsøkningene med. De får ingen skattelette, for de har ikke råd til å være deltidsansatt, men de får dyrere strøm, høyere kringkastingsavgift, dyrere bensin og altså mindre barnetrygd. Dette må være den minst vellykkede utjevningreform som noen gang er presentert som en forbedring. Høyres modell, med prisjustert barnetrygd til 16 år og uendrede fradragsregler, ville sammenlignet med budsjettforliket gitt barnefamilieene 1,6 milliarder kr mer.

Denne reformens vinnere er ektepar med såpass god økonomi at mor kan være deltidsansatt, for da får de barnetrygd tapet kompensert gjennom mors skattelette. Denne formen for kontantstøtte til familier med brukbar økonomi kan muligens passe godt inn i Kristelig Folkepartis verdisyen, men hvordan Arbeiderpartiets kvinner kan ha forhandlet seg frem til dette, det begriper jeg absolutt ikke. Her har de i to år med nebb og klør kjempet mot en generell kontantstøtte til småbarnsforeldre, og nå har Jagland ikke bare velsignet kontantstøtten, men uten mulighet for misforståelser erkjent at den har kommet for å bli. Og nå går de altså inn for en annen og skjult form for

kontantstøtte, som i realiteten bare er rettet mot ektepar med god økonomi. Jeg ser dette som et alvorlig anslag mot likestilling, det alvorligste vi har sett på lenge. Gifte kvinner vil bli utsatt for press hjemmefra; hvorfor jobbe mer hvis de får like mye igjen for å jobbe mindre – særlig når dette kommer på toppen av de siste års pensjonsreguleringer, der særfradraget øker på bekostning av grunnbeløpet og de fleste incitamentene for yrkesmessig likestilling bygges ned? Ja, det blir nok en del kjøkkenforklær under juletrærne i år!

Litt om barnevern. Utgiftene til barnevern har eksplodert, og samtidig ser vi at det stadig reises kraftig kritikk mot barnevernet. Jeg vil presisere at jeg er overbevist om at barnevernet gjør en meget god jobb i de aller fleste tilfeller. Men når et offentlig organ griper inn i en families indre liv, er det ikke til å unngå at konflikter oppstår. Dessverre er det slik at altfor mange barn lever under forhold som gjør det helt nødvendig at noen griper inn, og det er betenkelig når det fra enkelte barnevernkontorer signaliseres at man av frykt for offentlig kritikk gjør for lite i forhold til barn som har det vanskelig. Slik burde det ikke være.

Høy turnover er også et problem ved mange barnevernkontorer. Barnevernkontorene mister erfaringskompetanse, som isteden burde bygges opp. Den dypeste konflikten mellom barnevern og familier oppstår ved tvungen omsorgsovertakelse. Og her er jeg ikke i tvil om at det fattes en del feilbeslutninger. Vi bør nå få en evaluering av hvordan systemet med fylkesnemnder har fungert. Blir barns og foreldres rettssikkerhet godt nok ivarettatt av nemnder som støtter sine avgjørelser i avgjørende grad på barnevernsarbeidernes individuelle skjønn, og hvor barnevernets advokater også støtter seg på de samme saksbehandlernes skjønnsvurderinger og i liten grad etterspør bevis for at foreldre og familier svikter sine oppgaver i forhold til barna? Barnevernsarbeidere med liten livserfaring gis muligens i enkelte tilfeller for stor makt over andre menneskers liv. De mange mediefokuserte konfliktsaker på dette feltet kan tyde på at saksbehandlere med så stor makt trenger større faglig tyngde enn det som ofte er tilfellet. En spesialisert etterutdanning for disse ville være en fordel. Jeg tror nok at det i de aller fleste tilfeller fremdeles gjøres en god jobb, men akkurat dette, prosessene rundt omsorgsovertakelse, bør rettssikkerhetsmessig evalueres. Det er betenkelig at når barnevernet griper inn og overtar ansvaret for et barn, ekskluderer de ofte hele familiens kontakt med barnet. Det er alvorlig for et barn å bli totalt avskåret fra sine røtter – fra sine besteforeldre, fra sine tanter og onkler, og det er ingen grunn til å si at besteforeldre som nærmer seg 60 år, er for gamle til å ta omsorg for sine barnebarn. Vi har den mest oppegående og aktive besteforeldregenerasjonen noensinne, og det er viktig at bånd mellom barnet og barnets slekt opprettholdes. Dette forstår ofte ikke unge sosionomer. De ser unge fosterforeldre som en bedre løsning enn stabile, biologiske familier som kan gå inn. Jeg håper at den reform av barnevernsarbeidet som er signalisert, i større grad vil ivareta de biologiske nettverk som knytter barn sammen til familie.

Vi har fortsatt problemer med barn og ungdom med alvorlige atferdsvansker. De lever på mange måter i et lovløst og rettsløst rom. Når det gjelder barn med rusrelaterte problemer og barn med komplekse atferdsforstyrrelser, er det beklagelig at det for mange av disse barnas vedkommende er foreldrenes ressursbakgrunn som avgjør om de kommer inn under psykiatriens ansvarsområde, eller om de plasseres under barnevernet. Vi trenger en sterkere oppbygging av de psykiatriske tjenester rettet mot barn og unge.

Så litt om noe som gjelder Arbeids- og administrasjonsdepartementets ansvarsområde. Fylkesmannens oppgaver er listet opp på en veldig god måte i budsjettproposisjonen, og jeg vil for Høyres del presisere fylkesmannens oppgave som rettsinstans, spesielt oppgaven som klage- og kontrollorgan for barn i barnevernsinstitusjon. Det er et arbeid innenfor fylkesmannens ansvarsområde som må prioriteres. Det er ingen grunn til å bruke manglende ressurser som forklaring på at man ikke oppfyller de forpliktelser man har, spesielt overfor barn i institusjon. Det må ha øverste prioritet. Og er det pengemangel, får en heller nedprioritere noe annet som er mindre viktig.

Når det gjelder arbeidsfordelingen mellom administrasjonsnivåene, er den saken til behandling. Vi forventer å få en proposisjon om en mer effektiv og hensiktsmessig fordeling innen stortingsperiodens utløp – vi må jo begynne å jenne litt på kravene om at vi skal få sakene fort – slik at vi kan få gått grundig gjennom dem. Vi ser av budsjettproposisjonen at det vil kreve en del lovendringer å forenkle og effektivisere forvaltningsnivåene. Høyre ser meget positivt på at lovendringsforslag kommer fortløpende. Det er ingen grunn til å vente til hele arbeidet er fullført før vi får de nødvendige lovendringsforslag.

Og så litt om Statskonsult: Vi ser det som meget viktig at Statskonsult får en liten pott av budsjettmidlene for på eget initiativ å kunne gå inn i den offentlige administrasjon for å komme med tilrådinge til effektivisering og forenkling også i statens sentrale organer. Det er gjerne slik at et organ vil beskytte seg selv mot egen effektivitetsvurdering, så hvis en skal få en effektivitetsvurdering av sentrale statsorganer, må det bli på Statskonsults initiativ. Derfor har vi foreslått at de får en pott til det.

Til sist: Høyre vil avsette en god pott – 304 mill. kr – til Statsbygg, slik at de kan ferdigstille påbegynte bygg, og slik at bygg som står på venteliste, kan ferdigprosjekteres og komme under bygging. Vi kan omsette veldig mye unødig papirarbeid til produktivt samfunnsnyttig arbeid, som f.eks. å få rasjonelle og gode etterspurte bygg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunnar Breimo (A): I sine generelle merknader i innstillingen understreket Høyre innledningsvis at det må stilles klare krav til offentlige tjenester, at de skal være tilgjengelige når folk trenger dem, at tjenestene skal ha en høy kvalitet og at de skal være tilpasset den enkelte brukers behov der og da.

Det høres veldig fint ut, men Høyre kutter jo nesten konsekvent i bevilgningene til offentlige tilbud i sine opprinnelige budsjettforslag. Og så vidt jeg husker, har de kuttet 4 milliarder kr i kommunebudsjettet for neste år.

Hvordan ser Høyre for seg at det offentlige skal makte å innfri de sterke kravene som de stiller her, med stadig mindre penger? Vi har stadig økende behov, og et stadig økende antall mennesker som stiller krav til kommunene. Er ikke Høyres opplegg et opplegg for privatisering ut fra en ideologisk grunnholdning? I så tilfelle burde man heller si det åpent.

Jeg vil også konfrontere Høyre med merknadene om fylkesmannens tilsynsoppgaver overfor barnevernet, ikke minst fordi Inger Stolt-Nielsen så sterkt understreket at man ikke måtte redusere det arbeidet. Men Høyre står her sammen med Fremskrittspartiet, om enn litt mer beskjedne: De kutter bare 10 mill. kr. Det Høyre foretar nå, er en forskuttering av en eventuell innsparing og så håper de det beste. Etter mitt syn er det mildt sagt en lite betryggende framgangsmåte som her velges.

Inger Stolt-Nielsen (H): Det sies i proposisjonen at det er lagt på plass noen nye økonomiregler og nye infrastrukturer basert på f.eks. IT som skal effektivisere hele forvaltningen, og vi forventer at dette gir en innsparing. 10 mill. kr på alle landets fylkesmannsembeter er oppriktig talt ikke særlig mye. Vi er overbevist om at det lar seg gjøre.

Så til offentlig tilgjengelige tjenester basert på kommuneøkonomiproposisjonen. Ja, det er slik at Høyre ville gi mindre i rammer til kommuneoverføringene, men så ville vi til gjengjeld la kommunene beholde mer av sine frie midler i skattepenger enn det som samarbeidspartnerne ble enige om. Dessuten ville også kommunene tjene på at elavgiften ikke ble satt opp. De ville også tjene på reduserte drivstoffkostnader. Både kommuner og fylker har pliktmessige transportkostnader. Så når en ser alle elementene sammen, ville Høyres forslag gi fylker og kommuner et bedre budsjett.

Rogalandsrepresentanten fortalte her i finansdebatten at med Arbeiderpartiets hjelp hadde mitt fylke, Rogaland fylke, fått 12 mill. kr, og det var mer enn det de ville fått etter Regjeringens opplegg. Etter Høyres opplegg ville Rogaland fylke fått 12,5 mill. kr, og så ville de i tillegg ha besparelsene ved en elavgift som ikke steg, ved reduserte drivstoffkostnader, ved reduserte avgifter og reduserte lønnskav. Så ut fra kommuneøkonomien er jeg overbevist om at Høyres budsjett ville satt kommunene langt bedre i stand til å yte tjenester. Og med et skatteopplegg som gir familiene større disposisjonsrett over egne inntekter, synker behovet for offentlige tjenester.

Anne Lise Lunde (KrF): Høyre står saman med Framstegspartiet i ei elendeomtale under kapitlet Tiltak i barne- og ungdomsvernet. Eg siterer:

«Disse medlemmer vil her vise til den negative utvikling man er vitne til både når det gjelder unge kriminelle, og den uro og utrygghet man har registrert

innen barne- og ungdomsskolen i 1999 bare ser ut til å øke.»

Handlingsplanen mot barne- og ungdomskriminalitet som vart lagd fram førre veke, viser at Regjeringa tek situasjonen på alvor. Mitt spørsmål er: Kvar har Høyre henta sin informasjon til det siterte situasjonsbiletet?

Etter det eg kjenner til, gir det forskingsresultatet NOVA utførte i 1998 på dette området, eit langt meir nyansert bilete av situasjonen blant unge i storbyane. Undersøkinga viser at positive haldningar, som m.a. respekt for lovverket, er eit rettare bilete enn vald, utagering og lovbrøt. Men undersøkinga avdekkjer ei lita gruppe tungt belasta ungdomar med omfattande åtferdsproblem. Desse representerer ca. 5 pst. av ungdomane som var med i undersøkinga. Eg kunne gått vidare med opplysningar frå kriminalstatistikken som byggjer på rapportar frå politikkamera.

No tilbake til spørsmålet: Kvar har Høyre henta sin bakgrunn for å vere med på denne dystre omtala av situasjonen blant barn og unge?

Inger Stolt-Nielsen (H): Høyre har selvfølgelig henta opplysninger der alle andre henter opplysninger, bl.a. fra NOVA-rapporten. Vi er i kontakt med politi, med barnevern og med skoler. Vi har henta opplysninger der opplysninger er å finne.

Heldigvis er det slik at hovedtyngden av våre ungdommer er kjempeflotte. Vi har en kjekk oppvoksende generasjon, med unntak for de få prosentene som har en atferd som er mer problemfylt, mer konfliktfylt, enn atferden til problemungdom før og faktisk gjør dem farlige både i forhold til seg selv og i forhold til omgivelsene. Vi har alltid hatt en liten del som ikke har klart å følge spillereglene, en liten del som har bydd på problemer, men problemene hos disse få er uten tvil større i dag og har også større konsekvenser. Vi ser at ulike former for farlig ungdomsdop er på fremmarsj i enkelte miljøer. Ungdom prøver seg på dop som har uhyggelige langtidsvirkninger. Dette er problemer vi ikke hadde før, og det er problemer som vi er nødt til å ta veldig alvorlig nå. Vi ser også at dette er en økende gruppe. Det står også i budsjettproposisjonen om kompleksiteten i barnevernet at barnevernets barn som har behov for både psykiatriske tjenester og andre tjenester, er en stadig mer utfordrende gruppe faglig, fordi problemene er tyngre og annerledes enn før.

Jeg registrerte at også Barneombudet for ikke så forferdelig mange dager siden skrev i avisen omtrent det samme som Høyre skrev i sine merknader til Ot.prp. nr. 63 for 1997-98 om barn i et lovløst rom, barn som ikke får den hjelp de har bruk for.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Unn Aarrestad (Sp): Dette er eit av dei viktigaste politiske områda me handsamar. Ein politikk som styrker familiar av alle slag, vil betra oppvekstmiljøet og vil vera med på å gjera storsamfunnet betre å leva i.

Barnehagestatistikken for 1998 syner auka bruk av korttidsplassar for born under tre år. Det er betre permi-

sjonsordningar, meir fleksibel arbeidstid og innføring av gradert kontantstøtte som har ført til at etterspørsla etter meir fleksible barnehagetilbod har auka. Samstundes er me kjende med at private barnehagar slit økonomisk, og nettopp desse har hatt svært mange av dei minste borna i barnehagen. Derfor er det nå så viktig å få ei endring i utbetalinga av driftstilskotet for å løfta drifta av desse barnehagane. Etter fleirtalsforslaget vil dette nå verta gjort.

For Senterpartiet har det heile tida vore viktig med eit reelt val med omsyn til kontantstøtta. Då er det viktig å ha nok barnehageplassar for dei små. Derfor ser me òg fram til komande barnehagemelding.

Sjølvtendig oppteningsrett til fødselspengar for fedrar har Senterpartiet kjempa for lenge. Til nå har det berre vore knytt til mora sine rettar. Dermed ville familiane ofte gå ned i inntekt når faren tok ut permisjon. Ennå er det dessverre slik at fedrane sine inntekter er høgare i gjennomsnitt. Nå må det vera rett at òg far kan ta ut permisjon og dermed få høve til å verta kjend med nykomlingen i familien. Til nå har faktisk berre to tredjedelar av fedrane nytta seg av dei fire vekene dei har hatt rett til pappapermisjon. Svært få har teke ut meir. Elles er det ingen grunn til å tru at ikkje far skal kunna ta sitt ansvar og få sin kos på dette feltet. Dette er likestilling på det beste.

Forbrukarrådet har vorte stadig viktigare. Målsetjinga er å sikra forbrukarane gode og sikre produkt i tillegg til at ny kunnskap og marknadsutvikling har fått ny verdi i denne samanhengen. Forbrukarane si kvalitetsoppfatning har endra seg. Politikken på dette området har fått eit meir politisk innhald. Dette har me sett tydeleg ved at Forbrukarrådet har vore meir aktivt både nasjonalt og internasjonalt på matvaresida ved endringar av EU-direktiv om genmodifiserte organismar og utviding av EØS-avtalen på veterinærområdet.

Forbrukarar og styresmakter i fleire europeiske land opplever nå ei stigande erkjenning av at etikk, sosialt ansvar, miljø og interesse for forbrukarkrav er føresetnader for langsiktig inntening i arbeidslivet. Dette reknar eg med at det kan verta brei debatt om i tilknytning til forbrukarmeldinga.

Når det gjeld dei politiske partia, har dei ein sentral plass i vårt folkestyre og parlamentariske system. Offentlege løyvingar til politiske parti har som grunnlag å styrkja dette på alle nivå og gjera det mogleg å driva ein brei, landsomfattande organisasjon. Eg er derfor glad for at det nå er eit solid fleirtal som støttar at det er like mykje pengar som skal utbetalast i offentleg partistøtte lokalt, sjølv om valdeltakinga vart lågare i år enn tidlegare. Etter tidlegare reglar vil dette ha vore redusert. Det er lite ønskeleg at dei politiske partia i større grad skal verta avhengige av næringslivet, privatpersonar eller private organisasjonar for å gjennomføra drifta.

Systemet nå er slik at tilskotet til dei politiske partia sine ungdomsorganisasjonar vert gitt etter stemmetalet til moderpartia. Senterpartiet meiner dette er urettferdig i forhold til den medlemsmassen og den aktiviteten ungdomsorganisasjonane har, sidan dei er heilt sjølvstendige organisasjonar. Derfor bør dei partipolitiske ungdomsor-

ganisasjonane sikrast eit grunnbeløp før den resterande delen av løyvingane vert fordelt etter partistorleik. Nå er det ingen ungdomsorganisasjon som vert så mykje subsidiert pr. medlem som framstegspartiungdommen med sin subsidieskredd. Samtidig ser dette partiet det som uheldig at politiske parti gjer seg avhengige av store inntekter frå det offentlege. Det må vera eit paradoks for det partiet.

Nå ser me fram til og håpar at støtta til ungdomsorganisasjonane kan rettast opp ved neste budsjettbehandling, for å få ei meir rettferdig ordning på dette feltet.

Gunnar Breimo (A): Det er ett forhold som jeg alltid har undret meg over, nemlig hvor vanskelig det er i dette rike samfunnet vårt å finne midler til forebyggende barne- og ungdomsarbeid, arbeid for å forhindre at barna våre kommer skjevt ut. Situasjonen er jo den at når skadene er skjedd, er samfunnet bare nødt til å punge ut for å reparere både de rent materielle og de menneskelige skadene. Og altfor ofte kommer vi til kort, særlig på det menneskelige plan. Skadene lar seg ikke reparere.

Det er et paradoks at jo rikere vi blir som nasjon, jo verre ser det ut til å bli å finne penger til forebygging. Det vi foretar oss, blir altfor ofte det jeg vil kalle for klatting, selv om intensjonene er aldri så gode. Det mangler ikke på gode forsetter og handlingsplaner, men når det kommer til den økonomiske biten, tør vi liksom ikke kline ordentlig til, selv om de fleste av oss erkjenner at det er snakk om utgifter til framtidige utgifters besparelse. Det er jo nemlig slik at det vi investerer i forebygging, vil vi få mangedobbelt igjen på et senere tidspunkt.

Jeg skulle ønske vi kunne få en skikkelig og omfattende debatt om disse sammenhengene. Kanskje kan Regjeringens stortingsmelding, Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet, danne grunnlag for en slik debatt. Debatten må ikke bare dreie seg om hvilke tiltak som skal settes inn, for der tror jeg vi fort kan bli enige om mye. Det må også bli en debatt om hva vi er villige til å satse av økonomi når det gjelder oppfølgingen.

I det budsjettet vi i dag behandler, ligger det flere små bevilgningsforslag som tar sikte på forebygging. Men med all respekt: Det blir for smått sett på bakgrunn av de store utfordringene vi står midt oppe i.

I et innlegg tidligere i dag kom jeg inn på de siste års prioriteringer og pekte på at når viljen virkelig er der, er også pengene der. Det finnes altså ingen økonomisk unnskyldning for ikke å ta et krafttak på dette området. Og attpåtil er det som sagt snakk om å investere i framtiden på en måte som gjør at både samfunn og enkeltmennesker får mye mer igjen enn det det vil koste i dag.

Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen har også ansvaret for en vesentlig del av Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett. Også det budsjettet inneholder svært viktige budsjettposter. Jeg finner grunn til å trekke fram bevilgningene til fylkesmannsembetene spesielt. Komiteens flertall bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser i en merknad til det forhold at antallet årsverk er redusert med hele 8,7 pst. i perioden 1996–1998, uten tilsvarende reduksjoner i ar-

beidsoppgavene. Dette har skjedd som en følge av kravet om å tilpasse aktiviteten til de vedtatte budsjetttrammene. Flertallet er selvsagt enig i at også fylkesmennene må holde sine budsjetter, og at de må gjennomføre omstillingsprosesser. Likevel uttrykker vi bekymring for at dagens situasjon kan gå ut over svake grupper – f.eks. innenfor barnevernet – samt rettssikkerheten generelt. Flertallet understreker derfor viktigheten av at den igangsatte omstillingsprosessen gjennomføres raskest mulig, og at den blir fulgt opp av en grundig evaluering av situasjonen.

Det er påfallende at Høyre og Fremskrittspartiet ikke har villet støtte denne merknaden, på tross av at også de er opptatt av rettssikkerheten, spesielt innen barnevernet. Etter en merknad hvor de to partiene viser til at 16 av 18 fylkesmenn brøt regelverket som skal ivareta hensynet til en av samfunnets svakeste grupper, konkluderer de med å forvente ytterligere reduksjoner i bemanningen og foreslår et kutt på henholdsvis 10 mill. kr og 34 mill. kr. Det styrker ikke akkurat troverdigheten til de to partiene på dette området.

De siste årene har det bare blitt verre og verre for boligøkende i våre større byer. Spesielt gjelder det Oslo, vår vanstyrte hovedstad. Arbeiderpartiet og SV har funnet det riktig at også staten bidrar til å avhjelpe nøden. Derfor står vi sammen om en merknad der vi ber departementet vurdere om noen av eiendommene som forvaltes av Statsbygg, kan disponeres til boligformål for de mest vanskeligstilte. På bakgrunn av statsrådets relativt positive svar på spørsmål i spørretimen virker det litt underlig at ikke sentrumspartiene kunne støtte merknaden. Vi er selvsagt klar over Statsbyggs primære oppgave, men i en ekstremt vanskelig situasjon må alle muligheter prøves. Jeg håper statsråden likevel vil foreta den vurderingen hun ikke var uvillig til å gå inn i.

Avslutningsvis vil jeg i likhet med Grethe Fossum gi uttrykk for bekymring over at Regjeringen gjentatte ganger kommer på kollisjonskurs med fagbevegelsen ved på en egenrådig måte å gripe inn i inngåtte avtaler, som AFP- og ventelønnsordningen. Endringer i denne type avtaler må skje i samråd med partene. Også i framtiden vil vi være avhengig av å ha en ansvarlig fagbevegelse som medspiller, ikke bare som motpart.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: For Regjeringa er det eit hovudmål å leggja til rette for gode oppvekst- og levekår for born og unge, ein trygg økonomisk og sosial situasjon for familiar med born og full likestilling mellom kvinner og menn i høve til å delta på lik linje i heim, arbeidsliv og samfunn. Regjeringa prioriterer ein politikkk som gir valfridom for småbarnsfamiliane gjennom kontantstøtte og auka barnehagedekning, og tiltak for meir fleksibilitet i familie- og arbeidsliv.

Målet om full behovsdekning i barnehagesektoren står fast. Alle familiar som ynskjer det, skal få tilbod om barnehageplass til borna sine. I framlegg til statsbudsjett er det lagt opp til at det skal etablerast 4 000 nye barnehageplassar for born over tre år. Går utbygginga i 1999 som planlagt, reknar vi med å nå målet om full behovsdekning i år 2000 for denne aldersgruppa.

Ut frå tilbakemeldingar frå kommunane om kva for planar og behov dei har på barnehagesektoren, ser det ut til at det vil ta noko lengre tid før utbygginga vil vera fullført for born under tre år. For å auka tempoet i barnehageutbygginga, har Regjeringa foreslått at det skal innførast eit stimuleringsstilskot.

Gjennom budsjettforliket i Stortinget er det lagt til rette for at det skal byggast 2 000 fleire barnehageplassar enn dei 6 000 Regjeringa hadde lagt opp til. Saman med stimuleringsstilskotet vil dette vera eit viktig bidrag for å nå målet om full valfridom for fleire småbarnsfamiliar.

I stortingsmeldinga om barnehagepolitikken som skal leggast fram for Stortinget om kort tid, vil Regjeringa presentera ein handlingsplan for det arbeidet som står igjen for å nå full behovsdekning. I tråd med avtalen mellom regjeringspartia og Høyre og Framstegspartiet vil vi i meldinga òg leggja fram forslag som vil sikra ein større grad av likebehandling av kommunale og private barnehagar frå kommunane si side.

Gjennom dei to åra sentrumsregjeringa har vore i posisjon, har vi vist stor handlekraft på det familiepolitiske området i tillegg til barnehagesektoren og kontantstøtta. For det fyrste vil eg nemna fedrane, som får sjølvstendig oppteningsrett til fødselspengar. Eg registrerer med glede at ein samrøystes komite sluttar opp om forslaget. Det har ikkje mangla på viljeserklæringar opp gjennom åra i forhold til ei slik reform, og no blir den ein realitet. For det andre blir barnetrygda utvida til 18 år. Gjennom denne endringa kjem vi i møte eit sterkt ønske frå mange foreldre med større born.

Regjeringa ser det som viktig å sikra born og unge gode og trygge oppvekstkår, og vil styrkja innsatsen for born og ungdom. I budsjettet legg vi opp til ein auke i løyvingane til internasjonalt ungdomssamarbeid. Støtta til dei frivillige barne- og ungdomsorganisasjonane aukar òg.

Utviklingsprogrammet for styrking av oppvekstmiljøet blir ført vidare. Målet er å styrkja dei lokale oppvekstmiljøa gjennom eit breitt samspel mellom offentlege og frivillige krefter. Som Stortinget er kjent med, har Regjeringa i samsvar med signala i budsjettproposisjonen for inneverande år løyvd ekstra midlar for 1999 til både barne- og ungdomsorganisasjonane og utviklingsprogrammet.

Valdsutvikling blant born og unge uroar oss alle. Sist veke la Regjeringa fram ei stortingsmelding om handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet. Planen skal gjennomførast i samarbeid mellom fem departement over ein periode på fem år.

Barne- og familiedepartementet har gitt øyremerkte midlar til fylkeskommunane sitt arbeid med born og unge med alvorlege åtferdsproblem sidan 1995. Løyvinga har gått til fagleg opprusting, som f.eks. kvalitetssikring av institusjonar og kompetansetiltak for personalet. Kommunane disponerer ikkje sjølv over den kompetansen som trengst i denne typen saker. Derfor er det så viktig at det blir utvikla fylkeskommunal spisskompetanse som kan hjelpa kommunane med å finna gode opplegg for born og unge med alvorlege åtferdsproblem.

I tråd med dette følgjer vi òg opp konklusjonen frå ei ekspertgruppe nedsett av Noregs forskingsråd på oppdrag frå Barne- og familiedepartementet og Sosial- og helsedepartementet. Rapporten konkluderer med at institusjonar åleine ikkje eignar seg for ungdom med alvorlege åtferdsproblem. Dei same to departementa samarbeider om opplæring i fylka i to ulike metodar, den eine eit familiebasert tilbod til ungdom som er kjenneteikna av alvorlege åtferdsproblem. For yngre born dreier det seg om ein metode som går ut på å trenast foreldre i å bruka alternative og meir høvelege strategiar i kvardagen for å handtera dei åtferdsvanskane som borna har. Begge metodane kan dokumentera gode resultat i USA.

Mens menn oftest blir utsette for vald på offentlig stad, blir kvinner i særleg grad utsette for vald i heimane sine. Tal frå politiet syner at valden mot kvinner som oftest blir utført av noverande eller tidlegare ektemenn eller sambuarar. Ofte blir born vitne til vald mellom foreldre.

Samfunnet har ansvar for å leggast forholda til rette slik at denne – ofte usynlege – valden kan førebyggast. Nettopp førebygging er sentralt i Regjeringa sin handlingsplan mot vald mot kvinner.

Regjeringa er svært opptatt av korleis det kommersielle presset påverkar born og ungdom. I tråd med stortingsmeldinga om forbrukarpolitikken er det nedsett eit eige utval som skal greia ut tiltak for å redusera det kommersielle presset overfor born og ungdom. Utvalet skal leverast si innstilling innan oktober neste år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe G. Fossum (A): Jeg må innrømme at jeg er litt forvirret over det representanten Lånke fremfører fra denne talerstol, og det statsråden svarer i brev til komiteen. Det gjelder fedrenes selvstendige opptjeningsrett.

Jeg vil gjerne fra statsrådets side ha en definisjon på hva selvstendig opptjeningsrett er for menn og for kvinner, fordi den selvstendige opptjeningsretten for menn er knyttet til at kvinnen etter fødsel er i 75 pst. stilling eller i gang med fulltidsstudier, mens den selvstendige opptjeningsretten for kvinner ikke er avhengig av det mannen har av arbeids- eller studieinnsats. Vi kan få dobbeltomsorg hvis mannen er uføretrygdet, om han er hjemme. Uansett hva mannen gjør, har kvinnen full rett til fødselspenger. Det betyr at det er en forskjell på menn og kvinner. Er det likestilling?

Jeg vil gjerne spørre statsråden: Hvem har rett? Er det modellen til Lånke, som synes dette er et skritt i riktig retning og vil gå videre, eller er det statsrådets modell, som faktisk vil si en forskjell mellom menn og kvinner, som er rett? Og hvis det er statsråden som har den rette modellen på vegne av Kristelig Folkeparti, vil jeg gjerne vite når hun har tenkt å ta fra kvinner den selvstendige opptjeningsretten, slik at vi kan være helt sikre på at kvinner og menn ikke har omsorg samtidig i hjemmet.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Ja, vi har vel rett begge to, både representanten Lånke og eg. Det som

er heilt klart, er at det å foreslå egne oppteningsrettar for fedrar har veldig mange snakka om i fleire år. Ingen har foreslått det før vi foreslo det no. Eg vil karakterisera det forslaget som vi har lagt inn i budsjettet, som ein god start på ei god sak.

Vi kjem tilbake til Stortinget med denne saka, der vi meir detaljert skal meisla ut korleis modellen vår kjem til å vera. Då vil vi ha ein breiare debatt om sjølve fedrerettane. Men eg må ærleg innrømme at eg synest det er litt pussig at spørsmålet skal ha slik ein negativ valør, fordi eg trudde faktisk dette var noko som dei fleste ville bli glade for. Vi er opptatt av og har tatt utgangspunkt i Longva-utvalet si innstilling, som gjekk inn for at fedrane skulle få ta i bruk rettane dersom det ikkje vart dobbeltomsorg. Då kan ein gjerne seia at det er ein forskjell på dei rettane fedrane får, og dei rettane mødrene får. Men det kjem vi til å ha ein grundigare debatt om når vi legg fram saka for Stortinget. Eg er sjølv sagt innstilt på å lytta til kva Stortinget seier. Samtidig har det ein kostnad.

Vi har no starta ein prosess for å gi fedrane reelle rettast. Ei slik sak kan sjølv sagt forbeholdt i åra som kjem, dersom vi finn grunn til det. Men eg trur vi bør bli einige om at det ikkje er den beste økonomien å gi dobbeltstøtte til foreldra slik at begge foreldra, dersom dei er friske og oppegåande og ikkje-studerande, skal få høve til å vera heime samtidig over lengre tid. Det ynskjer eg i alle fall å avgrensa det til. Så får vi sjå konkret kva som blir resultatet, etter at vi tar ein grundigare debatt om modellen i Stortinget når vi legg fram saka.

Per Sandberg (Frp): Statsråden bruker mye tid på barnevern og forebyggende arbeid i forhold til ungdomskriminalitet og de problemene vi i dag ser ute i gatene og i skolene.

Representanten Breimo fra Arbeiderpartiet var inne på Fremskrittspartiets og Høyres prioriteringer i forhold til kutt i bevilgningene.

Jeg vil gjerne spørre statsråden om svaret på forebygging av den ungdomskriminaliteten vi ser i dag, er flere midler, når vi ser at det bevilges 116 mill. kr under Barne- og ungdomstiltak, 200 mill. kr under Tiltak i barne- og ungdomsvernet, 133 mill. kr under Familievern, bl.a., og det er ytterligere bevilgninger under andre kapitler når det gjelder forebygging.

Statsråden bruker også litt tid på den handlingsplanen som er lagt fram. Jeg vil sitere fra en pressemelding fra NTB:

«Neste år starter en prøveordning med ungdomskontrakter der unge lovbytere kan slippe straff dersom de gjør opp for seg og endrer adferd. Det opplyste justisminister Odd Einar Dørum da han torsdag sammen med barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland presenterte regjeringens nye handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet.»

Jeg spør da: Er det ikke akkurat det problemet vi står midt oppe i, at barn og ungdom ikke får stå ansvarlig for sine handlinger? Er det ikke rett og slett det som er problemet når vi opplever sånne situasjoner som den vi had-

de i forrige uke, da en person forårsaket en 26 år gammel mors død og så i ettertid stod fram og fortalte at det ikke var hans skyld, men det var politiets og det offentliges skyld? Er det ikke det som er situasjonen i dag, at vi må gjøre slike ungdommer ansvarlige for sine handlinger?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg trur svaret på spørsmålet frå representanten Sandberg er samansett. Svaret er nok både meir midlar og at midlane kan brukast betre. Vi kan ha betre samordning mellom dei ulike etatane, mellom dei ulike tilboda til born og dei som har ansvaret for dei. Handlingsplanen inneheld ei rekkje slike tiltak. Nokre av dei vil krevja meir midlar og andre treng det ikkje, så eg trur det er begge delar.

Eg har òg lyst til å understreka at løysinga sjølvstakt ikkje er at born og unge ikkje skal stå ansvarlege for handlingane sine, men det å stå ansvarleg for handlingane sine er ikkje nødvendigvis det same som at straffa skal vera så streng som mogleg. Det kan vera mange grunnar til at born og unge forgrip seg, både på eldre og yngre, og på ulike måtar. Dei fleste av dei som har det verst, har òg hatt ein utruleg vond barndom. Dei har hatt store problem i mange år, og mange av dei treng faktisk handsaming, omtanke, omsorg og ein ny start meir enn dei treng strenge straffar.

Eg er glad for at vi kan sjå dette i samanheng. Det er ikkje snakk om å sy puter under armane på nokon, men det er faktisk snakk om å gi dei eit alternativ for å få dei på rett kjøl. Om vi klarer å finna grep som faktisk gir desse ungdommane ei ny sjanse, synest eg på ein måte at diskusjonen om strengare straffar eller ikkje er ganske uinteressant. Det er faktisk det beste for dei sjølve, og det er òg det beste for samfunnet, om vi klarer å få det til.

Trond Helleland (H): Kristelig Folkeparti ønsker å framstå som barnefamiliens venn – ja, kanskje barnefamiliens aller beste venn! Årets budsjettforlik må således være en skuffelse for dem som har satt sin lit til at Kristelig Folkeparti vil være en pådriver for bedrede vilkår for barnefamilien.

Omleggingen av barnetrygden er det så langt bare Finansdepartementet som har grunn til å juble over. Statsråden har selv slått fast – på spørsmål fra Høyre – at en trebarnsfamilie vil tape i overkant av 35 000 kr på omleggingen av barnetrygden gjennom en 18-årsperiode. Hva sier statsråden til denne gruppen og alle andre grupper som taper på denne omleggingen i barnetrygden?

Departementet slår på side 124 i budsjettet fast at 14 pst. av de private barnehagene står på konkursens rand. Dette utgjør over 10 000 barnehageplasser. I budsjettet tar en overhodet ikke konsekvensene av dette, men velger heller å lokke nye private og offentlige barnehageetablerere med stimuleringsstilskudd, slik at en da kanskje skal kunne opprette 8 000 nye plasser neste år. Ser statsråden paradokset i det at mens 10 000 private barnehageplasser står i fare for å bli nedlagt, skal en stimulere til etablering av nye plasser?

Etter Høyres mening er det sannelig på tide at barnehagemeldingen kommer, slik at Regjeringens grenseløse

passivitet på området private barnehager kan rettes opp. Er statsråden bekymret for de private barnehagenes driftssituasjon, eller er planen å snikkommunalisere alle private barnehager?

Oddbjørg Ausdal Starrfelt hadde her teke over presidentplassen.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Fyrst til spørsmålet om barnefamiliene sin økonomiske situasjon – det er med undring eg heile denne hausten har høyrte Høgre sin argumentasjon i forhold til barnefamiliene sin økonomiske situasjon.

For det fyrste har Regjeringa gjort den jobben som vi lovde å gjera i kontantstøtteavtalen. Vi gjekk faktisk lenger enn i kontantstøtteavtalen i forhold til å føreslå barnetrygd til fylte 18 år, utan at totalbeløpet aukar, som det står i avtalen, ein avtale leiaren til Trond Helleland har vore med på å skriva under, òg leiaren i Framstegspartiet. Eg er godt nøgd med resultatet. Det å fordela dei same pengane på fleire born utan at nokon skal tapa på kort sikt, forstår ikkje eg at det ein gong går an å prøva å problematisera. Vel trur eg på under, men eg har ikkje ein gong bede om eit slikt under som dette.

Det andre eg legg merke til, er at Høgre gjer det at vi ikkje har prisjustert barnetrygda i år, til eit stort poeng. Høgre sa ingenting om det i fjor, og heller ikkje i forfjor – då vart heller ikkje barnetrygda prisjustert. Då var ikkje dette eit problem i det heile tatt, men i år er det eit problem, fordi vi har ein budsjettavtale med Arbeidarpartiet. Barnetrygda har ikkje vore prisjustert sidan 1994, trur eg, og vi får sjå kva vi får råd til neste år, men eg synest i alle fall ikkje det er det store poenget og at det vil føra til at barnefamiliene vil få det så veldig mykje verre. Dei 35 000 kr som desse familiane tapar, er altså 55 kr pr. barn pr. månad – det er ikkje det store beløpet – men dei får altså barnetrygd i 18 år, og det seiar faktisk barnefamiliene at dei ynskjer. Når borna er 16 og 17 år, er dei faktisk dyrare enn både borna til Trond Helleland og borna mine er for tida.

Til det siste spørsmålet, som går på private barnehagar: Barnehagemeldinga kjem før jul, og der vil vi òg ha løysingar på korleis vi vil sørgja for at dei private barnehagane ikkje skal kommunaliserast, men skal kunna overleva.

Ågot Valle (SV): I alt arbeid med barn trengs det styrket tverrfaglig samarbeid, og det understreker også Regjeringa i den handlingsplanen mot barne- og ungdomskriminalitet som er lagt fram. Det er jeg helt enig i.

Men så har jeg erfaring for at når de forskjellige etatene som skal samarbeide, har dårlige kår, dårlig råd, så har også samarbeidet dårlige kår, for lederne for de forskjellige institusjonene, skolene, barnehagene, barnevernet eller hva det er, har fått én veldig tydelig beskjed, og det er at de skal holde budsjettene. Vi vet at mange av etatene har trange budsjetter. Hvorfor det? Jo, fordi kommuneøkonomien hele tida har sakket akterut. Det har sin bakgrunn i at det private forbruket har økt med 12 milliarder

kr i 1999, det kan kanskje ha noe med det kommersielle presset mot barn å gjøre; det kan kanskje være en sammenheng her. Det fører også til større forskjeller. Regjeringa understreker jo hvor viktig det er å utjevne forskjellene også i kampen for å få bedre oppvekstvilkår. Her trengs det altså en gedigen omfordeling fra privat sektor over til kommunene, og jeg vil gjerne spørre statsråden, som Kristelig Folkepartis leder, hva hun har tenkt å gjøre for å få til den omfordelinga.

Så vil jeg over til situasjonen for homofile og lesbiske. Deres interesser blir pr. i dag langt på veg ivarettatt av LLH. Og jeg er veldig glad for den stortingsmeldinga som kommer på bakgrunn av den NOVA-rapporten som nok sendte noen sjokkbølger inn i alle miljø. Men imens må altså arbeidet gjøres, og da er økonomien til LLH helt avgjørende for at de skal kunne ivareta de oppgavene de har i dag.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre økonomien til LLH, slik at de kan bli i stand til å ivareta disse oppgavene?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg har lyst til å minna representanten Valle om at eg ikkje står på talarstolen som leiar i Kristeleg Folkeparti, eg står her som barne- og familieminister, og eg vil gjerne svara på spørsmål som barne- og familieminister. Det er av og til freistande å byta rollene, men det skal eg ikkje la meg freista til.

Når det gjeld omfordelinga i forhold til det private forbruket og kommunane sitt ynske om meir midlar, er det ein interessant diskusjon. Vi har lagt fram ei stortingsmelding om utjamning i levekår der vi peikar på ein del poeng i så måte, og den skal handsamast i Stortinget. Noko av det er òg følgt opp i budsjettet, men noko må følgjast opp i neste omgang. Alt kan ikkje gjerast på ein gong.

Når det gjeld ein auke i støtte til LLH, så veit representanten Valle at vi diskuterer ei omlegging av støtta til dei familiepolitiske organisasjonane. Eg fekk ei innstilling i vår med omsyn til ei omfordeling, men eg valde ikkje å gjennomføra den frå 2000 av, fordi eg veit det ville ha fått ganske store følgjer for støtta til m.a. LLH og somme andre organisasjonar, mens andre igjen ville ha fått mykje meir. Eg følte at den omfordelinga som vart føreslått, var veldig drastisk, spesielt for LLH, så det har eg utsett eit år. Og kva vi kjem til å føreslå til neste år, kan eg sjølv sagt ikkje seia noko om enno.

Eg har lyst til å minna om at LLH fekk nesten 1 mill. kr i støtte for nokre år sidan, og den har stadig blitt kutta av arbeidspartiregjeringa utan at nokon har gjort noko nummer av det. Eg har òg lyst til å leggja til at eg faktisk er glad for dei 100 000 kr det er funne rom for til LLH i budsjettforliket mellom Arbeidspartiet og sentrumspartia. Eg føler nok òg, som SV skriv i innstillinga, at LLH er plassert litt feil i budsjettet, og eg skal gå inn og sjå på kva vi kan gjera med det. Eg er opptatt av den same problemstillinga som Ågot Valle reiste, men eg kan ikkje lova noko meir i auke enn det dei får gjennom budsjettforliket. Så får vi koma tilbake til den totale situasjonen for organisasjonen til neste år.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Per Roar Bredvold (Frp): I dagens samfunn er det mye som tyder på at familien som samlivsform er truet. Det blir stadig flere enslige og et stadig økende antall enslige forsørgere. Flere velger samboerformen i stedet for ekteskap, antall skilsmisser øker, forbindelsene er mindre forpliktende enn før og det er lettere å skifte partner. Familiestrukturen er i oppløsning. Dersom vi ønsker at familien fortsatt skal være det bærende samfunnselementet, må vi snu denne utviklingen.

På spørsmålet om familien, slik vi kjenner den opp gjennom historien, er av betydning for samfunnet, samfunnets utvikling, borgernes livskvalitet og utviklingsmuligheter, må svaret bli et ubetinget ja. For den enkelte gir familien tilknytning, samhörighet, tilhörighet, fellesskap, trygghet, beskyttelse og langt på vei en mening med livet, selv om ikke alle familiemedlemmer til enhver tid føler at det å ha familie er udelt positivt.

Det har med all tydelighet vist seg umulig for det offentlige å overta alle de omsorgsoppgaver som tidligere ble utført av familien. Den sosialistiske samfunnstanken om at velferdsstaten – fellesskapet – skulle påta seg de omsorgs- og oppdrageroppgavene som tidligere tilfalt familien når de voksne familiemedlemmene forlot hjemmet, har vist seg å være urealistisk. Velferdsstaten makter ikke å løse oppgavene, og mange av familiene klarer det heller ikke lenger. Dette går ut over de svakeste i samfunnet, og barna blir den lidende part.

De siste 15-20 årene har det skjedd en endring i rammene for stabile familieforhold. Familiens muligheter til å ha en stabil omsorgs- og oppdragerfunksjon er vesentlig svekket, kanskje særlig på grunn av økte leveomkostninger. Det har samtidig skjedd en utdanningsekspløsjon, og stadig flere personer har tatt utdanning utover grunnskolenivå og valgt å gjøre aktivt bruk av utdannelsen ved å søke lønnet arbeid. Holdninger blant folk til arbeid som utføres i hjemmene, og den økonomiske forskjellsbehandling fra myndighetenes side av en- og toinntektsfamiliene, har gradvis ført til at hjemmene har blitt tømt for voksne personer store deler av døgnet.

Familien er først og fremst viktig av hensyn til barna og deres fremtid. Derfor må forholdene legges til rette slik at familiens muligheter til selv å ta ansvar for sine barn, deres oppdragelse og utvikling styrkes. Her har kontaktstøtten vist at i hvert fall en del av disse problemene kan løses ved denne form for likebehandling. Her har foreldrene fått en valgmulighet for hvordan de kan løse sine daglige gjøremål på en slik måte at familien kan være mer sammen uten at dette går ut over økonomien i altfor stor grad.

Fremskrittspartiet er overbevist om at foreldrene er de som er best egnet til å ta seg av sine barn. Derfor er det viktig å legge forholdene til rette for at en av foreldrene kan være hjemme mens barna er små. Det gjøres etter Fremskrittspartiets mening best ved bl.a. å sørge for et bedre økonomisk grunnlag for småbarnsforeldrene gjennom en ektefelledelt beskatning, økt barnetrygd samt fradrag for alle reelle utgifter til barnepass og nå sist kontaktstøtte. Det er interessant å se at en del motstandere av denne ordningen nå ser ut til å kunne akseptere denne i mer eller mindre grad.

For at alle foreldre skal få reelle muligheter til å velge mellom å arbeide hjemme eller ute, må overføringene til barnefamiliene være nøytrale, slik at alle mottar like meget i støtte fra det offentlige. Støtten må derfor være så stor at valget blir reelt, at man har anledning til å velge bort en arbeidsinntekt.

Så tilbake til det grunnleggende i en familiedebatt, nemlig hvem som skal bestemme hva som er best for den enkelte familie og dens livsform. Er det staten eller er det den enkelte familie? At samfunnet, inklusiv familien, må ha visse kjøreregler, er vi alle enige om. Men når disse reglene er fastlagt, er det etter Fremskrittspartiets syn ikke den miste tvil om at det må være den enkelte families ansvar og rettighet å ivareta seg og sine på den beste måten. Jeg tror ikke at det er noen familier i dette land som er helt like på alle områder og dermed passer inn i det samme mønsteret. Derfor må vi gi familiene frihet og økonomi til å innrette seg innenfor de fastlagte kjøreregler, nettopp slik denne familien ønsker.

Trond Helleland (H): Årets budsjettforlik vil, i motsetning til hva budsjettkameratene ynder å fremstille det, innebære et kraftig angrep på barnefamilienes økonomi. Arbeiderpartiet fant tiden inne for å godta kontantstøtten for å gi det norske folk en bedre fordelingspolitikk, spesielt med tanke på grupper som har en vanskelig økonomi. Barnefamiliene var åpenbart en prioritert målgruppe som skulle nyte godt av den nye fordelingspolitikken. I denne argumentasjonen ligger det også under at et forlik med Høyre ville svekke barnefamilienes økonomi.

Samtidig ønsker Kristelig Folkeparti å framstå som barnefamilienes beste venn og velgjører, og de markedsfører seg selv som et familieparti. Da finner jeg det oppsiktsvekkende og avslørende at budsjettforliket innebærer et tap for barnefamiliene på 1,1 milliarder kr, og det kun innenfor budsjettet til Barne- og familiedepartementet. Økt elavgift, økt bensinavgift og en del andre avgifter som går i feil retning for også barnefamiliene, er ikke tatt i betraktning.

Høyre var, som statsråden var inne på, med på å utvide en utvidelse av barnetrygden til 18 år, men vi forbeholdt oss retten til å vurdere hvordan de konkrete forslagene ville slå ut. Det har vi gjort, og resultatet er ikke mye å hoppe i taket for. Neste år vil satsene for barnetrygden bli redusert, slik at en får 9 948 kr for første og andre barn, mot 11 112 kr i dag. For tredje og følgende barn reduseres satsen fra 13 092 kr til 10 994 kr årlig. Dette er angrep mot dem som ønsker å få flere enn to barn, og jeg skulle tro Kristelig Folkeparti ville være positiv til at de skulle få litt ekstra i barnetrygd. Samtidig som barnetrygden utvides til 18 år, reduseres forsørgerfradraget for barn mellom 16 og 18 år, fra ca. 2 500 kr til ca. 1 800 kr.

Dersom en tar en trebarnsfamilie, som jeg før har nevnt, ville denne tape 35 938 kr på Arbeiderpartiets og Regjeringens barnetrygdforlik. Så kan en si at dette er lite – dette er 50 kr i måneden – men realiteten er at det er en svekkelse av barnetrygden. Og når statsråden i sitt svar på min replikk er inne på at Høyre ikke har prisjus-

tert eller foreslått å prisjustere barnetrygden de to siste årene, har det en veldig klar sammenheng med en annen reform som vi har gått sammen om, nemlig kontantstøtten. Hvis statsråden går tilbake til foregående budsjett, før kontantstøtten ble innført, vil hun se at Høyre hvert år har foreslått å justere barnetrygden, og det tror jeg jammen Kristelig Folkeparti har vært med på også. Men nå er altså muligheten der til å gjøre det, uten at statsråden har fulgt opp. Jeg håper det i hvert fall vil bli sett på til neste år, for barnetrygden har stått stille siden 1993. Resultatet av forliket er således blitt en dårlig familiepolitikk og en dårlig fordelingspolitikk.

Vi ønsker å beholde dagens ordening med hensyn til barnetrygd. Høyre vil også beholde forsørgerfradraget i skatt, som Regjeringen foreslo å fjerne. Høyres alternativ innebærer en styrking av barnefamilienes økonomi, med 500 mill. kr i forhold til Regjeringens forslag. Gjennom avtalen med Arbeiderpartiet har Regjeringen oppnådd å svekke barnefamilienes økonomi ytterligere, med 400 mill. kr utover den innstrammingen på 700 mill. kr som lå i det opprinnelige budsjettforslaget. Det virker som om Regjeringen vil sende regningen for kontantstøtten til familier med eldre barn. Det var ikke intensjonen bak den kontantstøtteavtalen regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet inngikk.

Ellers må jeg som saksordfører for kontantstøtten si meg fornøyd med at år 2000 vil være det første året der alle elementene i kontantstøtten er på plass i henhold til den mye omtalte kontantstøtteavtalen, og det er bra. Neste år vil det bli utbetalt 3 000 kr pr. barn pr. måned, og vi får i tillegg den femdelingen av kontantstøtten som har vært viktig for Høyre for å ivareta valgfriheten.

En ting som bekymrer meg mer, er de private barnehagenes driftssituasjon. Det blir å kaste blå i øynene på folk når Regjeringen og Arbeiderpartiet setter av 45 mill. kr til stimuleringsstilskudd for nye barnehageplasser og samtidig peker på at 14 pst. av de private barnehagene har en så dårlig økonomi at de risikerer å bli nedlagt. Høyre foreslår i sitt alternative budsjett å sette av 227 mill. kr som et særtilskudd til private barnehager for å lette driftssituasjonen noe, i påvente av behandlingen av barnehagemeldingen, som skal legges fram før jul. Jeg er glad for det signalet statsråden gir, at de private barnehagene skal ivaretas og ikke snikkommunaliseres. Jeg ser derfor med stor forventning og spenning fram til barnehagemeldingen, slik at vi nå kan få snudd passiviteten som har vært her, at vi kan få en politikk som er noe mer offensiv og positiv, og at vi også kan nå målet om full barnehagedekning på en enklere måte enn gjennom å pøse på med stimuleringsstilskudd. Vi vet at det er veldig mange private aktører som ønsker å drive barnehager.

Jeg vil slå fast til slutt, som jeg har sagt før, at dette budsjettforliket som skulle bli en bedre fordelingspolitikk, tvert imot er et skritt i gal retning når det gjelder barnefamilienes vilkår. Forliket innebærer dårlig fordelingspolitikk og dårlig familiepolitikk.

Liv Marit Moland (A): En av de store utfordringene vi har i dagens samfunn, er oppvekstmiljøet for våre barn

og unge. Barn og unge utsettes for mange flere fristelser, større kjøpepress, større krav om å være skoleflinke og vellykkede, enn det vi som foreldregenerasjon opplevde. Mange barn, altfor mange, takler ikke en slik livssituasjon og kommer inn i en uheldig utvikling, til tross for at barna kanskje aldri har hatt så mange tilrettelagte fritids-tilbud som de har i dag.

Mange barn mangler et sosialt nettverk, med voksne som bryr seg om dem. Hva er det som svikter i det hjelpeapparatet vi har bygd opp, når ikke barna får den hjelpen de trenger i tide?

Hjelpeapparatet er stort, fagfolkene mange, og stadig større ressurser blir satt inn i forebyggende arbeid. Det er nok å nevne barnevernet, sosialetaten, skolene, barnehagene, skolefritidsordningen, lag og frivillige organisasjoner, PP-tjenesten og barne- og ungdomspsykiatriske institusjoner.

Likevel ser vi en stadig negativ utvikling med unge kriminelle, stadig yngre rusmiddelmissbrukere og stadig oftere bruk av våpen. Disse barna møter vi igjen i barnevernsinstitusjonene når alle andre tiltak er utprøvd. Vi møter dem igjen i stadig skiftende fosterhjem og i kriminalstatistikken. Disse barna trenger ikke strengere straffer, de trenger mer omsorg.

Vi har i den senere tid fått urovekkende meldinger om mangelfull behandling i våre barnevernsinstitusjoner. Dette gjelder spesielt barn med sammensatte problemer, som rusmiddelmissbruk, kriminalitet, atferdsproblemer og psykiske problemer.

Det er nødvendig å foreta en grundig gjennomgang og å evaluere kvaliteten på tilbudene i behandlingsopplegget i barnevernet. De ansatte trenger oppfølging og etterutdanning for å heve sin egen kompetanse. Det er fylkeskommunens ansvar, og den kan på en mye bedre måte ta kontroll over behandlingstilbudene og sikre kvaliteten på dette tilbudet. Det er fullt mulig å stanse bruken av en institusjon som man mener ikke oppfyller faglige kvalifikasjoner.

Utviklingen er dessverre negativ. I 1999 opplever vi at stadig flere ungdomsskoleelever prøver hasj og andre rusmidler. Ungdom aksepterer i stadig sterkere grad at venner bruker narkotiske stoffer – stoff blir alminneliggjort blant ungdommen. Ungdommer i Arendal har et like stort problem som ungdommer i Oslo.

Vi har en konsentrasjon av private barnevernsinstitusjoner i Aust-Agder, og vi har landets lengste kø for behandling ved psykiatriske institusjoner for barn og unge. Det er også vanskelig å gi dem et godt nok tilbud til skolegang på grunn av mangel på fagfolk.

Veksten i det private tilbudet er en utfordring for fylkesmannen som skal føre tilsyn med alle institusjonene. Få fylkesmenn klarer å oppfylle kravene til å kontrollere alle barnevernsinstitusjonene.

Tilbudet i en barnevernsinstitusjon er svært kostbart. Resultatene i disse institusjonene bør evalueres. Antallet barn og unge i private institusjoner er tredoblet på fem år. En plass koster i gjennomsnitt 860 000 kr. I Arendal har vi en ungdom fra Oslo som koster sin hjemkommune nesten 3 mill. kr pr. år. Det må være mulig å etterspørre

resultater av en slik satsing. Mange institusjoner gjør antakelig en svært god jobb, men i forhold til de ressursene som blir brukt, bør vi føre en mye bedre kontroll med de tilbudene som finnes.

Til slutt vil jeg si at jeg er glad for at statsråden på et tidligere spørsmål kunne forsikre om at en del tiltak allerede er satt i gang i forhold til fylkeskommune og fylkesmann.

Statsråd Laila Dævøy: I årene som kommer, må vi som nasjon forberede oss på store utfordringer til vår omstillingsevne.

Det offentlige må hele tiden søke å effektivisere og forbedre sin oppgaveløsning. Det blir reist krav til det offentlige om å tilby flere typer tjenester, parallelt med høyere krav til kvalitet på tjenestene. Det vil i en slik situasjon være avgjørende å finne alternative tiltak for omstilling og effektivisering av den offentlige tjenesteproduksjon.

Programmet «Et enklere Norge» er et uttrykk for at Regjeringen ser det som vesentlig å fornye, forsterke og samordne innsatsen for å gjøre statsforvaltningen enklere og mer oversiktlig for alle typer brukere.

Det er behov for forenklinger slik at den enkelte bruker bedre forstår og finner fram i offentlige ordninger, får sine saker behandlet, blir veiledet og hjulpet til å hevde sine rettigheter, og ikke minst nyter godt av offentlige tjenester.

På vegne av Regjeringen har jeg en ambisjon om en mer brukerorientert forvaltning. Et viktig element her er å gi brukerne serviceerklæringer. Regjeringens mål er at alle statsetater skal gå ut med slike erklæringer innen utgangen av år 2000, og jeg er glad for å kunne si at arbeidet er i godt gjenge i våre statlige etater.

Å gjøre det enklere for brukerne kan dessuten tilsi å omorganisere med utgangspunkt i brukernes opplevelse av forvaltningen. Samordning av førstelinjetjenesten i form av offentlige servicekontorer er et godt eksempel på dette. Flere kommuner, bl.a. min egen hjemkommune Askøy, har høstet gode erfaringer med en slik samordning av førstelinjetjenesten.

Men det er også behov for å samordne internt i staten. Regjeringen vil nå samordne og effektivisere de statlige tilsynsordningene, og er i full sving med dette arbeidet. I forlengelsen vil jeg forsterke innsatsen når det gjelder effektivisering og forbedring av offentlig sektor også på andre områder, slik at den samlede ressursbruken blir så god som mulig.

Storting og regjering har tillagt fylkesmannen viktige samfunnsoppgaver i offentlig forvaltning, ikke bare som tjenesteyter, men også som en sikkerhet for at enkeltindivider og grupper i samfunnet får en effektiv og korrekt behandling i møte med det offentlige. Fylkesmanns-embetene må derfor ikke ses på som et kostnadsdrivende byråkrati, men som en garantist for rettssikkerhet i velferdssamfunnet, som flere her har vært inne på tidligere i dag.

Flere av komiteemedlemmene har merket seg at antall årsverk i embetene er redusert med nærmere 9 pst. de siste

årene uten at oppgaveporteføljen er tilsvarende redusert. Alle embetene har i denne perioden effektivisert virksomheten gjennom omstillingsprosjekter både i forhold til organisasjonsutvikling og ved bruk av ny informasjonsteknologi. Gitt dagens teknologi og de oppgaver fylkesmannsembetene nå er pålagt, tror jeg at grensen for effektivisering er nådd, med mindre det tas ytterligere mer omfattende og helhetlige grep.

Fylkesmannen løser oppgaver for åtte departementer. I Stortinget blir oppgaver som vedrører fylkesmannsembetene, behandlet av syv komiteer, og budsjettene behandles i tre komiteer. Jeg har derfor satt i gang et internt arbeid som skal se om det er mulig å gjøre dette enklere og mer oversiktlig for oss alle.

I 1998-99 gjennomførte departementene en grundig gjennomgang av fylkesmennenes oppgaveportefølge med sikte på å komme fram til forslag til hensiktsmessige endringer. Flere av disse forslagene er tatt inn som delprosjekter i «Et enklere Norge», og vi er godt i gang med disse.

Utfordringen framover vil både være å balansere oppgaver mot ressurser og å vurdere en hensiktsmessig fordeling av oppgaver mellom forvaltningsnivåene. Dette arbeider Oppgavefordelingsutvalget nå med. Jeg mener at det er riktig at man tar stilling til de faglige vurderingene først når dette utvalgets innstilling foreligger neste år. Stortinget vil da ventelig bli invitert til en diskusjon gjennom en stortingsmelding.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Gunnar Breimo (A): Det framgår av budsjettforslaget fra Regjeringen at den ønsker å begrense nye utbyggingsoppgaver i regi av Statsbygg, men begrunnelsen for den begrensningen synes noe uklar. Jeg vil derfor spørre statsråden om hun kan redegjøre litt for hva som ligger bak en slik holdning – er det hensynet til omorganiseringen av selskapet eller er det hensynet til den økonomiske politikken og det å unngå å overopphete økonomien vår. Jeg spør fordi mange nye større og mindre byggeprosjekter ligger i løypa for å bli gjennomført, det gjelder ikke minst innenfor undervisningssektoren.

Hvis det er mulig, vil jeg også gjerne ha statsrådets syn på hvordan hun vurderer mulighetene for økt aktivitet i Statsbyggs regi i løpet av året. Jeg håper nemlig at denne omorganiseringsprosessen som selskapet er i, ikke nærmest blir liggende som en klam hånd over selskapet i lang tid. Selskapet har som kjent også relativt stor frihet til å starte byggeprosjekter innenfor de rammer som blir gitt.

Statsråd Laila Dævøy: Til det første spørsmålet. Dette har ikke nødvendigvis så mye med omorganiseringen i Statsbygg å gjøre. Det er jo slik at de enkelte byggeprosjektene prioriteres og fremmes av de enkelte fagdepartement, så den primære årsaken til at mange byggeprosjekter verken kommer i gang med prosjektering eller direkte bygging er nok den økonomiske situasjonen og de prioriteringene man har vært nødt til å ta på de enkelte fagbudsjettene.

Når det så gjelder håpet om økt aktivitet i Statsbygg, og spørsmålet om omorganiseringen legger en klam hånd om etaten, vil jeg bare si at selve omorganiseringen i Statsbygg er sterkt forventet av etaten selv, og man ser fram til denne omorganiseringen med stor entusiasme, ikke bare i den delen av Statsbygg som fortsatt skal være en forvaltningsbedrift, men også i den delen som skal etableres som et nytt aksjeselskap. Men selvsagt vil nok etableringen av det nye aksjeselskapet medføre en del arbeid det første halvåret inntil vi får etablert aksjeselskapet. Men aktiviteten i seg selv og gleden over å bli omorganisert er absolutt til stede i Statsbygg.

Inger Stolt-Nielsen (H): Statsråden snakket om «Et enklere Norge», og det er et prosjekt som vi i Høyre setter stor pris på. Vi oppfatter det som et svar på noe vi har bedt om i årevis, og vi er glad for at statsråden nå gir uttrykk for at en gjennom en effektiviseringsprosess av offentlig forvaltning forventer en innsparing. Den forventningen deler vi i Høyre.

Høyre har bedt om en vurdering av fylkesmannens portefølge i mange år. Jeg må gi statsråden og hennes departement en blomst for en svært oversiktlig og grei proposisjon i år som skikkelig viser hvilken oppgaveportefølge fylkesmannen sitter med. Jeg vil spørre statsråden om hun allerede nå ser klare områder som kan og bør skilles ut fra fylkesmannens portefølge. Jeg vil også spørre om Regjeringen vil fremme lovendringsforslag i tilknytning til den offentlige forvaltning og effektiviseringsprosessen der, og om Regjeringen vil fremme lovendringsforslag fortløpende, eller om de har til hensikt å vente til hele omstillingsdokumentet er ferdig utarbeidet.

Til sist et lite spørsmål angående Statsbygg: Ser statsråden det nå som et problem at begrensningene, beskæringen av Statsbyggs budsjett, både kan fordyre byggeprosjekter og føre til utsettelse av byggeprosjekter som kanskje ikke burde vært utsatt, at vi muligens nå er i ferd med å opparbeide oss et etterslep innenfor Statsbyggs ansvarsområde som vi kanskje kunne ønsket oss å være foruten?

Statsråd Laila Dævøy: Når det gjelder flytting av oppgaver til andre instanser, altså fra fylkesmannen til andre, har jeg merket meg at det står noe om det i budsjettinnstillingen. Men vi har ikke noen sak liggende med hensyn til det å flytte oppgaver, men vi snakker om at man kanskje kan redusere oppgaveporteføljen knyttet til fylkesmennene.

Til spørsmålet om vi fortløpende vil foreta lovendringer: Ja, i den grad vi kan gjøre det, ville det vært ønskelig. Men jeg tror nok at de største grepene på lovendringssiden må man avvente til Oppgavefordelingsutvalget er ferdig med sitt arbeid neste år. Det er egentlig mitt primære svar på det. Men vi jobber med å redusere fylkesmannens oppgaver knyttet til det som f.eks. går direkte på rapportering, for det er svært mye rapportering i dag, f.eks. fra kommunene og til staten via fylkesmennene. Her kan det gjøres en hel del forenklinger som vi slett ikke nødvendigvis trenger lovendringer for å ivareta.

Ellers kan jeg nevne noen av de prosjektene innenfor «Et enklere Norge» som direkte også er knyttet opp mot fylkesmannen. Det gjelder dette med å legge til rette for elektronisk innrapportering, mindre innrapportering, som jeg nevnte, en noe mer moderne navnelov, som vil forenkle en del, en bedre ordning med fri rettshjelp og en gjennomgang av kommunelovens regler om planlegging og økonomiforvaltning. Dette er noen av tiltakene vi setter i gang.

Når det gjelder det siste spørsmålet, som gjaldt Statsbygg, er det en veldig stor økonomipott vi har redusert med 50 mill. kr. Det vil kanskje bety en noe lengre byggeprosess på noen av disse byggene, at man kommer litt senere i gang, eller at man må dra ut byggeprosessen. Vi er fra departementets side innstilt på å gjøre dette minst mulig skadelig, slik at det skal være litt naturlig om vi kanskje må stoppe opp en plass.

Ågot Valle (SV): Statsråden er leder for et departement som har ansvaret for den statlige arbeidsgiverpolitikken, og har da også ansvaret for å se til at det blir like muligheter for kvinner og menn også i staten – med andre ord likestilling, og likelønn er et viktig element i likestilling.

NOU 1998:13 Etter inntektsoppgjørene 1998 viser at i 1997 hadde statsansatte heltidsansatte kvinner en gjennomsnittlig årslønn på 89,9 pst. av statsansatte menns årslønn. Etter det jeg vet, har vi ikke fått noen ny oversikt over utviklinga, men det jeg har hørt, er at her har den positive – men dog veldig sakte – utviklinga vi har hatt over år, gått i revers. Da er det veldig viktig at staten går foran og viser en bedre vei fram mot likelønn, og det er bakgrunnen for at vi har foreslått en likelønnsrett, som partene kan fordele. Jeg er fristet til å spørre statsråden om hun synes likelønnsrett er en god idé – det er kanskje som å tro på julenissen, men jeg vil utfordre henne likevel.

Så til fylkesmennene, som har som oppgave å påse at statlige pålegg ikke overskrider kommunenes økonomiske ressurser, og da vil jeg altså tilbake igjen til kommuneøkonomien, som vi stresser en del i sånne debatter som dette. Vi vet at kommuneøkonomien er dårlig, og at det fører til økende forskjeller. Men det fører etter min mening også til en trussel mot lokaldemokratiet, for det gir politikere mindre handlerom. Vi synes da at den oppgaven som fylkesmennene har, å overvåke også resultatene av kommuneøkonomien, er veldig viktig.

Mener statsråden at det er viktig å gi fylkesmennene en påminning og beskjed om det, og kommer man tilbake til det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett og kommuneøkonomiproposisjonen?

Presidenten: Statsråd Dávøy – no kanskje som julenisse.

Statsråd Laila Dávøy: Likelønn er viktig. Regjeringen er opptatt av lønnsfastsetting i arbeidslivet, og selvfølgelig også av spørsmål knyttet til likelønn. Det er imidlertid partene som har hovedansvaret for gjennom-

føringen og utformingen av lønnsoppgjøret, som representanten Valle vet.

Nå i forkant av lønnsoppgjøret ønsker jeg ikke å ta stilling til hvilke enkeltvirkemidler, som f.eks. en like-lønnsrett, partene bør ta i bruk når vi setter oss ned ved forhandlingsbordet. Det ville være en fremgangsmåte som ville bryte med et normalt forhandlingsmønster om jeg skulle si noe om dette her. Men i tariffoppgjørene på 1990-tallet har de sentrale partene i staten i større grad enn tidligere prøvd å ivareta likelønnspolitiske hensyn på alle nivåer, og det er gitt sentrale føringar til fordel for kvinner de siste årene. Det har gitt noen positive resultater, og utviklingen går stort sett i riktig retning. Når man snakker om prosenttall, må man også – hvis man skal få det riktige bildet – se på hvilke stillinger og hvilket utdanningsnivå man her snakker om, og sammenlikne det med hverandre.

Jeg har selv gjennom mange år vært engasjert i dette spørsmålet, og jeg kan i hvert fall forsikre om at engasjementet ikke er blitt mindre selv om jeg er i denne posisjonen. Og i den grad likelønn vil bli et tema ved lønnsoppgjørene framover, vil staten komme til å ha en offensiv holdning til dette spørsmålet.

Når det så gjelder det siste, som dreide seg om at man også fra fylkesmannens side skal overvåke resultatene av kommuneøkonomien, reiser det et svært stort spørsmål. Det fylkesmennene har ansvar for, er å se på kommunenes budsjettrutiner og håndteringen av budsjettet, og det skal de fortsette med.

Grethe G. Fossum (A): Barns rettssikkerhet er viktig – særlig når det offentlige har overtatt ansvaret og barna er plassert utenfor hjemmet i institusjoner. Fylkesmennene, som komiteen har ansvar for og som svært mange er opptatt av, hadde i 1998 ansvar for 500 tilsynsobjekt, eller institusjoner. Og i proposisjonen står det:

«Enkelte embeter har hatt... problemer med å følge opp lovens krav om antall tilsynsbesøk.»

Da er spørsmålene mine til statsråden: Hvilke embeter hadde problemer? Og: Hva vil statsråden gjøre for å gi rettssikkerhet til barna? Dette kan faktisk verken effektiviseres eller la vente på seg til man har utredet spørsmålet. For vår historie, både i litteratur og gjennom undersøkelser, har vist at det har foregått overgrep på barnehjem og arbeidsskoler. Dette vil vi ikke skal gjenta seg, og vi har et embete som skal ivareta den rettssikkerheten som barn har.

Spørsmålet er da: Hva har statsråden gjort, og hva vil hun gjøre i år 2000 for at dette skal rettes opp?

Statsråd Laila Dávøy: Nå er det slik at det er de enkelte fagdepartement som har ansvar for at fylkesmennene får de nødvendige midler dekket for å kunne ivareta de lovpålagte oppgavene innenfor de respektive fagdepartementene. Det er helt riktig at fylkesmennene ikke har klart å foreta de lovpålagte tilsyn, bl.a. innenfor barnevernet. Fylkesmannen har svært mange andre oppgaver som også er lovpålagt, og jeg har fått meldinger fra fylkesmennene der de sier at det har vært vanskelig for dem

innenfor det rigide systemet vi har, å klare å utføre det nødvendige antall tilsyn i henhold til de forskrifter de er underlagt.

Som statsråd kan jeg selvsagt ikke si til fylkesmennene at de ikke skal foreta de lovpålagte oppgavene. Det må de gjøre. Rent konkret har vi sett på om det er noen grep vi kan ta i forhold til det systemet fylkesmennene har i dag. Vi har et relativt rigid budsjetteringssystem, vi har en relativt rigid oppgaveløsning. Der er faktisk også en veldig liten fleksibilitet knyttet til bruk av ressurser når det gjelder fylkesmennene, fordi de får sin budsjettering gjennom ulike kapitler, gjennom ulike departement, og det er flere komiteer i Stortinget som også håndterer dette, så vi vil prøve å finne et mer helhetlig system i fremtiden. Vi har satt i gang arbeidet med dette, som vi inderlig håper skal vise raske resultater.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om replikk.

Jon Olav Alstad (A): Budsjettet for år 2000 er et godt budsjett for småbarnsfamiliene. Det kunne ha vært bedre, men det kunne absolutt ha vært mye dårligere. Regjeringens forslag var dårligere. Det ville ha gitt barnefamiliene en enda strammere økonomi. Det ville blitt bygd færre barnehager, og prisene ville ha fortsatt å øke, mens budsjettforliket mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet har bedret disse områdene. Foreldrebetalingen er tatt inn igjen. Det er bevilget mer penger til bygging av nye barnehager, mer til drift av barnehager og det er bevilget mer til SFO.

For Arbeiderpartiet er full barnehagedekning et viktig mål i barne- og familiepolitikken. Barnehager er gode og trygge omsorgstilbud for barn. For mange foreldre er barnehager også en forutsetning for å kunne kombinere jobb og barn, så en av de største utfordringene i framtidens barne- og familiepolitikk er å få til nettopp dette.

Norge trenger flere folk i arbeid. Ved å opprettholde dagens velferdsnivå vil vi om 30 år trenge 30 000 nye ansatte bare i offentlig sektor, og det er hvis vi sier oss fornøyd med dagens standard, men det er vi jo som kjent ikke. Vi vil ha mer velferd, vi vil ha flere barnehager, vi vil ha bedre skole og vi vil ha satsing på helse og på eldre. Det vil igjen kreve flere ansatte.

På alle områder må vi derfor ha en politikk som gjør det lønnsomt også å være i arbeid. Innenfor barne- og familiepolitikken betyr det at kombinasjonen arbeid og barn må stimuleres. Det betyr ikke at hensynet til barna ikke skal veie tungt, for det viktigste vi kan gi barna når de er små, er gode barnehager og mer tid med foreldrene.

Flertallet er enige om å øke driftstilskuddet til barnehager med 100 mill. kr og at det skal bygges 2 000 nye plasser utover Regjeringens forslag.

I dette budsjettet har Arbeiderpartiet spesielt valgt å prioritere tilbudet til barn mellom ett og tre år. Det er for denne aldersgruppen barnehagedekningen er dårligst. Gjennomsnittstall for hele landet viser at dekningsgraden for ettåringer ligger på 26 pst. og for toåringer på 51 pst. Det viser at vi har langt igjen for denne aldersgruppen.

Jeg er derfor glad for at flertallet i dag prioriterer 95 mill. kr i økt driftstilskudd til barnehager med tilbud

til barn i alderen fra ett til tre år. Det betyr en økning av den statlige satsen på om lag 5 pst. Den økningen bør gi lavere foreldrebetaling og gjøre det lettere for kommunene å bygge ut tilbudet til denne aldersgruppen.

Arbeiderpartiet har tidligere signalisert vilje til å hjelpe de private barnehagene. Private barnehager står for en betydelig del av det totale barnehagetilbudet. Vi vet alle at private barnehager sliter økonomisk. En viktig årsak er utbetalingstidspunktet for driftstilskudd. Vi er derfor glad for at flertallet nå signaliserer en omlegging av dette fra 1. januar 2001. Samtidig ber vi kommunene om å forskuttere utbetaling, som en midlertidig ordning for neste år.

Ikke alle foreldre med barn under skolealder er like og har like behov når det gjelder tilsynsordninger. Noen ønsker barnehage bare noen timer pr. dag, mens andre har større behov på kveldstid. For å legge til rette for at foreldre skal kunne fortsette å arbeide og ha muligheten til å kombinere barnehage med f.eks. å arbeide redusert tid, må barnehagene bli mer fleksible. Arbeiderpartiet ønsker derfor at flere barnehager innfører betaling for reell oppholdstid. Og jeg synes det er litt rart at Kristelig Folkeparti, som tilsynelatende er opptatt av foreldrenes tid med barna, ikke kan være med på dette.

Det er helt opplagt at dersom en mor eller en far ønsker å redusere arbeidstiden til 80 pst. og ta barnet ut av barnehagen én dag pr. uke, så er dette veldig lite lønnsomt i dag. Inntekten blir lavere, men betalingen for barnehagen blir akkurat den samme. Mange foreldre velger derfor ikke å redusere arbeidstiden, for de har ikke råd til å tjene mindre så lenge barnehageprisen er den samme. Jeg kan med min beste vilje ikke forstå sentrumpartiernes standpunkt i denne saken.

Flertallsinnstillingen som legges fram, viser at barne- og familiepolitikken har fått en begynnende vridning. Arbeiderpartiet har på flere områder fått gjennomslag. Det er bra, og det var helt nødvendig. Alternativet hadde faktisk vært mer høyre- og fremskrittspartipolitikk. Vi vet akkurat hvordan det har gått med barnehagene i de to årene Regjeringen valgte å samarbeide med dem.

Jeg kunne veldig gjerne tenkt meg å avslutte med noen ord om konkurransepolitikken. Det ville ha passet veldig bra inn i denne debatten, slik den har forløpt. Det har overrasket meg hvert år at Arbeiderpartiet stort sett har vært det eneste partiet som har funnet grunn til å si noen ord om det. Jeg skal i dag avstå fra å prøve å dra i gang noen ny debatt om dette, men vise til det jeg sa i fjorårets debatt, at det er viktig at vi også framover har en konkurransepolitikk som gir forbrukerne direkte, ikke bare indirekte.

Kirsti Kollle Grøndahl hadde her gjenn tatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en tale tid på inntil 3 minutter.

Erik Dalheim (A): Når man er med på flytting av mange hundretalls millioner kroner i en finansinnstilling,

er det et tankekors å registrere hva relativt små bevilgninger kan bety i forhold til kultur.

I Drammen hadde vi et vakkert teater uten et fast ensemble. Store ressurser ble nedlagt av lokale myndigheter gjennom år for år å gi gode arbeidsvilkår der for Riksteateret. Det gikk ikke da, men alternativet ble et banebrytende, flerkulturelt teater som skal ha sin forankring i barne- og ungdomsperspektivet. Dette teateret, som har fått navnet Brage, er nå byens og distriktets stolthet. I løpet av en kort periode har man evnet å synliggjøre det som en kulturressurs også langt utover egen region. Den ekstramillionen som nå bevilges, er for de involverte en viktig stimulans for videre utvikling.

Det siste hundreårets vannkraftutbygging har gitt Norge et unikt fundament energimessig. De utfordringer vi nå står overfor, er en videreutvikling av dette, også med de miljøkrav som nåtiden og framtiden vil kreve. Skal vi nå sikre riktig kurs, må vi også se tilbake. Vassdragsmuseet Labro knyttet til Numedalsvassdraget, skal gi oss erfaringene og historien fra høyfjellet gjennom vekslende kulturlandskap til havet. Jeg vil håpe og tro at senteret vil evne å utvikle seg offensivt utover det et tradisjonelt museum er, til også å bli et senter for videreutvikling av kunnskap, ikke minst et senter hvor de som skal være beslutningstakere, administrativt og politisk, kan hente kunnskap om hva en framtidsrettet forvaltning av våre vannkraftressurser innebærer. Her kan Labro gi en ny dimensjon til utnyttelsen av vår historiekunnskap. En smidighet fra komiteens side, med fristilling av 300 000 kr til driftsoppstart, blir en spennende nøkkel i dette prosjektet.

Så flerbrukshaller og idrett. Jeg vil overbringe en stor takk fra ordfører Rolf Bergersen i Nedre Eiker. Kommune-styret vil der i morgen sikre et solid flertall for å følge opp kommunens ansvar i forhold til den tillit som Stortinget nå viser ved å bestemme at en av to flerbrukshaller nå skal legges til Mjøndalen. Dette skulle papirarbeideren og fotballlegenden «Gubbe» Andersen fra Mjøndalen ha opplevd!

Statsråd Åslaug Marie Haga: Jeg vil gjerne få kommentere en merknad til rammeområde 3 fra et komiteflertall bestående av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Merknaden dreier seg om det foreslåtte tilskuddet til Organisasjonen Norgesnett og forutsetninger som dette flertallet vil sette for tilskuddet.

Flertallet skriver:

«Når departementet overfører ansvaret for fordeling av tilskuddet til spillestedene organisert gjennom Organisasjonen Norgesnett er det behov for en tett oppfølging for å sikre en bruk av midlene i tråd med de opprinnelige målsettingene.»

La meg klargjøre følgende: I budsjettforslaget for 2000 er det foreslåtte tilskuddet til Norgesnett omtalt som et rundsumtilskudd. Organisasjonen Norgesnett blir da en tilskuddsmottaker. Det vil være på linje med statstilskudd til en rekke andre frivillige organisasjoner der staten tildeler midler til organisasjonenes formål i samsvar med forutsetningene i statens økonomiregel-

verk. Norsk kulturråd vil som tilskuddsforvalter følge nøye opp. Vi legger også vekt på å ha en god dialog med organisasjonene.

Det nevnte flertall skriver videre at

«de tidligere medlemsorganisasjonene i Samlet Norsk Rock også deltar i organisasjonen og styret. Departementet må sikre dette før en slik overføring av midler gjennomføres permanent».

Med «de tidligere medlemsorganisasjonene i Samlet Norsk Rock» antar jeg at merknaden sikter til GramArt, Norsk Rockeforbund og Aktivt Kvinne-Kultur Senter.

Organisasjonen Norgesnett har i sine vedtekter stadfestet at styret skal ha sju medlemmer og to varamedlemmer. I § 6 i disse vedtektene heter det:

«Minimum 3 av styrets medlemmer, og minimum 1 av styrets varamedlemmer, skal være eksterne. Med eksternt menes at medlemmet ikke har direkte eller indirekte interessefelleskap med noen av spillestedene som er med i organisasjonen.»

Jeg tolker dette slik at Norgesnett allerede har ivare tatt hensynet til at andre enn spillestedene skal være representert i styret, og i det omfang som merknaden fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet legger til grunn. Etter mitt skjønn bør Norgesnett selv ta stilling til hvordan de tre eksterne plassene skal besettes.

Astrid Marie Nistad (A): Eg vil gjerne understreke at eg er svært glad for den omdisponeringa som fleirtalet i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, alle utan Framstegspartiet, har gjort, og at distriktsoperaene rundt om i landet dermed er prioriterte opp.

Eg har vore svært oppteken av at Opera Nordfjord, i mitt fylke, skulle kome blant dei høgst aktuelle distriktsoperaene som burde få statlege midlar. Eg ser dette som utruleg viktig på så mange plan. Det er ikkje berre å styrke forståinga for opera som uttrykksform, men det er sannelg også kjempegod distriktpolitikk, for kva kan ikkje ein dyktig utøvar innan musikk få til for ei bygd og for heile regionen? Det er ikkje berre det at dei set opp eit operastykke. Det fører med seg så utruleg mykje meir. Engasjement er det viktigaste for våre bygder i dag. Og eit slikt tiltak som å sette opp ei operaframsyning, er med og trekker fram ulike eigenskapar hos folk – frå snikkarar til syersker, frå songarar frå det lokale koret til distriktsmusikarane i orkestret. Det skal lagast program, og til det trengst det god layout, og det skal marknadsførast gjennom den lokale pressa. Journalistar og bankfolk vert dregne med av nokre få med pågangsmot av dei store. Slikt gir samhald og styrke. Det vert moro å bu i området fordi det skjer noko – det skjer på fritida, og mange vert engasjerte og møtest for å dra lasset saman.

Lokale politikarar ser verdien av dette, for det veks i det lokale kulturlivet, i musikkskulen og andre fritidsaktivitetar. Dei ser at dei får velkvalifiserte folk til å busette seg når dei kan bruke lærdomen sin og fylle fritida med spennande ting. På scena i Operaen i Nordfjordeid står direktørar og lækjarar i lag med bussjåførar og fabrikkarbeidarar som den mest naturlege ting. Det bryt ned skilje og fører til større forståing. Det siste er veldig viktig når

det gjeld denne kunstarten, det får fram eit folkeleg engasjement for å gå og høyre og sjå opera.

Kva betyr ikkje dette for vår nasjonalopera? Fleire og fleire forstår verdien av å ha breidd i vår kultur. Difor er det så viktig at Stortinget prioriterer midlar til slike eineståande tiltak ute i distrikta, og ikkje minst til dei som set i gang, slik at dei kan få oppmuntring og kvalifisert hjelp gjennom midlane.

Det er få moglegheiter til sponsorar for dei som startar i dei små bygdene. Difor har det mykje å seie at ein får 250 000 kr til Opera Nordfjord. Og midlar er viktig for alle dei andre, for det er mange slunkne kommunekassar rundt omkring, og det er lite å hente. Men når staten løyver pengar, er det også lettare for kommunane å erkjenne kor viktig dette arbeidet er, og prioritere nokre kroner, som gir tifald igjen i form av auka trivsel, fellesskap og ikkje minst større forståing og oppleving av ein kunstart som til no har vore framand for folk i Distrikts-Noreg.

Leif Lund (A): Selv i trange budsjettider, hvor mange vil være med og dele på kulturkronene, føler jeg at jeg må si et par ord på slutten av debatten.

Da vi gjorde vedtak om å bygge opera i Bjørvika, var vi fra distriktenes side klar på at en også burde satse på distrikts- og regionsopera. Jeg mener at både Bergen og Trondheim burde fått penger til opera. Bergen er ikke tilgodesett, mens Trondheim har fått 1 mill. kr, som de ikke vil ha.

Jeg har sett begrunnelsen for ikke å gi Bergen noe. Det er fordi vi har to operamiljøer, Vest-Norsk Opera og Opera Vest, og man ikke fra statens side kan gi til to. Fungerende komiteleder Valle har gått så langt som til å si at ordføreren i Bergen må rydde opp, slik at man lager ett operamiljø. Det er jeg uenig i. Jeg vil gjerne berømme kreative folk som klarer å lage flere miljøer i Bergen. Jeg vil heller kritisere statsråden, som lener seg tilbake og tilsynelatende mener det samme som Valle. Og flertallet i komiteen ser ut til å ha nok prosjekter å prioritere, og mener at Bergen må ordne opp selv før staten bevilger noe.

Jeg vil gjerne utfordre statsråden på to ting: Må det være bare ett operamiljø i Bergen dersom staten skal gå inn med bevilgninger? Og – i tilfelle ja – vil da statsråden ta et initiativ for å sikre at iallfall ett operamiljø i Bergen får statstilskudd? Jeg vil minne om at Vest-Norsk Opera ble stiftet av Bergen kommune og fylkeskommunen Hordaland og drives som en stiftelse. Den mottar 2,6 mill. kr fra kommunen og fylket og 1,7 mill. kr fra Bergens næringsliv.

Jeg forventer at Bergen også skal få sin rettmessige del av de statlige bevilgninger som blir gitt til opera, og forutsetter at statsråden til neste år kommer tilbake med penger. At det er to ulike miljøer i Bergen som ikke blir enige, er ikke god nok grunn til å si nei til bevilgninger til Bergen.

Når jeg nå likevel har ordet, vil jeg også nevne Vestlandske Kunstindustrimuseum, som nå er gjenåpnet etter mange års stengning. Skal dette museet kunne drive forsvarlig, trenger det høyere bevilgninger. Jeg ser under

posten «Knutepunktinstitusjoner» at Kunstindustrimuseet i Oslo, Vestlandske Kunstindustrimuseum og Stiklestad Nasjonale Kultursenter omtales. Hvis vi ser på fordelingen mellom disse tre, ser vi at Stiklestad får 7 mill. kr, Oslo får 5 mill. kr, og Bergen får 2,7 mill. kr. Jeg vil gjerne høre med statsråden om det er slik å forstå at Bergen igjen kommer dårligst ut fordi vi ligger sentralt og er Norges nest største by?

Rita Tveiten (A): Kulturbudsjettet er etter mitt syn det viktigaste budsjettet Stortinget har føre seg i den pågående budsjettinnspurten. Årsaka er at det er gjennom kulturell forankring me kan gjera oss gjeldande på ulike samfunnsfelt.

Ta t.d. næringsbudsjettet. Kva er det me prøver å framelska? Jau, det er nyskaping og produktutvikling – fram med gründeren! Og det er her kunst og kultur kjem inn. Korleis kan me få skapt ein atmosfære der idéskapning har gode vilkår? Kva skal til for at Noreg skal verta ein leverandør av vidareforedla produkt? Jau, det er altså produktutvikling og god design eller formgjeving som er tingen.

Og me kan sjå på helsebudsjettet, som kunne vorte avlasta om kunst og kultur fekk større rom, slik at trivsel og identitetskjenla kunne auka for den enkelte.

Innstillinga frå kulturkomiteen syner at alle utanom medlemmene frå Framstegspartiet meiner at flest mogleg må sikrast tilgang til biletkunst, kunsthandverk og design og arkitektur av god kvalitet. Det heiter vidare:

«Det er særleg viktig å gi barn og unge muligheter til å oppleve og utvikle forståelse for samtidskunst og estetiske kvaliteter.»

Dette er vakkert, og eg kan slutta meg til det. Men det spørst om det er borna som treng mest å verta vande med samtidskunsten. Eg trur det er grunnlag for å seia at vaksne ofte er langt meir fordomsfulle.

Ein skal hugsja på at einaste innsatsfaktoren som krevst i møtet mellom kvar einskild og kunsten, er viljen til å sjå, utan eit absolutt krav om å forstå. Dessverre er det mange som ikkje vil sjå, og det viser at me har store utfordringar framfor oss om me skal koma oss frå dei gode formuleringane og til realitetane.

Ein av føredragsguruane i vår tid er økonomen Kjell Nordstrøm. Han snakkar om at vegen til suksess i næringslivet er å skaffa seg temporære monopol, og for å få det til er det den gode ideen som trengst. Det kan òg vera verdt å merka seg uttrykket om at skal ein koma fyrst til mølla, må ein symja mot straumen. Me har alt å vinna som nasjon på at me legg til rette tilhøva for kunstnarane våre og gjev dei arbeidsvilkår som gjer at dei kan verta bidragsytarar i eit nyskapingperspektiv. Det er altså ikkje berre av edle grunnar, men av matnyttige grunnar som å framelska idéskapning og knoppskyting.

I tillegg handlar det om eit anna honnørord, nemleg toleranse. Kunstforståing, særleg når det gjeld samtidskunsten, kan vera med og tøyja våre eigne toleransegrensar.

Det kunne syna seg å gje god avkastning om ein frå kvart av rammeområda i budsjettbehandlinga her i Stor-

(Tveiten)

tinget hadde overført nokre titals millionar kroner til kulturføremål, om ikkje rammene til kulturføremål vert auka på eigen kjøl. Kanskje det kunne vera noko å sjå på til neste års budsjettbehandling.

Jon Olav Alstad (A): Da fikk jeg anledning likevel til å si noen ord om rocken. Det kan være morsomt, for der skjer det spennende ting for tiden.

Av merknadene om rocken, som nå har havnet under kap. 320, går det fram, for den som forstår det som står der, at rocken kommer kraftig styrket ut av denne budsjettbehandling, og med ganske brede flertall også, overraskende brede flertall i forhold til hva vi har oppnådd før.

Noe av det viktigste er den demokratiseringen som vi etter hvert begynner å gå inn for når det gjelder oppnevningen til styrer og råd på musikkområdet. Det kan ikke være slik på kulturområdet heller at man fristiller seg helt fra spillereglene som gjelder ellers i samfunnet, det må være en viss form for demokrati i det som foregår. I dag viser det seg at det er rimelig vilkårlig på en del områder – jeg har personlige erfaringer med det som jeg kunne sagt mye mer om. Men vi har bare slått fast at vi ønsker en demokratisering av dette, ikke minst i forhold til det å gi innstillinger og prøve å gi utøverne en styrket mulighet.

Vi gjør også noe med festivalstøtteordningen til Rikskonsertene, som det de to siste årene har vært bråk og styr om. Det første året var det bråk fordi man brukte en merknad fra flertallet om at det ikke skulle gjøres vesentlige endringer uten at noen var varslet på forhånd. Man droppet den siste halvdel av setningen og brukte bare den første som begrunnelse for ikke å gi rockefestivalene støtte etter kvaliteten på festivalene. I fjor stakk Olavsfestdagene av med pengene, noe som gjorde at rockefestivalene havnet i et uføre, og i år var vi redd for det samme med de føringene som lå på overføringen til Kulturrådet. Nå har vi slått klart fast at denne gangen skal ikke det skje. Nå må etter hvert også rocken bli tatt såpass på alvor at musikkfestivalene som har rock og rytmisk musikk, blir vurdert ut fra kvalitet på lik linje med alle de andre festivalene som er på området. Da sier det seg selv hvordan det vil gi seg utslag.

Når det gjelder turné-, transport- og festivalstøtteordningen, gjør vi det samme i år som vi gjorde i fjor, og det gjør vi også når det gjelder Norgesnett. Derimot, hadde departementet fulgt opp det som skjedde i fjor, hadde jo det vært en grei løsning. Det valgte man ikke å gjøre, man kjørte en ny proposisjon i vår, og vi var allerede den gang veldig klar på at vi ikke var spesielt «happy» med den organiseringen man nå valgte av Norgesnett. Det var ikke den optimale løsningen, ikke minst fordi det var spillestedene selv som satt med dette utstyret som er betalt av statens midler. Derfor er det jeg må slå fast at «eksterne», som ligger i Norgesnettets vedtak i dag, ikke ivaretar flertallets merknader. Men selvsagt er vi klar over at det er tilskuddsmottakere det er snakk om, der vi ikke kan pålegge noe, men vi har muligheter til å følge opp ved at det stilles vilkår ikke minst i forhold til til-

skuddene, slik vi gjør når det gjelder å få inn nye spillesteder, der det gjelder øvingssteder – de vilkårene det er mulig å stille, og så får man ta konsekvensen etterpå hvis organisasjonen ikke er villig til å følge opp i tide.

Presidenten: Det var en lang avslutningssetning!

Ågot Valle (SV): Først må jeg få takke spesielt tre representanter fra Arbeiderpartiet som har vært her oppe og gitt veldig god støtte til at vi nå må få i gang en offensiv for å få mer midler til kultur gjennom Kulturdepartementet. Gunnar Breimo snakket om det, Trond Giske snakket om det, og også Rita Tveiten snakket om det. Jeg er glad for den støtten, og jeg ser fram til et samarbeid.

Så til Leif Lund, som med noen spark her. Jeg refererte tidligere i dag til at da vi behandlet operameldinga, hadde SV et forslag om at vi måtte få utarbeidet en helhetlig plan for utvikling, formidling og produksjon av opera utover hele landet, og at den planen måtte være ferdig senest innen 2002. Det ble vi dessverre stående alene om, men den senere tids utvikling har vist at behovet for å få en slik plan fram ganske fort, absolutt er til stede, ellers får vi «klattmetoden» utover landet. Men det vi har vært spesielt opptatt av, er å få til en regionoperautvikling, at vi definerer hva en regionopera skal være. Når jeg har tatt til orde for at miljøene i Bergen – og det ene miljøet får faktisk statlige midler gjennom Norsk kulturråd – må samarbeide, ikke komme i ett hus, men samarbeide, er det nettopp fordi dette miljøet har så store kvaliteter på begge områder at hvis de klarer å samarbeide, er det faktisk dynamitt i en regionoperatankegang. Jeg kan ikke se noe annet område eller noe annet sted som kan kvalifisere seg for å få regionopera bedre enn Bergen, men da må vi få til et samarbeid mellom disse miljøene.

Rita Tveiten (A): Det er ikkje for å tøya tida for ordskiftet, men det er uråd å ikkje nytta høvet til å seia nokre ord om språk, og meir presist om nynorsk, og dei tiltaka som er oppretta for å tryggja våre to jamstilte språk, nynorsk og bokmål. Dette to målformene er jamstilte etter norsk lov, og det kviler eit ansvar på Stortinget for å halda denne jamstillinga ved lag.

Bokmål er det dominerande språket i dag, ikkje minst høyrer og les me det i media dagleg. Når me veit kor lett me vert påverka, er dette alvorleg. No er det grunn til å leggja merke til at norsk språk i det heile står under press frå engelsk, ikkje minst via film og fjernsyn.

Språk er identitet. Difor er det viktig at Stortinget kan vera ein garantist for at nynorsk skal halda sin posisjon som jamstilt med bokmålet. I pressesamanheng vil eg særleg peika på at Nynorsk Pressekontor er ein viktig reiskap i å styrkja nynorsken i media, og eg vonar at kulturministeren vil leggja seg dette på minne.

Løyvingane til Noregs Mållag og Samlaget er foreslått vidareførde på dagens nivå. Etter mitt syn burde løyvingane vore auka for å møta utfordringane som ligg heilt i dagen. Språkrådet spelar ei viktig rolle, som òg må styrkjast, ikkje minst for å sikra ei god samordning av den språkteknologiske satsinga.

Eg vil til slutt nytta høvet til å seia nokre ord om Det Norske Teatret. Så seint som i budsjettinnstillinga for 1990-1991 understreka fleirtalet i kulturkomiteen at Det Norske Teatret og Nationaltheatret er likestilte riksscener. Dette vart følgt opp av departementet i budsjettframlegget i 1992.

Nationaltheatret er om lag like stort når det gjeld framsyningar, tilsette, besøk og lønskostnader som Det Norske Teatret. Begge er hovudscener og «tempel» for to berande kulturtradisjonar i landet vårt. Dei siste åra har likevel situasjonen utvikla seg ulikt for dei to teatra. Nationaltheatret har 8 mill. kr meir til å greia dei same kostnadene som Det Norske Teatret har. Det vert ikkje meir rettvisst om dette skulle ha fått vara ved i nokre år. Eg vil be kulturministeren om å gå nærmare inn i denne saka, slik at alle fakta og ikkje minst samanhengar kjem på bordet, ikkje med det for auga å gje Nationaltheatret mindre, men å lyfta opp Det Norske Teatret. Særleg er dette viktig i samband med at Det Norske Teatret no slit med eit underskot, og det er verdt å merka seg at då Nationaltheatret var i same situasjon, både på 1980- og 1990-talet, fekk det dekt sine underskot. Så eg vil be om at dette vert sett på særskilt.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg ønsker å ta opp igjen tråden fra familiedebatten. Representanten Trond Helleland har i denne debatten hatt et særlig behov for å påvise at Kristelig Folkeparti har sviktet barnefamilieene i forbindelse med både budsjettforslaget fra Regjeringen og den budsjettavtalen som er inngått mellom sentrum og Arbeiderpartiet.

Det Helleland viser til, er reduksjonen i barnetrygdsatsene, som er en direkte følge av i hovedsak tre forhold: Utvidelsen av barnetrygden til å omfatte 16- og 17-åringer, endring av søskengraderingen og manglende prisjustering. Det første, utvidelsen til 18 år, må nødvendigvis føre til redusert sats når det skal tas innenfor samme budsjettamme, slik også kontantstøtteavtalen forutsatte. Endringen av søskengraderingen er foretatt for å komme mer i pakt med utgiftsprofilen til familier med flere barn, og når det gjelder manglende prisjustering, ja, så er det naturligvis ikke noe argument at det ikke har vært gjort på flere år. Her er det foretatt en bevisst prioritering av utvidelsen av barnetrygden til 18 år, som er en meget god og ønsket reform, ikke minst med tanke på at barnefamilienes utgifter er størst i den perioden de har tenåringer. Det er ikke riktig som mange har hevdet, at etableringsfasen da er tilbakelagt. Svært mange sliter fortsatt med bl.a. store kapitalutgifter etter boligkjøp. Derfor er utvidelsen en viktig familierreform. Dette er en prioritering, og vi kan ikke få alt på en gang. Det bør ikke minst Høyre være enig i.

Så kan jeg ikke annet enn å undre meg over Høyres enøyde opptreden i denne debatten. Familiepolitikken har mange elementer. Derfor må vi også evne å se både i bredden og i lengderetningen. Da hører både utvidelsen av kontantstøtten til 3 000 kr pr. måned til fylte tre år med, den økte støtten til barnehagene i budsjettet, både i form av økt støtte til drift og stimuleringstilskudd til byg-

ging av flere barnehageplasser, og også økte bevilgninger til familievernet.

Det er selvsagt lett å sitte på sidelinjen og kritisere. Det er nok lettere da å legge inn noen millioner ekstra her og der. Fullt så lett er det ikke når en skal ta ansvaret for helheten i økonomien. Men hovedsaken er at en får noe til. Og det har Kristelig Folkeparti gjort.

Anne Lise Lunde (KrF): Kristeleg Folkeparti ser det nødvendig at regjering og storting fører ein familiepolitikk som legg til rette for trygge og gode oppvekst- og levekår for barn og ungdom. Det er viktig å fokusere på forhold som i utgangspunktet skaper ei stabil og trygg ramme rundt barnas første leveår. Det er viktig å gjere den vaksne generasjonen meir medveten på det medansvaret den har i familien, i høve til naboskap m.m., for å sikre eit trygt og godt oppvekstmiljø.

Kristeleg Folkeparti meiner at midlar på statsbudsjettet til foreldrerettlegg og samlivstiltak er eitt av dei førebyggjande tiltaka vi treng. Vi meiner dette er arbeid som skal kunne gje positive resultat. Eg viser elles til omtala av dette i budsjettinnstillinga.

Komiteen meiner at dei frivillige barne- og ungdomsorganisasjonane spelar ei viktig rolle i arbeidet for å gje gode oppvekstmiljø. Kristeleg Folkeparti vil understreke at det er viktig med eit godt samarbeid mellom offentlege og frivillige krefter i arbeidet for å tryggje og gje gode oppvekstmiljø. Det er i tillegg viktig å skape dialog med barn og unge, slik at dei sjølve får vere med og delta i utforminga av politikken rundt oppvekstmiljøet sitt.

Så over til kap. 856, barnehagar, med ein kort omtale av nokre tiltak. Budsjettavtalen mellom regjeringspartia og Arbeidarpartiet styrkjer driftsstøtta til barnehagar med 100 mill. kr. Vi viser så til eitt av punkta i avtalen som vart inngått mellom Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet i komiteen. 95 millionar kr av desse 100 mill. kr skal nyttast til å auke tilskotssatsane for barn under tre år i barnehagane. Ettersom ein er kjend med at mange private barnehagar slit med økonomien, meiner vi at denne auken av driftstilskotet til småbarnsplassane kan gje litt hjelp til private barnehagar som er utan kommunistøtte, fordi det er desse plassane som har høgast driftskostnader pr. barn.

Eg vil kort nemne at 5 mill. kr blir avsette til utviding av forsøket med gratis korttidsplass til femåringar i bydel Gamle Oslo, slik at tilbodet også skulle omfatte fireåringar. Vi vil minne om at dette er eit forsøk som har si jamlege evaluering.

Kristeleg Folkeparti ønskjer at det innanfor Barne- og familiedepartementet sitt budsjettområde blir gjort vedtak og løyvingar som får positiv verknad for oppvekst og levekår for barn og unge, og som vidare vil medverke til at også storsamfunnet får gode levekår.

Trond Helleland (H): Først vil jeg bare slå fast at jeg er veldig enig med kulturministeren i den vurderingen hun har gjort når det gjelder de midlene som fordeles innenfor området rytmisk musikk. Jeg tror kulturministe-

rens tolkning av dette er i tråd med det som flertallet skrev da vi ble enige om dette i vår.

Så over til representanten Lånke som sa noe om at Høyre var enøyd i debatten. Da vil jeg replisere tilbake at jeg tror representanten Lånke må ha lyttet med bare ett øre, for han listet nå opp tre områder som han mente var viktige og positive å få fram. I hvert fall to av de tre områdene omtalte jeg i mitt innlegg, nemlig det at kontantstøtten nå er på plass med 3 000 kr pr. måned. Det omtalte jeg i positive vendinger. Dernest snakket representanten om at barnehagene var viktig, og det gjorde også representanten Lunde som kom etterpå, men konklusjonen var at man hadde klart å tilgodese de private barnehagene med i underkant av halvparten av 95 mill. kr i økt driftstilskudd. Det synes jeg ikke er mye å rope hurra for. Så var det spørsmål om familievernkontorene. Høyre har ikke noen problemer med å si at vi støtter den bevilgningen som er foreslått på det området, og som helt sikkert kunne vært større.

Men det som er hovedanliggendet mitt, og som har vært hovedanliggendet mitt i denne debatten, er å påpeke den litt frekke påpekingen fra budsjettforlikflertallet om at det skulle bli så mye bedre fordelingspolitikk. Det var nærmest begrunnelsen for å gå rett i armene på hverandre i dette budsjettforliket. Nå skulle man finne den rette fordelingspolitikken, i skjæringspunktet mellom sentrum og Arbeiderpartiet, som Thorbjørn Jagland så mange ganger påpekte. Dette lot Kristelig Folkeparti seg villig drive inn i. Resultatet ble at barnefamilieene, som vi trodde var en av de gruppene som skulle tilgodeses i fordelingspolitikken, ble sittende igjen med 1,1 milliarder kr mindre etter dette budsjettforliket i forhold til det man kunne oppnådd ved å samarbeide f.eks. med Høyre. Så kan man si at det høres ut som vi synes dette er beklagelig, og det synes jeg faktisk, for jeg trodde at Kristelig Folkeparti var innstilt på å videreføre den familiepolitiske linjen man hadde lagt seg på, og ikke begynne å svekke barnefamilieens økonomi på denne måten, både gjennom det som ligger i Barne- og familiedepartementets budsjett, og gjennom de avgiftsøkningene som slår direkte inn i forhold til barnefamilieene, f.eks. elavgiftsøkningen, bensinavgiftsøkningen osv., osv. Dette er ingen god familiepolitikk, og det er dårlig fordelingspolitikk.

Per Sandberg (Frp): Nå er vel representanten Helleland og jeg enige om at hvis regjeringspartiene hadde fokusert samarbeidsviljen sin opp mot enten Fremskrittspartiet eller Høyre, hadde det blitt mer til barnefamilieene. Det tror jeg nok vi er enige om. Hadde vi hatt flertall alene sammen med regjeringspartiene, hadde det også blitt mer, også om de hadde gått i samarbeid med Høyre. Det må vi også være enige om.

Men det som representanten Lånke unnlater å si når han nevner de tre momentene som er grunnlag for utvidelse av barnetrygden, er det jeg påpekte i mitt hovedinnlegg. Det er en realitet at det å utvide barnetrygden til 18 år, skjer ikke før 1. mai, men regjeringspartiene endrer barnetrygdsatsene fra 1. januar, og det er jo en direkte inngripen som koster ca. 400 mill. kr. Det må ikke være

med i noen avtale med Fremskrittspartiet eller Høyre, når vi snakker om å utvide barnetrygden til 18 år.

Videre vil jeg få lov til å kommentere noen uttalelser som har kommet tidligere i debatten når det gjelder Fremskrittspartiets forhold til fagforeninger, at vi skulle ha et fiendtlig forhold til fagforeningene. Det vil jeg på det sterkeste avvise. Det vi påpeker i forhold til det staten driver med overfor sine ansatte, gjelder direkte særordninger. Ta dette med boliglån. Vi ser at behovet til statsansatte for boliglån har økt betraktelig, fordi renten i et og et halvt år har vært økende. Dette er en særordning for statsansatte som får billige boliglån. Fremskrittspartiet ønsker ikke noen slike selektive ordninger for grupperinger, uansett om det gjelder statlig ansatte eller hva som helst, for dette koster penger over statsbudsjettet.

Når det gjelder ventelønn, synes jeg at det er merkelig at ikke også Arbeiderpartiet og regjeringspartiene innser at behovet for ventelønn må være nedadgående ut fra de to – tre siste årenes arbeidsmarkedssituasjon. Det er klart at det er behov for arbeidskraft – hvorfor skal vi ikke da stille større krav til folk som er ansatt i staten, når det blir rasjonalisering, oppsigelser osv., om at de også skal være mobile? Det er altså en klar særordning for folk som er ansatt i staten, som vi i Fremskrittspartiet mener er helt unødvendig.

Helt til slutt vil jeg gi en kommentar til representanten Helleland. Jeg vet ikke hvilken flertallsmerknad han pekte på i stad vedrørende rock, men det er iallfall helt tydelig at Høyre ikke er delaktige i de flertallsmerknadene, og da vil jeg forbeholde meg retten til å tolke mine egne merknader selv.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1269)

S a k n r . 2

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om utvidelse av kostnadsrammen for Nytt Rikshospital – økning av bevilgningen for 1999 (Innst. S. nr. 68 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 5 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 45 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 10 minutter, de øvrige grupper 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, har et taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Per Roar Bredvold (Frp) (ordfører for saken): St. prp. nr. 5 for 1999-2000 om utvidelsen av kostnadsrammen for Nytt Rikshospital – økning av bevilgninger for 1999 – har for så vidt en lang fartstid hvis vi ønsker å se på hele historikken til det nye Rikshospitalet. Det siste er vedtaket av St.prp. nr. 37 for 1998-1999 og revidert nasjonalbudsjett

for 1999 med utvidelser av kostnadsrammen for prospektet Nytt Rikshospital. St.prp. nr. 37 medførte en utvidelse på 590 mill. kr og revidert nasjonalbudsjett 145 mill. kr.

Det var for øvrig en ulykke i fyrhuset den 23. februar 1999 som medførte utsatt ferdigstilling av hovedprosjektet til 1. juni 1999. Problemer med VVS-systemene gjør at ny dato for hovedflytting blir flyttet til 1. juli 2000.

Det viser seg at omfanget av feil og mangler er mer omfattende og dermed også medfører større tilleggskostnader enn tidligere risikoanalyser viser. Dette skyldes prosjektets kompleksitet, størrelse og høye press på fremdrift, som følge av bl.a. utvidelser. Dette har ført til kvalitetssvikt i prosjektering, utførelse og kontroll. Det meste av arbeidene i slutfasen er vanskelige å prissette, da det har vært nødvendig å utføre mye av arbeidet på regning, noe som igjen har medført redusert effektivitet. Deler av merkostnadene skyldes kvalitetssvikt i prosjekteringen og i utførelse/kontroll hos entreprenører og rådgiver/byggeledelse. Det vurderes å reise erstatningskrav.

Samlet gjeldende kostnadsramme for prosjektet Nytt Rikshospital etter vedtak i Stortinget av Innst. S. nr. 236 for 1998-1999 er på 5 336 mill. kr. Utover sommeren 1999 ble det avdekket ytterligere forhold som påfører prosjektet merkostnader. Forventet sluttkostnad for prosjektet må derfor utvides med ytterligere 235 mill. kr samt 36,7 mill. kr for at prosjektet skal kunne ferdigstilles i samsvar med funksjonskravene. Det fremmes forslag om at bevilgningen til prosjektet økes med 150 mill. kr for 1999. Det er nødvendig med vedtak om rammeutvidelse og økt bevilgning i 1999 for at prosessen fram til sykehuset tas i bruk, skal kunne pågå uten enda flere forsinkelser.

Når det gjelder komiteens merknader, viser jeg bare til merknadene både fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og SV, men tillater meg avslutningsvis å bruke noe tid på fellesmerknaden fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Disse partier viser til at allerede i Innst. S. nr. 308 for 1987-1988 og i Innst. S. nr. 215 for 1991-1992, Bygging av Nytt Rikshospital, uttrykte disse partiene stor skepsis til at departementet reduserte sengekapasiteten i forhold til de anbefalinger som det faglige brukerstyret la fram. Det viser seg at dette var berettiget, og at en del av overskridelsen/problemene derfor er Stortingets ansvar. Men dette må ikke ta vekk søkelyset fra Statsbyggs rolle i dette byggeprosjektet – et prosjekt av en slik størrelse og omfang at Statsbygg trolig ikke innehar kompetanse til å påta seg det.

Med dette anbefaler jeg komiteens innstilling.

Gunnar Breimo (A): Jeg skal ikke gi meg inn på noen vurdering av ansvarsforholdene knyttet til denne saken. Det kommer vi tilbake til. Men det ville ha vært påfallende dersom saken passerte Stortinget som om ingenting hadde skjedd. Det dreier seg tross alt om økning i kostnadsrammen på flere hundre millioner kroner.

Selv om mange av oss nok hadde bange anelser da vi før ferien fastsatte et nytt kostnadstak, og fryktet at vi ville få saken enda en gang til behandling, hadde vi vel likevel tro på at departementet hadde situasjonen sånn noenlunde under kontroll. Et halvt år senere må vi dessverre

slå fast at departementet umulig kunne ha hatt den forventede styringen med utviklingen.

Det har allerede vært brukt store og kraftige uttrykk i denne saken. Jeg skal ikke finne fram noen nye. Men jeg har stor forståelse for at det både utenfor og innenfor det huset snakkes om skandale, og det uansett hvor ansvar til syvende og sist må plasseres.

Regjeringen foreslår nå et nytt tak, inklusiv 105 mill. kr som reserve. Et så stort reservebeløp tyder på at usikkerheten fortsatt er svært stor. Jeg finner grunn til, i likhet med saksordføreren, å påpeke at ikke alle tilleggsbevilgningene representerer det vi vanligvis kaller for overskridelser. Det er viktig å ha det klart for seg. Det er nemlig mange årsaker til de økte kostnadene i henhold til stortingsproposisjonen, og vi skal ikke rette baker for smed.

Jeg har merket meg at statsråden selv har tatt initiativet til en gjennomgang av hele byggeprosessen. Jeg kan imidlertid vanskelig se at en slik gjennomgang kan rette opp inntrykket som er skapt om en svært mangelfull oppfølging både fra Statsbyggs og departementets side, og det vil jo slett ikke redusere kostnadene.

Slik saken nå står, må alle bidra til at prosjektet blir fullført så snart som overhodet mulig. Jeg håper inderlig at flytting kan skje slik departementet sier i proposisjonen, men jeg føler meg ærlig talt ikke helt trygg på det. Det påhviler Regjeringen et stort ansvar å følge opp dette.

Når komiteen ikke går grundigere inn på saken enn den har gjort i innstillingen denne gang, er det fordi kontroll- og konstitusjonskomiteen med bakgrunn i Riksrevisjonens rapport vil gjennomgå hele saken og plassere ansvar der ansvar måtte høre hjemme.

Ola T. Lånke (KrF): Saksordfører Per Roar Bredvold, og nå representanten Gunnar Breimo, har redegjort for komiteens behandling av St.prp. nr. 5, Om utvidelse av kostnadsrammen for Nytt Rikshospital – økning av bevilgningen for 1999. Komiteens flertall, som Kristelig Folkeparti er en del av, ser ikke denne debatten som den rette anledning til å ta opp årsaksforholdene rundt kostnadsøkningen ved Nytt Rikshospital. Dette vil vi komme tilbake til ved en senere anledning, og jeg vil i denne sammenheng bare vise til våre merknader i innstillingen.

Men så har Gunnar Breimo gjort en visitt til departementets håndtering av denne saken, og sikter da til utvidelsen som skjedde våren 1999. Når han først foregriper den diskusjonen som vil komme senere, må det også være meg tillatt å minne om at denne saken har en nokså lang historie som omfatter mer enn én regjering.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 1305)

S a k n r . 3

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om endringer på statsbudsjettet 1999 under Arbeids- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 59 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 16 (1999-2000) unntatt kap. 1592)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1305)

S a k n r . 4

Innstilling frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om endringar på statsbudsjettet 1999 under Barne- og familiedepartementet (Innst. S. nr. 58 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 15 (1999-2000))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1306)

S a k n r . 5

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om endringer i bevilgninger under folketrygden i statsbudsjettet for 1999 (Innst. S. nr. 60 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 17 (1999-2000), kap. 2530)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1307)

S a k n r . 6

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 173/1999 av 26. november 1999 om endring av Protokoll 31 til EØS-avtalen om EFTA/EØS-landenes deltakelse i det femårige rammeprogrammet for forbrukerpolitikk (Innst. S. nr. 72 (1999-2000), jf. St.prp. nr. 28 (1999-2000))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1307)

S a k n r . 7

Forslag fra stortingsrepresentant Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999 (Jf. Innst. O. nr. 14):

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme sak for Stortinget med en plan for en snarest mulig privatisering av NRK»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1307)

S a k n r . 8

Forslag fra stortingsrepresentant Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999 (Jf. Innst. O. nr. 14): «Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget med en plan hvor kringkastingsavgiften avskaffes i løpet av en tre-års periode»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1309)

S a k n r . 9

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999 (Jf. Innst. O. nr. 14): «Stortinget pålegger Regjeringen å utarbeide forslag til regler for visning av filmer som omfattes av straffeloven § 382, slik at disse kan fremføres som et åndsverk når dette ikke skjer i næring»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1307)

S a k n r . 1 0

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999 (Jf. Innst. O. nr. 14):

«Stortinget ber Regjeringen iverksette at ingen lokalradio skal fratras sendetid i konsesjonsperioden, med unntak av særskilte tilfeller»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1308)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte

presidenten: Før vi starter voteringen vil presidenten minne om at den reglementsmessige tiden straks er omme, og presidenten foreslår at dette møtet forlenges inntil dagens kart er ferdigbehandlet. – Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det framsatt i alt 11 forslag. Det er:

- forslagene nr. 1 og 6, fra Trond Helleland på vegne av Høyre
- forslagene nr. 2, 4, 7-11, fra Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 3 og 5, fra Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet.

Presidenten vil først ta opp rammeuavhengige mindretallsforslag, deretter votes det over rammeområdene 1, 2 og 3 med tilhørende mindretallsforslag. – Dette anses vedtatt.

Vi starter med fem rammeuavhengige forslag fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen følge utviklingen innenfor barnevernet nøye og bidra til at tiltak settes inn for å sikre at lovens krav til tidsfrister og kvalitet overholdes.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber om at Regjeringa utarbeider en opptrappingsplan for å øke bevilgningene til kunst og kultur – rammeområde 3 – til minst 1 pst. av statsbudsjettet innen 2005.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa om å opprette en egen innkjøpsordning for essayistikk.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa vurdere ny organisering av formidling av norsk kunst og kultur i utlandet.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa endre ordningen for utsmykking av statlige bygg, ved at nåværende kategori 3 blir innlemmet i kategori 4 der 1 pst. av byggekostnadene skal benyttes til utsmykking.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Vi går da til rammeområde 1.

Det voteres over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Utgifter	Kroner	Kroner
1		Det kongelige hus			
	1	Apanasjer		26 500 000	
11		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011)			
	1	Driftsutgifter		36 350 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		85 640 000	
20		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)			
	1	Driftsutgifter		43 700 000	
	21	Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>		1 100 000	
21		Statsrådet (jf. kap. 3021)			
	1	Driftsutgifter		71 200 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn			
	70	Tilskudd		189 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)			
	70	Tilskudd		437 000 000	
1500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500)			
	1	Driftsutgifter		115 413 000	
	21	Spesielle driftsutgifter		51 936 000	
1503		Midler til tjenestemannsorganisasjonenes opplærings- og utviklingsarbeid			
	70	Tilskudd		147 211 000	
1510		Fylkesmannsembetene			
	1	Driftsutgifter		336 767 000	
1520		Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 4520)			
	1	Driftsutgifter		78 723 000	
1521		Statens informasjonstjeneste			
	1	Driftsutgifter		19 971 000	
	21	Spesielle driftsutgifter		20 046 000	
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522)			
	1	Driftsutgifter		262 377 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	24 160 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 071 000	
1530		Tilskudd til de politiske partier		
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	131 333 000	
	71	Tilskudd til kommunepartiene, <i>over slagsbevilgning</i>	22 723 000	
	72	Tilskudd til kommunestyregruppene, <i>overslagsbevilgning</i>	17 901 000	
	73	Tilskudd til fylkespartiene, <i>overslags bevilgning</i>	46 722 000	
	74	Tilskudd til fylkestingsgruppene, <i>over slagsbevilgning</i>	6 949 000	
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner, <i>overslags bevilgning</i>	5 271 000	
1540		Statens Pensjonskasse (jf. kap. 4540)		
	1	Driftsutgifter	105 090 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1541		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	33 140 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	6 044 297 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	68 463 000	
	72	For lærere i grunnskolen, <i>overslagsbevilgning</i>	218 309 000	
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	252 267 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	4 993 000	
1545		Ventelønn m.v. (jf. kap. 4545)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	181 025 000	
1546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 4546)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	19 000 000	
1550		Konkurransetilsynet (jf. kap. 4550)		
	1	Driftsutgifter	65 750 000	
1560		Pristilskudd		
	70	Til regulering av forbrukerprisene	145 000 000	
1580		Bygg utenfor husleieordningen		
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 900 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 480 040 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	32 700 000	
	33	Reserve, <i>kan overføres</i>	33 700 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	12 050 000	
1582		Utvikling av Fornebuområdet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 900 000	
	30	Investeringer på Fornebu, <i>kan overføres</i>	149 400 000	
	35	Innløsning av areal til nasjonalt IT- og kunnskapssenter, <i>kan overføres</i>	242 500 000	
1583		Utvikling av Pilestredet Park		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	30	Investeringer Pilestredet Park, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	-2 127 986 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	836 937 000	
	3	Avskrivninger	255 459 000	
	4	Renter av statens kapital	100 390 000	
	5	Til investeringsformål	885 000 000	
	6	Til reguleringsfondet	40 200 000	
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 349 450 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	33	Reserve for byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	36 740 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlike- hold, <i>kan overføres</i>	109 460 000	
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	125 000 000	
		Totale utgifter		13 133 738 000
I n n t e k t e r				
3011		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 11)		
	1	Oscarshall, billettinntekter	33 000	
4500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 1500)		
	2	Salg av personalhåndboka	1 113 000	
4520		Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 1520)		
	2	Andre inntekter	1 032 000	
	3	Inntekter fra prosjektoppdrag	1 720 000	
	5	Inntekter fra sentral opplæring	15 983 000	
	6	Inntekter fra rådgivning	9 216 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 1522)		
	1	Inntekter fra generell rådgivning overfor departementene innen EDB-drift	453 000	
	3	Driftsvederlag – Akademika	1 791 000	
	4	Inntekter – Norsk lysingsblad	45 901 000	
	5	Inntekter fra publikasjoner	720 000	
	7	Parkeringsinntekter	801 000	
4540		Statens Pensjonskasse (jf. kap. 1540)		
	1	Refusjon fra pensjonsordningen for apoteketaten	4 786 000	
	2	Tilfeldige inntekter	61 000	
	3	Refusjon administrasjonskostnader førtidspensjonering	1 669 000	
	4	Inntekter aktuarberegninger	37 323 000	
	5	Administrasjonsinntekter gruppelivsordning	1 089 000	
4545		Ventelønn m.v. (jf. kap. 1545)		
	1	Refusjon statlig virksomhet m.v.	18 633 000	
4546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 1546)		
	1	Premie yrkesskadeforsikring	48 213 000	
	2	Administrasjonsinntekter yrkesskadeforsikring	2 183 000	
4583		Salg av eiendom i Pilestredet Park		
	39	Salg av eiendom	134 000 000	
5445		Statsbygg (jf. kap. 2445)		
	39	Avsetning til investeringsformål	885 000 000	
5446		Salg av eiendom, Fornebu		
	1	Leieinntekter, Fornebu	3 000 000	
	2	Refusjon fra Luftfartsverket for oppryddingskostnader	30 840 000	
	40	Salgsinntekter, Fornebu	710 200 000	
		Totale inntekter		1 955 760 000

II

Postering av bonus og rabatter

Stortinget samtykker i at det enkelte departement eller den virksomhet departementet bemyndiger som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, kan nettoføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.

III

Partistøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2000, på bakgrunn av valgresultatet ved kommune- og fylkestingsvalget i 1999 og endelig bevilgning på kap. 1530 Tilskudd til de politiske partier postene 71, 72, 73 og 74, kan beregne nye satser slik at hele budsjettammen blir benyttet, etter samme

fordelingsmodell som tidligere brukt. Med bakgrunn i dette kan Arbeids- og administrasjonsdepartementet beregne nye satser for 2000 for:

1. Støtte per stemme til de politiske partiers kommuneor- ganisasjoner.
2. Grunnbeløp til kommunestyregruppene.
3. Representanttillegg til kommunestyregruppene.
4. Støtte per stemme til de politiske partiers fylkesor- ganisasjoner der det foreligger søknad fra ung- domsorganisasjonene.
5. Støtte per stemme til de politiske partiers fylkesor- ganisasjoner der det ikke foreligger søknad fra ung- domsorganisasjonene.
6. Grunnbeløp til fylkestingsgruppene.
7. Representanttillegg til fylkestingsgruppene.

IV

Merinntektsfullmakt Statens Pensjonskasse

Stortinget samtykker i at Statens Pensjonskasse kan overskride bevilgningen under kap. 1540 Statens Pensjonskasse post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 4540 Statens Pensjonskasse postene 01, 02, 03, 04, 05 og 06 samt merinntekter på kap. 4546 Yrkesskadeforsikring post 02.

V

Fullmakter som vedrører Statsbygg direkte

Stortinget samtykker i at Statsbygg i 2000 kan:

1. Omdisponere mellom postene 30-45 under kap. 1580 Bygg utenfor husleieordningen.
2. Omdisponere mellom postene 30-91 under kap. 2445 Statsbygg.
3. Omdisponere på Statsbyggs kap. 2445 mellom post 24 og investeringspostene 30-91.
4. Uten fremlegg for Stortinget og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet:
 - a) Avvike driftsbudsjettet.
 - b) Avvike investeringsbudsjettet, postene 30- 91, med inntil 175 mill. kroner.
5. Overskride kap. 2445 Statsbygg postene 30-91 med et beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer.
6. Medregne ubenyttede inntekter fra salg av eiendommer ved beregning av overført beløp under kap. 2445 Statsbygg postene 30-91.
7. Iverksette enkeltprosjekter eller utvide igangsatte større prosjekter med en kostnadsramme på inntil 25 mill. kroner, der bruker/fagdepartement har nødvendige leiemidler innenfor eget budsjett. Fullmakten begrenses til en samlet kostnadsramme på 150 mill. kroner, utover gitt bevilgning på kap. 2445 Statsbygg post 30 Igangsetting av byggeprosjekter.
8. Inngå forpliktelser innenfor en ramme på 1 mrd. kroner vedrørende videreføring/ferdigstilling av prosjekter som igangsettes innenfor bevilgningen på kap. 2445 post 30.
9. Godskrive det enkelte prosjekt med innbetalt dagmulk, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepriser, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.

VI

Andre bygge- og eiendomsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2000 kan:

1. Godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg til en verdi av 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 300 mill. kroner totalt i terminen.
2. Godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom til en verdi på inntil 10 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle for departementer som ikke har egen fullmakt til å

avhende eiendommer, og hvis eiendommer ikke forvaltes av Statsbygg.

3. Godkjenne makeskifte med nettopostering og med beløpsgrense for eiendom(m)en(e) i samsvar med fullmakt til salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg, altså 150 mill. kroner.
4. Overdra til underpris eller vederlagsfritt eiendommer og bygninger som har vært disponert av statlige spesialskoler, grunnskoler og videregående skoler, til kommuner og fylkeskommuner.
5. Godkjenne kjøp av eiendommer for inntil 75 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 150 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg post 49.
6. Foreta bortfeste, og/eller salg/makeskifter av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 1 mrd. kroner, samt reinvestere inntekter fra salg/makeskifte/bortfeste i samme område for inntil 25 mill. kroner.
7. Godkjenne at staten v/Statsbygg i forbindelse med etterbruksarbeidet på Fornebu inngår i selskapsdannelser med formål å påvirke en gunstig eiendomsutvikling på Fornebu, slik at den langsiktige økonomiske avkastning for staten øker.
8. Foreta de salg og makeskifter som er nødvendig ved disponering og avvikling av statens eiendommer i Pilestredet Park.

VII

Etablering av statsaksjeselskapet Statens utleiebygg AS

Stortinget samtykker i at:

1. Statsaksjeselskapet Statens utleiebygg AS etableres som et minimumsselskap med etterfølgende overføring av personell og eiendom fra Statsbygg 1. juli 2000.
2. Kongen i statsråd gis fullmakt til å fastsette endelige bevilgninger vedrørende overdragelse av eiendeler og arbeidskapital i forbindelse med at eiendommer som angitt i vedlegg til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 10 (1999-2000) overføres fra Statsbygg til Statens utleiebygg AS 1. juli 2000.
3. Kongen i statsråd gis fullmakt til å fastsette endelige bevilgninger til egenkapital og lån for Statens utleiebygg AS. Endelige bevilgninger skal fastsettes på grunnlag av bekreftet åpningsbalanse for statsaksjeselskapet, i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 10 (1999-2000) om forholdet mellom gjeld og egenkapital i selskapet.
4. Statens kapital i forvaltningsbedriften Statsbygg, i form av de eiendommer som overføres til Statens utleiebygg AS, slettes i statsregnskapet.
5. Stillingene i Statens utleiebygg AS innlemmes i Statens Pensjonskasse.

VIII

Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2000 kan iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for

statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Fullmakten omfatter ikke opprettelse av stillinger. Utgiftene belastes kap. 21 Statsrådet, om nødvendig som overskridelse.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Høyre. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
			Utgifter	
1		Det kongelige hus		
	1	Apanasjer	26 500 000	
11		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011)		
	1	Driftsutgifter	36 350 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	88 140 000	
20		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)		
	1	Driftsutgifter	43 700 000	
	21	Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
21		Statsrådet (jf. kap. 3021)		
	1	Driftsutgifter	71 200 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	189 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	437 000 000	
1500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500)		
	1	Driftsutgifter	110 413 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	51 936 000	
1503		Midler til tjenestemannsorganisasjonenes opplærings- og utviklingsarbeid		
	70	Tilskudd	62 000 000	
1510		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	324 267 000	
1520		Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 4520)		
	1	Driftsutgifter	88 723 000	
1521		Statens informasjonstjeneste		
	1	Driftsutgifter	19 971 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	22 046 000	
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522)		
	1	Driftsutgifter	257 377 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	24 160 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 071 000	
1530		Tilskudd til de politiske partier		
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	131 333 000	
	71	Tilskudd til kommunepartiene, <i>overslags bevilgning</i>	22 723 000	
	72	Tilskudd til kommunestyregruppene, <i>overslagsbevilgning</i>	17 901 000	
	73	Tilskudd til fylkespartiene, <i>overslagsbevilgning</i>	46 722 000	
	74	Tilskudd til fylkestingsgruppene, <i>overslagsbevilgning</i>	6 949 000	
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	5 271 000	
1540		Statens Pensjonskasse (jf. kap. 4540)		
	1	Driftsutgifter	105 090 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1541		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	33 140 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	6 044 297 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjons- kasse, <i>overslagsbevilgning</i>	46 963 000	
	72	For lærere i grunnskolen, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	218 309 000	
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	252 267 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjons- kasse, <i>overslagsbevilgning</i>	4 993 000	
1545		Ventelønn m.v. (jf. kap. 4545)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	81 025 000	
1546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 4546)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	19 000 000	
1550		Konkurransetilsynet (jf. kap. 4550)		
	1	Driftsutgifter	65 750 000	
1580		Bygg utenfor husleieordningen		
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan</i> <i>overføres</i>	1 900 000	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan</i> <i>overføres</i>	1 480 040 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	32 700 000	
	33	Reserve, <i>kan overføres</i>	33 700 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	12 050 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1582		Utvikling av Fornebuområdet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 900 000	
	30	Investeringer på Fornebu, <i>kan overføres</i>	149 400 000	
	35	Innløsning av areal til nasjonalt IT- og kunnskapssenter, <i>kan overføres</i>	242 500 000	
1583		Utvikling av Pilestredet Park		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	30	Investeringer Pilestredet Park, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-2 127 986 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	836 937 000	
	3	Avskrivninger	255 459 000	
	4	Renter av statens kapital	100 390 000	
	5	Til investeringsformål	885 000 000	
	6	Til reguleringsfondet	40 200 000	-10 000 000
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 709 161 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	33	Reserve for byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	36 740 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	109 460 000	
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	125 000 000	
		Totale utgifter		13 133 738 000
I n n t e k t e r				
3011		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 11)		
	1	Oscarshall, billettinntekter	33 000	
4500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 1500)		
	2	Salg av personalhåndboka	1 113 000	
4520		Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 1520)		
	2	Andre inntekter	1 032 000	
	3	Inntekter fra prosjektoppdrag	1 720 000	
	5	Inntekter fra sentral opplæring	15 983 000	
	6	Inntekter fra rådgivning	9 216 000	
4522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 1522)		
	1	Inntekter fra generell rådgivning overfor departementene innen EDB-drift	453 000	
	3	Driftsvederlag – Akademika	1 791 000	
	4	Inntekter – Norsk lysingsblad	45 901 000	
	5	Inntekter fra publikasjoner	720 000	
	7	Parkeringsinntekter	801 000	
4540		Statens Pensjonskasse (jf. kap. 1540)		
	1	Refusjon fra pensjonsordningen for apoteketaten	4 786 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Tilfeldige inntekter	61 000	
	3	Refusjon administrasjons- kostnader før tidspensjonering	1 669 000	
	4	Inntekter aktuarberegninger	37 323 000	
	5	Administrasjonsinntekter gruppelivs- ordning	1 089 000	
4545		Ventelønn m.v. (jf. kap. 1545)		
	1	Refusjon statlig virksomhet m.v.	18 633 000	
4546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 1546)		
	1	Premie yrkesskadeforsikring	48 213 000	
	2	Administrasjonsinntekter yrkesskade forsikring	2 183 000	
4583		Salg av eiendom i Pilestredet Park		
	39	Salg av eiendom	134 000 000	
5445		Statsbygg (jf. kap. 2445)		
	39	Avsetning til investeringsformål	885 000 000	
5446		Salg av eiendom, Fornebu		
	1	Leieinntekter, Fornebu	3 000 000	
	2	Refusjon fra Luftfartsverket for oppdyddingskostnader	30 840 000	
	40	Salgsinntekter, Fornebu	710 200 000	
		Totale inntekter		1 955 760 000

II

Postering av bonus og rabatter

Stortinget samtykker i at det enkelte departement eller den virksomhet departementet bemyndiger som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, kan nettoføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.

III

Partistøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2000, på bakgrunn av valgresultatet ved kommune- og fylkestingsvalget i 1999 og endelig bevilgning på kap. 1530 Tilskudd til de politiske partier postene 71, 72, 73 og 74, kan beregne nye satser slik at hele budsjettammen blir benyttet, etter samme fordelingsmodell som tidligere brukt. Med bakgrunn i dette kan Arbeids- og administrasjonsdepartementet beregne nye satser for 2000 for:

1. Støtte per stemme til de politiske partiers kommuneorganisasjoner.
2. Grunnbeløp til kommunestyregruppene.
3. Representanttillegg til kommunestyregruppene.
4. Støtte per stemme til de politiske partiers fylkesorganisasjoner der det foreligger søknad fra ungdomsorganisasjonene.

5. Støtte per stemme til de politiske partiers fylkesorganisasjoner der det ikke foreligger søknad fra ungdomsorganisasjonene.
6. Grunnbeløp til fylkestingsgruppene.
7. Representanttillegg til fylkestingsgruppene.

IV

Merinntektsfullmakt Statens Pensjonskasse

Stortinget samtykker i at Statens Pensjonskasse kan overskride bevilgningen under kap. 1540 Statens Pensjonskasse post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 4540 Statens Pensjonskasse postene 01, 02, 03, 04, 05 og 06 samt merinntekter på kap. 4546 Yrkesskadeforsikring post 02.

V

Fullmakter som vedrører Statsbygg direkte

Stortinget samtykker i at Statsbygg i 2000 kan:

1. Omdisponere mellom postene 30-45 under kap. 1580 Bygg utenfor husleieordningen.
2. Omdisponere mellom postene 30-91 under kap. 2445 Statsbygg.
3. Omdisponere på Statsbyggs kap. 2445 mellom post 24 og investeringspostene 30-91.
4. Uten fremlegg for Stortinget og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet:
 - a) Avvike driftsbudsjettet.

- b) Avvike investeringsbudsjettet, postene 30-91, med inntil 175 mill. kroner.
5. Overskride kap. 2445 Statsbygg postene 30-91 med et beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer
 6. Medregne ubenyttede inntekter fra salg av eiendommer ved beregning av overført beløp under kap. 2445 Statsbygg postene 30-91.
 7. Iverksette enkeltprosjekter eller utvide igangsatte større prosjekter med en kostnadsramme på inntil 25 mill. kroner, der bruker/fagdepartement har nødvendige leiemidler innenfor eget budsjett. Fullmakten begrenses til en samlet kostnadsramme på 150 mill. kroner, utover gitt bevilgning på kap. 2445 Statsbygg post 30 Igangsetting av byggeprosjekter.
 8. Inngå forpliktelser innenfor en ramme på 1 mrd. kroner vedrørende videreføring/ferdigstilling av prosjekter som igangsettes innenfor bevilgningen på kap. 2445 post 30.
 9. Godskrive det enkelte prosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepriser, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.

VI

Andre bygge- og eiendomsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2000 kan:

1. Godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg til en verdi av 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 300 mill. kroner totalt i terminen.
2. Godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom til en verdi på inntil 10 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle for departementer som ikke har egen fullmakt til å avhende eiendommer, og hvis eiendommer ikke forvaltes av Statsbygg.
3. Godkjenne makeskifte med nettopostering og med beløpsgrense for eiendom(m)en(e) i samsvar med fullmakt til salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg, altså 150 mill. kroner.
4. Overdra til underpris eller vederlagsfritt eiendommer og bygninger som har vært disponert av statlige spesialskoler, grunnskoler og videregående skoler, til kommuner og fylkeskommuner.
5. Godkjenne kjøp av eiendommer for inntil 75 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 150 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg post 49.
6. Foreta bortfeste, og/eller salg/makeskifter av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 1 mrd. kroner, samt reinvestere inntekter fra salg/makeskifte/ bortfeste i samme område for inntil 25 mill. kroner.
7. Godkjenne at staten v/Statsbygg i forbindelse med etterbruksarbeidet på Fornebu inngår i selskapsdannelser med formål å påvirke en gunstig eiendomsutvikling på Fornebu, slik at den langsiktige økonomiske avkastning for staten øker.
8. Foreta de salg og makeskifter som er nødvendig ved disponering og avvikling av statens eiendommer i Pilestredet Park.

VII

Etablering av statsaksjeselskapet Statens utleiebygg AS

Stortinget samtykker i at:

1. Statsaksjeselskapet Statens utleiebygg AS etableres som et minimumsselskap med etterfølgende overføring av personell og eiendom fra Statsbygg 1. juli 2000.
2. Kongen i statsråd gis fullmakt til å fastsette endelige bevilgninger vedrørende overdragelse av eiendeler og arbeidskapital i forbindelse med at eiendommer som angitt i vedlegg til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 10 (1999-2000) overføres fra Statsbygg til Statens utleiebygg AS 1. juli 2000.
3. Kongen i statsråd gis fullmakt til å fastsette endelige bevilgninger til egenkapital og lån for Statens utleiebygg AS. Endelige bevilgninger skal fastsettes på grunnlag av bekreftet åpningsbalanse for statsaksjeselskapet, i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 10 (1999-2000) om forholdet mellom gjeld og egenkapital i selskapet.
4. Statens kapital i forvaltningsbedriften Statsbygg, i form av de eiendommer som overføres til Statens utleiebygg AS, slettes i statsregnskapet.
5. Stillingene i Statens utleiebygg AS innlemmes i Statens Pensjonskasse.

VIII

Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2000 kan iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Fullmakten omfatter ikke opprettelse av stillinger. Utgiftene belastes kap. 21 Statsrådet, om nødvendig som overskridelse.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 79 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.59.55)

Komiteen hadde innstillet:

A. Rammeområde 1

I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1		Det kongelige hus		
	1	Apanasjer	26 500 000	
11		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011)		
	1	Driftsutgifter	36 350 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	88 140 000	
20		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)		
	1	Driftsutgifter	43 700 000	
	21	Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
21		Statsrådet (jf. kap. 3021)		
	1	Driftsutgifter	71 200 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd p	189 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	437 000 000	
1500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500)		
	1	Driftsutgifter	115 413 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	51 936 000	
1503		Midler til tjenestemannsorganisasjonenes opplærings- og utviklingsarbeid		
	70	Tilskudd	147 211 000	
1510		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	334 267 000	
1520		Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 4520)		
	1	Driftsutgifter	78 723 000	
1521		Statens informasjonstjeneste		
	1	Driftsutgifter	19 971 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	20 046 000	
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522)		
	1	Driftsutgifter	262 377 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	24 160 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 071 000	
1530		Tilskudd til de politiske partier		
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	131 333 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til kommunepartiene, <i>overslagsbevilgning</i>	22 723 000	
	72	Tilskudd til kommunestyregruppene, <i>overslagsbevilgning</i>	17 901 000	
	73	Tilskudd til fylkespartiene, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	46 722 000	
	74	Tilskudd til fylkestingsgruppene, <i>overslagsbevilgning</i>	6 949 000	
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	5 271 000	
1540		Statens Pensjonskasse (jf. kap. 4540)		
	1	Driftsutgifter	105 090 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1541		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	33 140 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	6 044 297 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	68 463 000	
	72	For lærere i grunnskolen, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	218 309 000	
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	252 267 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	4 993 000	
1545		Ventelønn m.v. (jf. kap. 4545)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	181 025 000	
1546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 4546)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	19 000 000	
1550		Konkurransetilsynet (jf. kap. 4550)		
	1	Driftsutgifter	65 750 000	
1560		Pristilskudd		
	70	Til regulering av forbrukerprisene	145 000 000	
1580		Bygg utenfor husleieordningen		
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 900 000	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 480 040 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	32 700 000	
	33	Reserve, <i>kan overføres</i>	33 700 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	12 050 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1582		Utvikling av Fornebuområdet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 900 000	
	30	Investeringer på Fornebu, <i>kan overføres</i>	149 400 000	
	35	Innløsning av areal til nasjonalt IT- og kunnskapssenter, <i>kan overføres</i>	242 500 000	
1583		Utvikling av Pilestredet Park		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	30	Investeringer Pilestredet Park, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	-2 127 986 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslags-</i> <i>bevilgning</i>	836 937 000	
	3	Avskrivninger	255 459 000	
	4	Renter av statens kapital	100 390 000	
	5	Til investeringsformål	885 000 000	
	6	Til reguleringsfondet	40 200 000	-10 000 000
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 349 450 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	33	Reserve for byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	36 740 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlike- hold, <i>kan overføres</i>	109 460 000	
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	125 000 000	
		Totale utgifter		13 133 738 000
I n n t e k t e r				
3011		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 11)		
	1	Oscarshall, billettinntekter	33 000	
4500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 1500)		
	2	Salg av personalhåndboka	1 113 000	
4520		Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 1520)		
	2	Andre inntekter	1 032 000	
	3	Inntekter fra prosjektoppdrag	1 720 000	
	5	Inntekter fra sentral opplæring	15 983 000	
	6	Inntekter fra rådgivning	9 216 000	
4522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 1522)		
	1	Inntekter fra generell rådgivning overfor departementene innen EDB-drift	453 000	
	3	Driftsvederlag – Akademika	1 791 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	4	Inntekter – Norsk lysingsblad	45 901 000	
	5	Inntekter fra publikasjoner	720 000	
	7	Parkeringsinntekter	801 000	
4540		Statens Pensjonskasse (jf. kap. 1540)		
	1	Refusjon fra Pensjonsordningen for apoteketaten	4 786 000	
	2	Tilfeldige inntekter	61 000	
	3	Refusjon administrasjonskostnader før tidspensjonering	1 669 000	
	4	Inntekter aktuarberegninger	37 323 000	
	5	Administrasjonsinntekter gruppelivsordning	1 089 000	
4545		Ventelønn m.v. (jf. kap. 1545)		
	1	Refusjon statlig virksomhet m.v.	18 633 000	
4546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 1546)		
	1	Premie yrkesskadeforsikring	48 213 000	
	2	Administrasjonsinntekter yrkesskadeforsikring	2 183 000	
4583		Salg av eiendom i Pilestredet Park		
	39	Salg av eiendom	134 000 000	
5445		Statsbygg (jf. kap. 2445)		
	39	Avsetning til investeringsformål	885 000 000	
5446		Salg av eiendom, Fornebu		
	1	Leieinntekter, Fornebu	3 000 000	
	2	Refusjon fra Luftfartsverket for oppryddingskostnader	30 840 000	
	40	Salgsinntekter, Fornebu	710 200 000	
		Totale inntekter		1 955 760 000

II

Postering av bonus og rabatter

Stortinget samtykker i at det enkelte departement eller den virksomhet departementet bemyndiger som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, kan nettopføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.

III

Partistøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2000, på bakgrunn av valgresultatet ved kommune- og fylkestingsvalget i 1999 og endelig bevilgning på kap. 1530 Tilskudd til de politiske partier postene 71, 72, 73 og 74, kan beregne nye satser slik at hele budsjettrammen blir benyttet, etter samme fordelingsmodell som tidligere brukt. Med bakgrunn i dette kan Arbeids- og administrasjonsdepartementet beregne nye satser for 2000 for:

1. Støtte per stemme til de politiske partiers kommunearbeidsorganisasjoner.
2. Grunnbeløp til kommunestyregruppene.
3. Representanttillegg til kommunestyregruppene.
4. Støtte per stemme til de politiske partiers fylkesorganisasjoner der det foreligger søknad fra ungdomsorganisasjonene.
5. Støtte per stemme til de politiske partiers fylkesorganisasjoner der det ikke foreligger søknad fra ungdomsorganisasjonene.
6. Grunnbeløp til fylkestingsgruppene.
7. Representanttillegg til fylkestingsgruppene.

IV

Merinntektsfullmakt Statens Pensjonskasse

Stortinget samtykker i at Statens Pensjonskasse kan overskride bevilgningen under kap. 1540 Statens Pensjonskasse post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 4540 Statens Pensjonskasse postene 01, 02, 03, 04, 05 og 06 samt merinntekter på kap. 4546 Yrkesskadeforsikring post 02.

V

Fullmakter som vedrører Statsbygg direkte
Stortinget samtykker i at Statsbygg i 2000 kan:

1. Omdisponere mellom postene 30-45 under kap. 1580 Bygg utenfor husleieordningen.
2. Omdisponere mellom postene 30-91 under kap. 2445 Statsbygg.
3. Omdisponere på Statsbyggs kap. 2445 mellom post 24 og investeringspostene 30-91.
4. Uten fremlegg for Stortinget og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet:
 - a) Avvike driftsbudsjettet.
 - b) Avvike investeringsbudsjettet, postene 30-91, med inntil 175 mill. kroner.
5. Overskride kap. 2445 Statsbygg postene 30-91 med et beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer.
6. Medregne ubenyttede inntekter fra salg av eiendommer ved beregning av overført beløp under kap. 2445 Statsbygg postene 30-91.
7. Iverksette enkeltprosjekter eller utvide igangsatte større prosjekter med en kostnadsramme på inntil 25 mill. kroner, der bruker/fagdepartement har nødvendige leiemidler innenfor eget budsjett. Fullmakten begrenses til en samlet kostnadsramme på 150 mill. kroner, utover gitt bevilgning på kap. 2445 Statsbygg post 30 Igangsetting av byggeprosjekter.
8. Inngå forpliktelser innenfor en ramme på 1 mrd. kroner vedrørende videreføring/ferdigstilling av prosjekter som igangsettes innenfor bevilgningen på kap. 2445 post 30.
9. Godskrive det enkelte prosjekt med innbetalt dagmulk, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepriser, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.

VI

Andre bygge- og eiendomsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2000 kan:

1. Godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg til en verdi av 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 300 mill. kroner totalt i terminen.
2. Godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom til en verdi på inntil 10 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle for departementer som ikke har egen fullmakt til å avhende eiendommer, og hvis eiendommer ikke forvaltes av Statsbygg.
3. Godkjenne makeskifte med nettopostering og med beløpsgrense for eiendom(m)en(e) i samsvar med fullmakt til salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg, altså 150 mill. kroner.
4. Overdra til underpris eller vederlagsfritt eiendommer og bygninger som har vært disponert av statlige spesialskoler, grunnskoler og videregående skoler, til kommuner og fylkeskommuner.

5. Godkjenne kjøp av eiendommer for inntil 75 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 150 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg post 49.
6. Foreta bortfeste, og/eller salg/makeskifter av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 1 mrd. kroner, samt reinvestere inntekter fra salg/makeskifte/ bortfeste i samme område for inntil 25 mill. kroner.
7. Godkjenne at staten v/Statsbygg i forbindelse med etterbruksarbeidet på Fornebu inngår i selskapsdannelser med formål å påvirke en gunstig eiendomsutvikling på Fornebu, slik at den langsiktige økonomiske avkastning for staten øker.
8. Foreta de salg og makeskifter som er nødvendig ved disponering og avvikling av statens eiendommer i Pilestredet Park.

VII

Etablering av statsaksjeselskapet
Statens utleiebygg AS

Stortinget samtykker i at:

1. Statsaksjeselskapet Statens utleiebygg AS etableres som et minimumsselskap med etterfølgende overføring av personell og eiendom fra Statsbygg 1. juli 2000.
2. Kongen i statsråd gis fullmakt til å fastsette endelige bevilgninger vedrørende overdragelse av eiendeler og arbeidskapital i forbindelse med at eiendommer som angitt i vedlegg til St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (1999-2000) overføres fra Statsbygg til Statens utleiebygg AS 1. juli 2000.
3. Kongen i statsråd gis fullmakt til å fastsette endelige bevilgninger til egenkapital og lån for Statens utleiebygg AS. Endelige bevilgninger skal fastsettes på grunnlag av bekreftet åpningsbalanse for statsaksjeselskapet, i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (1999-2000) om forholdet mellom gjeld og egenkapital i selskapet.
4. Statens kapital i forvaltningsbedriften Statsbygg, i form av de eiendommer som overføres til Statens utleiebygg AS, slettes i statsregnskapet.
5. Stillingene i Statens utleiebygg AS innlemmes i Statens Pensjonskasse.

VIII

Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2000 kan iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Fullmakten omfatter ikke opprettelse av stillinger. Utgiftene belastes kap. 21 Statsrådet, om nødvendig som overskridelse.

Presidenten: Her har Fremskrittspartiet og Høyre varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 28 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 22.00.24)

Presidenten: Vi er kommet til rammeområde 2.
Det voteres først over forslag nr. 4, fra SV. Forslaget
lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
800		Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800)		
	1	Driftsutgifter	73 886 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 776 000	
830		Foreldreveiledning og samlivstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, foreldre- veiledning	2 056 000	
	70	Samlivstiltak	3 598 000	
840		Tilskudd til krisetiltak		
	60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak, <i>overslagsbevilgning</i>	50 570 000	
	70	Tilskudd til handlingsplan for vold mot kvinner	10 000 000	
841		Familievern		
	21	Spesielle driftsutgifter	9 854 000	
	60	Tilskudd til familievernkontorer	135 515 000	
	70	Utviklings- og opplysnings- arbeid m.v.	1 600 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under kap. 856</i> <i>post 60, overslagsbevilgning</i>	1 114 614 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	12 474 000 000	
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysnings arbeid m.v.		
	21	Spesielle driftsutgifter	14 678 000	
	70	Tilskudd	34 470 000	
847		Kompetansesenter for likestilling		
	50	Basisbevilgning	8 950 000	
848		Likestillingsombudet		
	1	Driftsutgifter	6 503 000	
850		Barneombudet (jf. kap. 3850)		
	1	Driftsutgifter	9 075 000	
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 816 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter	57 789 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	8 000 000	
	63	Særskilte tiltak, <i>kan overføres</i>	108 500 000	
	64	Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere, <i>overslags bevilgning</i>	92 100 000	
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 000 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid m.v., <i>kan nyttes under post 50</i>	51 841 000	
856		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 659 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslags bevilgning, kan nyttes under kap. 844 post 70</i>	6 097 000 000	
	61	Stimuleringstilskudd, <i>overslags bevilgning</i>	110 000 000	
	64	Prøveprosjekt Oslo indre Øst	15 000 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	5 062 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	74 988 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	3 933 000	
	72	Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet	4 103 000	
	73	Ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	45 768 000	
	74	Ungdomssatsing i distriktene, <i>kan overføres</i>	7 878 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdoms samarbeid m.v.	20 710 000	
858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 3858)		
	1	Driftsutgifter	13 463 000	
860		Forbrukerrådet (jf. kap. 3860)		
	1	Driftsutgifter	65 934 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 000 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	2 500 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid	10 002 000	
866		Statens institutt for forbruksforskning		
	50	Basisbevilgning	17 026 000	
867		Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	2 909 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	8 878 000	
2530		Fødselspenger og adopsjonspenger		
	70	Fødselspenger til yrkesaktive, <i>overslagsbevilgning</i>	6 585 380 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000 000	
	72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, <i>overslagsbevilgning</i>	191 000 000	
	73	Adopsjonspenger m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	103 000 000	
		Totale utgifter		28 154 384 000
I n n t e k t e r				
3858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 858)		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	1 230 000	
3860		Forbrukerrådet (jf. kap. 860)		
	1	Salg av Forbrukerrapporten	14 535 000	
	2	Salg av opplysningsmateriell	2 534 000	
	3	Oppdragsinntekter og refusjoner	1 000 000	
	5	Andre inntekter	236 000	
		Totale inntekter		19 535 000

II

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2000 i medhold av lov av 24. oktober 1946 nr. 2 om barnetrygd, § 2 første ledd kan utbetale barnetrygd med følgende beløp per år:

	0-18 år
Første og andre stønadsberettigede barn	kr 9 948
Tredje og hvert ytterligere stønadsberettigede barn	kr 10 944

For hvert stønadsberettiget barn mellom 1 og 3 år ytes et tillegg i barnetrygden, det såkalte småbarnstillegget, på kr 7 884 per år. Tillegget ytes fra og med måneden etter at barnet fyller 1 år, til og med den måned barnet fyller 3 år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet barnetrygd etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år har rett til ekstra småbarnstillegg på kr 7 884 per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på kr 3 792 per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Barnetrygd for barn på barnehjem, spesialscole eller lignende institusjon utbetales med satsen for første barn. For eventuelle andre hjemmeboende stønadsberettigede barn skal stønaden regnes på grunnlag av satsen fra og med annet barn. I slike tilfeller skal institu-

sjonen også ha utbetalt småbarnstillegg og finnmarkstillegg hvis barnet er berettiget til slikt tillegg.

III

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket fra 1. januar 2000 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp per år for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosent andel av full sats	Kontantstøtte i kroner
Ikke bruk av barnehage	100	36 000
Til og med 8 timer per uke	80	28 800
9-16 timer per uke	60	21 600
17-24 timer per uke	40	14 400
25-32 timer per uke	20	7 200
33 timer eller mer per uke	0	0

Kontantstøtten avvikles fra 1. juli 2000.

IV

Satser for fødselsstønad og engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2000 i medhold av lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, kan utbetale:

Fødselsstønad etter lovens § 5-13	kr 1 765
Engangsstønad ved fødsel og adopsjon etter lovens § 14-12 og 14-20	kr 32 138»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Framskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Utgifter		
800		Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800)		
	1	Driftsutgifter	67 976 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 776 000	
840		Tilskudd til krisetiltak		
	60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
841		Familievern		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 854 000	
	60	Tilskudd til familievernkontorer	123 917 000	
	70	Utviklings- og opplysningsarbeid m.v.	1 600 000	
844		Kontantstøtte		
	21	Spesielle driftsutgifter	6 490 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under kap. 856 post 60, overslagsbevilgning</i>	2 819 114 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	12 474 000 000	
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysnings arbeid m.v.		
	21	Spesielle driftsutgifter	13 544 000	
	70	Tilskudd	3 370 000	
850		Barneombudet (jf. kap. 3850)		
	1	Driftsutgifter	6 375 000	
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	10 362 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter	53 166 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	7 360 000	
	63	Særskilte tiltak, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
	64	Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere, <i>overslagsbevilgning</i>	69 100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 000 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid m.v., <i>kan nyttes under post 50</i>	20 379 000	
856		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 659 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning, kan nyttes under kap. 844 post 70</i>	4 586 044 000	
	61	Ekstraordinært tilskudd til private barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	233 000 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	5 062 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	58 498 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	3 933 000	
	72	Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet	4 103 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdoms-samarbeid m.v.	10 710 000	
858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 3858)		
	1	Driftsutgifter	13 463 000	
860		Forbrukerrådet (jf. kap. 3860)		
	1	Driftsutgifter	60 634 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 000 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	2 300 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid	9 202 000	
866		Statens institutt for forbruksforskning		
	50	Basisbevilgning	15 666 000	
867		Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	2 669 000	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	8 178 000	
2530		Fødselspenger og adopsjonspenger		
	70	Fødselspenger til yrkesaktive, <i>overslagsbevilgning</i>	6 585 380 000	
	71	Engangstønad ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000 000	
	72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, <i>overslagsbevilgning</i>	191 000 000	
	73	Adopsjonspenger m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	103 000 000	
		Totale utgifter		28 154 384 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
3858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 858)		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	1 230 000	
3860		Forbrukerrådet (jf. kap. 860)		
	1	Salg av Forbrukerrapporten	14 535 000	
	2	Salg av opplysningsmateriell	2 534 000	
	3	Oppdragsinntekter og refusjoner	1 000 000	
	5	Andre inntekter	236 000	
		Totale inntekter		19 535 000

II

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2000 i medhold av lov av 24. oktober 1946 nr. 2 om barnetrygd, § 2 første ledd kan utbetale barnetrygd med følgende beløp per år:

	0-18 år
Første og andre stønadsberettigede barn	kr 9 948
Tredje og hvert ytterligere stønadsberettigede barn	kr 10 944

For hvert stønadsberettiget barn mellom 1 og 3 år ytes et tillegg i barnetrygden, det såkalte småbarnstillegget, på kr 7 884 per år. Tillegget ytes fra og med måneden etter at barnet fyller 1 år, til og med den måned barnet fyller 3 år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet barnetrygd etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år har rett til ekstra småbarnstillegg på kr 7 884 per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på kr 3 792 per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Barnetrygd for barn på barnehjem, spesialscole eller lignende institusjon utbetales med satsen for første barn. For eventuelle andre hjemmeboende stønadsberettigede barn skal stønaden regnes på grunnlag av satsen fra og med annet barn. I slike tilfeller skal institusjonen også ha utbetalt småbarnstillegg og finnmarkstillegg hvis barnet er berettiget til slikt tillegg.

III

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket fra 1. januar 2000 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp per år for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosent andel av full sats	Kontantstøtte i kroner
Ikke bruk av barnehage	100	36 000
Til og med 8 timer per uke	80	28 800
9-16 timer per uke	60	21 600
17-24 timer per uke	40	14 400
25-32 timer per uke	20	7 200
33 timer eller mer per uke	0	0

IV

Satser for fødselsstønad og engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2000 i medhold av lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, kan utbetale:

Fødselsstønad etter lovens § 5-13	kr 1 765
Engangsstønad ved fødsel og adopsjon etter lovens § 14-12 og 14-20	kr 32 138»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 77 mot 15
stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.00.52.)

Komiteen hadde innstillet:

B. rammeområde 2

I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
800		Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800)		
	1	Driftsutgifter	73 886 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 776 000	
830		Foreldreveiledning og samlivstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, foreldre- veiledning	2 056 000	
	70	Samlivstiltak	3 598 000	
840		Tilskudd til krisetiltak		
	60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak, <i>overslagsbevilgning</i>	47 570 000	
841		Familievern		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 854 000	
	60	Tilskudd til familievernkontorer	123 917 000	
	70	Utviklings- og opplysnings- arbeid m.v.	1 600 000	
844		Kontantstøtte		
	21	Spesielle driftsutgifter	5 490 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under kap. 856</i> <i>post 60, overslagsbevilgning</i>	2 787 114 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	12 474 000 000	
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysnings arbeid m.v.		
	21	Spesielle driftsutgifter	14 678 000	
	70	Tilskudd	3 370 000	
847		Kompetansesenter for likestilling		
	50	Basisbevilgning	5 150 000	
848		Likestillingsombudet		
	1	Driftsutgifter	4 703 000	
850		Barneombudet (jf. kap. 3850)		
	1	Driftsutgifter	6 575 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 816 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	1	Driftsutgifter	57 789 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	8 000 000	
	63	Særskilte tiltak, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
	64	Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere, <i>overslags bevilgning</i>	92 100 000	
	70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	2 000 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid m.v., <i>kan nyttes under post 50</i>	22 139 000	
856		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 659 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning, kan nyttes under kap. 844 post 70</i>	4 716 000 000	
	61	Stimuleringstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	45 000 000	
	64	Prøveprosjekt Oslo indre Øst	15 000 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 71</i>	5 062 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	58 498 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i>	3 933 000	
	72	Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet	4 103 000	
	73	Ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	20 768 000	
	74	Ungdomssatsing i distriktene, <i>kan overføres</i>	2 878 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.v.	20 710 000	
858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 3858)		
	1	Driftsutgifter	13 463 000	
860		Forbrukerrådet (jf. kap. 3860)		
	1	Driftsutgifter	65 934 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 000 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	2 500 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid	10 002 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
866	50	Statens institutt for forbruksforskning Basisbevilgning	17 026 000	
867	1	Forbrukertvistutvalget Driftsutgifter	2 909 000	
868	1	Forbrukerombudet Driftsutgifter	8 878 000	
2530	70	Fødselspenger og adopsjonspenger Fødselspenger til yrkesaktive, <i>overslagsbevilgning</i>	6 585 380 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000 000	
	72	Feriepenger av fødselspenger til arbeids- takere, <i>overslagsbevilgning</i>	191 000 000	
	73	Adopsjonspenger m.v., <i>overslags- bevilgning</i>	103 000 000	
		Totale utgifter		28 154 384 000
I n n t e k t e r				
3858	1	Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 858) Tilskudd fra Europakommisjonen	1 230 000	
3860	1	Forbrukerrådet (jf. kap. 860) Salg av Forbrukerrapporten	14 535 000	
	2	Salg av opplysningsmateriell	2 534 000	
	3	Oppdragsinntekter og refusjoner	1 000 000	
	5	Andre inntekter	236 000	
		Totale inntekter		19 535 000

II

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2000 i medhold av lov av 24. oktober 1946 nr. 2 om barnetrygd, § 2 første ledd kan utbetale barnetrygd med følgende beløp per år:

	0-18 år
Første og andre stønadsberettigede barn	kr 9 948
Tredje og hvert ytterligere stønadsberettigede barn	kr 10 944

For hvert stønadsberettiget barn mellom 1 og 3 år ytes et tillegg i barnetrygden, det såkalte småbarnstillegget, på kr 7 884 per år. Tillegget ytes fra og med måneden etter at barnet fyller 1 år, til og med den måned barnet fyller 3 år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet barnetrygd etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år har rett til ekstra småbarnstillegg på kr 7 884 per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadmottakere bosatt i Finnmark og Nord- Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa,

Skjervøy og Storfjord) ytes et tillegg i barnetrygden på kr 3 792 per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Barnetrygd for barn på barnehjem, spesialskole eller lignende institusjon utbetales med satsen for første barn. For eventuelle andre hjemmeboende stønadsberettigede barn skal stønaden regnes på grunnlag av satsen fra og med annet barn. I slike tilfeller skal institusjonen også ha utbetalt småbarnstillegg og finnmarkstillegg hvis barnet er berettiget til slikt tillegg.

III

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket fra 1. januar 2000 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp per år for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosentandel av full sats	Kontantstøtte i kroner
Ikke bruk av barnehage	100	36 000
Til og med 8 timer per uke	80	28 800
9-16 timer per uke	60	21 600
17-24 timer per uke	40	14 400
25-32 timer per uke	20	7 200
33 timer eller mer per uke	0	0

IV

Satser for fødselsstønad og engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2000 i medhold av lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, kan utbetale:

Fødselsstønad etter lovens § 5-13	kr 1 765
Engangsstønad ved fødsel og adopsjon etter lovens § 14-12 og 14-20	kr 32 138

Presidenten: Her har Høyre varslet at de vil stemme imot.

Presidenten: Da er vi kommet til rammeområde 3. Forslag nr. 6, fra Høyre, tas opp til votering. Forslaget lyder:

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 79 mot 13 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.01.19)

«I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	67 201 000	
301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 3301)		
	1	Driftsutgifter	4 630 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	250 000	
	74	De Forente Nasjoners organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur (UNESCO)	17 000 000	
	75	Tilskudd til internasjonalt samarbeid	639 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	31 257 000	
	50	Norsk kulturfond	220 887 000	
	51	Norsk kassettagiftsfond	29 907 000	
	52	Norges forskningsråd	1 645 000	
	60	Lokale og regionale kulturbygg, kan overføres	49 912 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, kan overføres	58 500 000	
	74	Tilskudd til faste tiltak under Norsk kulturråd	136 536 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Kulturprogram	6 243 000	
	76	Markering av tusenårsskiftet, <i>kan overføres</i>	68 000 000	
	77	Bergen som europeisk kulturby	12 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	16 360 000	
	79	Til disposisjon	58 891 000	
321		Kunstnerformål (jf. kap. 3321)		
	1	Driftsutgifter	9 906 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	79 003 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	71 563 000	
	75	Vederlagsordninger	79 294 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 3322)		
	1	Driftsutgifter	94 186 000	
	21	Store utstillinger	1 065 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 149 000	
	50	Utsmykking av offentlige bygg	5 832 000	
	61	Tilskudd til fylkeskommunale kulturoppgaver	9 667 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	25 692 000	
	75	Design, arkitektur og bygningsmiljø	14 650 000	
	78	Ymse faste tiltak	4 454 000	
323		Musikkformål (jf. kap. 3323)		
	1	Driftsutgifter	98 268 000	
	70	Nasjonale institusjoner	130 746 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	79 968 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	15 822 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	11 757 000	
	78	Ymse faste tiltak	18 337 000	
324		Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)		
	1	Driftsutgifter	80 367 000	
	60	Scenekunst i fylkeskommunene	2 579 000	
	70	Nasjonale institusjoner	450 641 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	164 072 000	
	73	Distriktsopera	12 213 000	
	78	Ymse faste tiltak	7 063 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)		
	1	Driftsutgifter	206 378 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 798 000	
	60	Mobil bibliotekjeneste og biblioteklokaler	19 110 000	
	73	Noregs Mållag	1 321 000	
	74	Det Norske Samlaget	5 595 000	
	78	Ymse faste tiltak	52 473 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)		
	1	Driftsutgifter	37 865 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Arkeologiske og andre oppdrag	12 747 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 684 000	
	60	Tilskuddsordning for museer	171 582 000	
	70	Nasjonale institusjoner	167 374 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	19 892 000	
	73	Skoleskipene	10 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	52 304 000	
329		Arkivformål (jf. kap. 3329)		
	1	Driftsutgifter	138 168 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 408 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 809 000	
	78	Ymse faste tiltak	4 107 000	
334		Film- og mediaformål (jf. kap. 3334)		
	1	Driftsutgifter	87 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 504 000	
	50	Audiovisuelt produksjonsfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	49 600 000	
	71	Filmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	115 850 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	5 300 000	
	73	Norsk Film AS	20 000 000	
	75	Medieprogrammet	9 200 000	
	78	Ymse faste tiltak	19 250 000	
	79	Til disposisjon	1 205 000	
398		Informasjonsberedskap, Norsk rikskringkasting		
	70	Informasjonsberedskap	2 540 000	
		Totale utgifter		<u>3 520 216 000</u>
I n n t e k t e r				
3301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 301)		
	1	Ymse inntekter	4 163 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	250 000	
3305		Inntekter fra Norsk Tipping AS		
	1	Spilleoverskudd	1 599 900 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 322)		
	1	Ymse inntekter	3 495 000	
	2	Inntekter fra store utstillinger	1 065 000	
3323		Musikkformål (jf. kap. 323)		
	1	Inntekter ved Rikskonsertene	14 500 000	
3324		Teater- og operaformål (jf. kap. 324)		
	1	Inntekter ved Riksteatret	8 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 326)		
	1	Ymse inntekter	4 163 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 328)		
	1	Ymse inntekter	1 285 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	12 747 000	
3329		Arkivformål (jf. kap. 329)		
	1	Ymse inntekter	1 643 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 408 000	
3334		Film- og mediaformål (jf. kap. 334)		
	1	Ymse inntekter	5 788 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 504 000	
	70	Gebyr	8 908 000	
		Totale inntekter		1 683 919 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kulturdepartementet i 2000 kan gi tilsagn om statstilskudd til nasjonale kulturbygg for inntil 51,7 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 320 post 73.
2. Utsmykkingsfondet for offentlige bygg i 2000 kan gi tilsagn om støtte til utsmykkingsprosjekter for inntil 8,1 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 322 post 50.
3. Norsk filminstitutt i 2000 kan gi tilsagn om støtte til kortfilmprosjekter for inntil 1,8 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 334 post 71.

III

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2000 kan inngå avtale om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 500 mill. kroner.

IV

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2000 kan overskride bevilgningen for 2000 til oppdragsvirksomhet under post 21 under kap. 301, 322, 326, 328, 329 og 334 mot tilsvarende merinntekter under post 02 under kap. 3301, 3322, 3326, 3328, 3329 og 3334.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler:

1. det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 og 324.
2. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nord-

norsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322, 323 og 334.

3. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 322, 323 og 328.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at:

1. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie skal være kr 1,40.
2. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for salg skal være kr 1,40.
3. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond settes til kr 3,50.
4. kringkastingsavgiften for 2000 for fjernsynsmottakere skal være kr 1 640.
5. tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften»

Per Sandberg (Frp) (fra salen): President! Jeg fikk ikke med meg hvilket forslag vi skulle stemme over.

Presidenten: Vi kan ta det en gang til. Vi voterer over forslag nr. 6, fra Høyre.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 79 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.02.12.)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet:
Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	54 801 000	
301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 3301)		
	1	Driftsutgifter	3 830 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	250 000	
	74	De Forente Nasjoners organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur (UNESCO)	17 000 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	26 757 000	
	50	Norsk kulturfond	189 187 000	
	51	Norsk kassettagiftsfond	14 954 000	
	60	Lokale og regionale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	34 212 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	47 400 000	
	74	Tilskudd til faste tiltak under Norsk kulturråd	115 036 000	
	75	Kulturprogram	6 243 000	
	78	Ymse faste tiltak	744 074 000	
	79	Til disposisjon	2 000 000	
321		Kunstnerformål (jf. kap. 3321)		
	1	Driftsutgifter	8 916 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	39 503 000	
	75	Vederlagsordninger	59 094 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 3322)		
	1	Driftsutgifter	80 086 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 549 000	
	61	Tilskudd til fylkeskommunale kulturoppgaver	2 067 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	24 592 000	
	75	Design, arkitektur og bygningsmiljø	7 050 000	
	78	Ymse faste tiltak	3 954 000	
323		Musikkformål (jf. kap. 3323)		
	1	Driftsutgifter	83 968 000	
	70	Nasjonale institusjoner	105 600 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	64 608 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	12 522 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	10 417 000	
	78	Ymse faste tiltak	16 307 000	
324		Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)		
	1	Driftsutgifter	70 567 000	
	70	Nasjonale institusjoner	385 331 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	134 202 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Distriktsopera	7 698 000	
	78	Ymse faste tiltak	7 363 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)		
	1	Driftsutgifter	200 778 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 540 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 498 000	
	60	Mobil bibliotek-tjeneste og bibliotek-lokaler	19 110 000	
	74	Det Norske Samlaget	5 595 000	
	78	Ymse faste tiltak	27 173 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)		
	1	Driftsutgifter	33 515 000	
	21	Arkeologiske og andre oppdrag	12 747 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 684 000	
	49	Oppgradering av museer	145 000 000	
	60	Tilskuddsordning for museer	130 532 000	
	70	Nasjonale institusjoner	123 974 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	13 892 000	
	73	Skoleskipene	10 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	43 399 000	
329		Arkivformål (jf. kap. 3329)		
	1	Driftsutgifter	134 268 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 408 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 309 000	
	78	Ymse faste tiltak	2 507 000	
334		Film- og mediaformål (jf. kap. 3334)		
	1	Driftsutgifter	64 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 504 000	
	50	Audiovisuelt produksjonsfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	25 600 000	
	71	Filmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	43 850 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 800 000	
	75	Medieprogrammet	7 250 000	
	78	Ymse faste tiltak	17 300 000	
	79	Til disposisjon	705 000	
335		Pressestøtte		
	73	Anvendt medieforskning og etter-utdanning	6 500 000	
	76	Tilskudd til ymse publikasjoner	30 900 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 300 000	
398		Informasjonsberedskap, Norsk rikskringkasting		
	70	Informasjonsberedskap	2 540 000	
		Totale utgifter		3 520 216 000
		I n n t e k t e r		
3301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 301)		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Ymse inntekter	4 163 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	250 000	
3305		Inntekter fra Norsk Tipping AS		
	1	Spilleoverskudd	1 599 900 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 322)		
	1	Ymse inntekter	3 495 000	
	2	Inntekter fra store utstillinger	1 065 000	
3323		Musikkformål (jf. kap. 323)		
	1	Inntekter ved Rikskonsertene	14 500 000	
3324		Teater- og operaformål (jf. kap. 324)		
	1	Inntekter ved Riksteatret	8 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 326)		
	1	Ymse inntekter	4 163 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 100 000	
3328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 328)		
	1	Ymse inntekter	1 285 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	12 747 000	
3329		Arkivformål (jf. kap. 329)		
	1	Ymse inntekter	1 643 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 408 000	
3334		Film- og mediaformål (jf. kap. 334)		
	1	Ymse inntekter	5 788 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 504 000	
	70	Gebyr	8 908 000	
		Totale inntekter		1 683 919 000

II

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at:

1. Kulturdepartementet i 2000 kan gi tilsagn om statstilskudd til nasjonale kulturbygg for inntil 51,7 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 320 post 73.
2. Utsmykkingsfondet for offentlige bygg i 2000 kan gi tilsagn om støtte til utsmykkingsprosjekter for inntil 8,1 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 322 post 50.
3. Norsk filminstitutt i 2000 kan gi tilsagn om støtte til kortfilmprosjekter for inntil 1,8 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 334 post 71.

III

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2000 kan inngå avtale om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 500 mill. kroner.

IV

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2000 kan overskride bevilgningen for 2000 til oppdragsvirksomhet under post 21 under kap. 301, 322, 326, 328, 329 og 334 mot tilsvarende merinntekter under post 02 under kap. 3301, 3322, 3326, 3328, 3329 og 3334.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler:

1. det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 og 324.
2. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322, 323 og 334.

3. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 322, 323 og 328.

4. kringkastingsavgiften for 2000 for fjernsynsmottakere skal være kr 1 640.
5. tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.»

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at:

1. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie skal være kr 1,40.
2. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for salg skal være kr 1,40.
3. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond settes til kr 3,50.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl 22.02.31)

Komiteen hadde innstillet:

C. Rammeområde 3

I

På statsbudsjettet for 2000 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	66 538 000	
301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 3301)		
	1	Driftsutgifter	4 584 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	250 000	
	74	De Forente Nasjoners organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur (UNESCO)	17 000 000	
	75	Tilskudd til internasjonalt samarbeid	639 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	30 946 000	
	50	Norsk kulturfond	220 887 000	
	51	Norsk kassettagiftsfond	29 610 000	
	52	Norges forskningsråd	1 645 000	
	60	Lokale og regionale kulturbygg, kan overføres	49 312 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, kan overføres	54 500 000	
	74	Tilskudd til faste tiltak under Norsk kulturråd	135 191 000	
	75	Kulturprogram	6 243 000	
	76	Markering av tusenårsskiftet, kan overføres	63 825 000	
	77	Bergen som europeisk kulturby	12 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	15 208 000	
	79	Til disposisjon	8 803 000	
321		Kunstnerformål (jf. kap. 3321)		
	1	Driftsutgifter	9 808 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., kan overføres	78 219 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	71 563 000	
	75	Vederlagsordninger	79 294 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 3322)		
	1	Driftsutgifter	93 251 000	
	21	Store utstillinger	1 065 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 028 000	
	50	Utsmykking av offentlige bygg	5 774 000	
	61	Tilskudd til fylkeskommunale kulturoppgaver	9 571 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	25 423 000	
	75	Design, arkitektur og bygningsmiljø	14 650 000	
	78	Ymse faste tiltak	4 410 000	
323		Musikkformål (jf. kap. 3323)		
	1	Driftsutgifter	97 293 000	
	70	Nasjonale institusjoner	129 449 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	74 818 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	15 487 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	11 643 000	
	78	Ymse faste tiltak	18 155 000	
324		Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)		
	1	Driftsutgifter	79 570 000	
	60	Scenekunst i fylkeskommunene	2 553 000	
	70	Nasjonale institusjoner	446 169 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	160 959 000	
	73	Distriktsopera	9 213 000	
	78	Ymse faste tiltak	6 993 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)		
	1	Driftsutgifter	199 386 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 631 000	
	60	Mobil bibliotekjeneste og biblioteklokaler	19 101 000	
	73	Noregs Mållag	1 321 000	
	74	Det Norske Samlaget	5 595 000	
	78	Ymse faste tiltak	51 460 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)		
	1	Driftsutgifter	37 489 000	
	21	Arkeologiske og andre oppdrag	12 747 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 657 000	
	60	Tilskuddsordning for museer	131 582 000	
	70	Nasjonale institusjoner	135 374 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	14 744 000	
	78	Ymse faste tiltak	45 738 000	
329		Arkivformål (jf. kap. 3329)		
	1	Driftsutgifter	136 797 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 408 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 771 000	
	78	Ymse faste tiltak	4 066 000	
334		Film- og mediaformål (jf. kap. 3334)		
	1	Driftsutgifter	87 028 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 504 000	
	50	Audiovisuelt produksjonsfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	49 108 000	
	71	Filmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	94 700 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	5 247 000	
	73	Norsk Film AS	19 802 000	
	75	Medieprogrammet	9 200 000	
	78	Ymse faste tiltak	19 059 000	
	79	Til disposisjon	1 193 000	
335		Pressestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	164 170 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	12 574 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	8 000 000	
	76	Tilskudd til ymse publikasjoner	35 100 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 485 000	
398		Informasjonsberedskap, Norsk rikskringkasting		
	70	Informasjonsberedskap	2 540 000	
		Totale utgifter		3 520 216 000
I n n t e k t e r				
3301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 301)		
	1	Ymse inntekter	4 163 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	250 000	
3305		Inntekter fra Norsk Tipping AS		
	1	Spilleoverskudd	1 599 900 000	
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 322)		
	1	Ymse inntekter	3 495 000	
	2	Inntekter fra store utstillinger	1 065 000	
3323		Musikkformål (jf. kap. 323)		
	1	Inntekter ved Rikskonsertene	14 500 000	
3324		Teater- og operaformål (jf. kap. 324)		
	1	Inntekter ved Riksteatret	8 000 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 326)		
	1	Ymse inntekter	4 163 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 100 000	
3328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 328)		
	1	Ymse inntekter	1 285 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	12 747 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3329		Arkivformål (jf. kap. 329)		
	1	Ymse inntekter	1 643 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 408 000	
3334		Film- og mediaformål (jf. kap. 334)		
	1	Ymse inntekter	5 788 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	7 504 000	
	70	Gebyr	8 908 000	
		Totale inntekter		1 683 919 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kulturdepartementet i 2000 kan gi tilsagn om statstilskudd til nasjonale kulturbygg for inntil 51,7 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 320 post 73.
2. Utsmykkingsfondet for offentlige bygg i 2000 kan gi tilsagn om støtte til utsmykkingsprosjekter for inntil 8,1 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 322 post 50.
3. Norsk filminstitutt i 2000 kan gi tilsagn om støtte til kortfilmprosjekter for inntil 1,8 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 334 post 71.
4. Norsk filminstitutt i 2000 kan gi tilsagn om støtte til spillefilmprosjekter for inntil 50 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap. 334 post 71..

III

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2000 kan inngå avtale om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 500 mill. kroner.

IV

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2000 kan overskride bevilgningen for 2000 til oppdragsvirksomhet under post 21 under kap. 301, 322, 326, 328, 329 og 334 mot tilsvarende merinntekter under post 02 under kap. 3301, 3322, 3326, 3328, 3329 og 3334.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler:

1. det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 og 324.
2. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322, 323 og 334.

3. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 322, 323 og 328.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at:

1. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie skal være kr 1,40.
2. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for salg skal være kr 1,40.
3. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond settes til kr 3,50.
4. kringkastingsavgiften for 2000 for fjernsynsmottakere skal være kr 1 640.
5. tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Andre vedtak

Forvaltningsoppgaver som i St.prp.nr. 1 (1999-2000) av Kulturdepartementet foreslås overført fra Kulturdepartementet til Norsk kulturråd, jf. kap. 320 post 50 og 74, overføres til Norsk kulturråd med virkning fra 1. juli 2000. Kulturdepartementet disponerer midlene fra kap. 321, 322 og 326 til disse tiltakene i perioden frem til overføringen finner sted.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at det under debatten er gjort en rettelse under VII, siste setning.

Siste setning skal nå lyde:

– Kulturdepartementet disponerer midlene fra kap. 320, 321, 322, 323, 324 og 326 til disse tiltakene i perioden frem til overføringen finner sted.

Høyre og Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – ble med 65 mot 27 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift k. 22.03.24)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1580		Bygg utenfor husleieordningen	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres, økes med ..</i> fra kr 2 116 993 000 til kr 2 266 993 000	150 000 000

II

Stortinget samtykker i at kostnadsrammen for Nytt Rikshospital settes til 5 713 mill. kroner, prisjustert pr. juli 1999.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

I

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1502		Tilskudd til kompetanseutvikling	
	01	Driftsutgifter, <i>før høyeres med ..</i> fra kr 0 til kr 3 000 000	3 000 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres, nedsettes med ..</i> fra kr 21 500 000 til kr 18 500 000	3 000 000
1522		Statens forvaltningstjeneste	
	01	Driftsutgifter, <i>før høyeres med ..</i> fra kr 248 597 000 til kr 254 957 000	6 360 000
	45	Større nyanskaffelser, <i>kan overføres, nedsettes med ..</i> fra kr 10 271 000 til kr 9 871 000	400 000
1541		Pensjoner av statskassen	
	01	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning, nedsettes med ..</i> fra kr 32 769 000 til kr 14 000 000	18 769 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten	
	01	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning, nedsettes med ..</i> fra kr 5 545 412 000 til kr 5 538 360 000	7 052 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning, nedsettes med ..</i> fra kr 58 150 000 til kr 58 079 000	-71 000
	72	For lærere i grunnskolen, <i>overslagsbevilgning, nedsettes med ..</i> fra kr 233 491 000 til kr 192 682 000	40 809 000
1544		Boliglån til statsansatte	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning, før høyeres med ..</i> fra kr 1 225 000 000 til kr 2 060 000 000	835 000 000
1545		Ventelønn	
	01	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning, før høyeres med ..</i> fra kr 179 549 000 til kr 215 000 000	35 451 000
1546		Yrkesskadeforsikring	
	01	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning, nedsettes med ..</i> fra kr 19 000 000 til kr 7 000 000	12 000 000
1580		Bygg utenfor husleieordningen	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>før høyeres med ..</i> fra kr 2 266 993 000 til kr 2 273 193 000	6 200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
I n n t e k t e r :			
4545	01	Ventelønn Refusjon statlig virksomhet m.v., r e d u s e r e s med fra kr 27 258 000 til kr 22 000 000	5 258 000

V o t e r i n g :*Votering i sak nr. 4*

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Komiteen hadde innstillet:

På statsbudsjettet for 1999 vert det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
800		Barne og familiedepartementet	
	01	Driftsutgifter, r e d u s e r a s t med frå kr 70 456 000 til kr 70 050 000	406 000
	21	Spesielle driftsutgifter, a u k a s t med frå kr 2 700 000 til kr 5 544 000	2 844 000
844		Kontantstøtte	
	21	Spesielle driftsutgifter, r e d u s e r a s t med frå kr 6 800 000 til kr 6 662 000	138 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskot, r e d u s e r a s t med frå kr 12 981 042 000 til kr 12 961 042 000	20 000 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	01	Driftsutgifter, a u k a s t med frå kr 53 554 000 til kr 55 554 000	2 000 000
	64	Tilskot til einslege mindreårige flyktningar og asylsøklarar, <i>overslagsløyving</i> , a u k a s t med frå kr 65 050 000 til kr 86 550 000	21 500 000
	71	Forskning, utvikling og opplysningsarbeid m.v., r e d u s e r a s t med frå kr 21 660 000 til kr 20 360 000	1 300 000
856		Barnehagar	
	60	Driftstilskot til barnehagar, <i>overslagsløyving</i> , <i>kan nyttast under kap. 844 post 70</i> , r e d u s e r a s t med frå kr 4 496 900 000 til kr 4 466 900 000	30 000 000
	64	Prøveprosjekt Oslo indre øst, r e d u s e r a s t med frå kr 10 000 000 til kr 9 700 000	300 000
857		Barne- og ungdomstiltak	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjonar, a u k a s t med frå kr 53 500 000 til kr 57 500 000	4 000 000
	72	Utviklingsprogrammet for styrking av oppvekstmiljøet, a u k a s t med frå kr 100 000 til kr 4 100 000	4 000 000
	79	Tilskot til internasjonalt ungdomsarbeid, r e d u s e r a s t , med frå kr 13 710 000 til kr 13 270 000	440 000
865		Forbrukerpolitisk forskning, forbrukersikkerhet og internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid, r e d u s e r a s t med frå kr 7 839 000 til kr 7 579 000	260 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
I n n t e k t e r			
3860		Forbrukerrådet	
	01	Sal av forbrukerrapporten, r e d u s e r a s t med	1 100 000
		frå kr 13 166 000 til kr 12 066 000	
	02	Sal av forbrukermateriell, r e d u s e r a s t med	1 100 000
		frå kr 3 438 000 til kr 2 338 000	

V o t e r i n g :

Votering i sak nr. 5

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Komiteen hadde innstillet:

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2530		Fødselspenger og adopsjonspenger	
	71	Engangsstønad ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 485 000 000 til kr 472 000 000.....	13 000 000
	72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 197 060 000 til kr 184 060 000	13 000 000
	73	Adopsjonspenger m.v., <i>overslagsbevilgning</i> , <i>forhøyes</i> med fra kr 89 040 000 til kr 100 040 000.....	11 000 000

V o t e r i n g :

Votering i sak nr. 8

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det blir votert over forslaget fra representanten Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999. Forslaget lyder.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget med en plan hvor kringkastingsavgiften avskaffes i løpet av en tre-års periode»

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 173/1999 av 26. november 1999 om endring av Protokoll 31 til EØS-avtalen om EFTA/ EØS-landenes deltakelse i det femårige rammeprogrammet for forbrukerpolitikk, jf. St.prp. nr. 28 (1999- 2000).

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl 22.06.40)

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 9

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det blir votert over forslaget fra representanten Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999.

Presidenten: Det blir votert over forslaget oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999.

Forslaget lyder:

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme sak for Stortinget med en plan for en snarest mulig privatisering av NRK»

«Stortinget pålegger Regjeringen å utarbeide forslag til regler for visning av filmer som omfattes av straffeloven § 382, slik at disse kan fremføres som et åndsverk når dette ikke skjer i næring»

Her har Kristelig Folkeparti og Senterpartiet varslet at de vil stemme imot. Jeg vet ikke hvordan det er med Venstre, om de tilhører sentrum i dette tilfellet? (Latter i salen) Det blir nikkert fra Kvasheim.

Da er Venstre i sentrum.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 22.06.10)

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 67 mot 23 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 22.07.37)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 30. november 1999:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette at ingen lokalradio skal fratras sendetid i konsesjonsperioden, med unntak av særskilte tilfeller»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

*S a k n r . 1 1**Referat*

1. (108) Idrettslivet i endring. Om statens forhold til idrett og fysisk aktivitet (St.meld. nr. 14 (1999-2000))

Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.

2. (109) Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet (St.meld. nr. 17 (1999-2000))

Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for justiskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

3. (110) Tilleggsbevilgning på statsbudsjettet for 1999 i forbindelse med Sleipner-ulykken (St.prp. nr. 32 (1999-2000))

4. (111) Regulering av arbeidsinnvandring (St.meld. nr. 16 (1999-2000))

Enst.: Nr. 3 og 4 sendes justiskomiteen.

5. (112) Lønnsomme og konkurransedyktige reiselivsnæringer (St.meld. nr. 15 (1999-2000))

Enst.: Sendes næringskomiteen.

Møtet hevet kl. 22.10.
